

EJUSDEM

LAUDATIO S. DEMETRII.

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἐγκωμιστικὸς εἰς τὸν ἅγιον Α *Ejusdem de magno martyre sancto Demetrio panegyricus sermo.*
μεγαλομάρτυρα Δημήτριον (1).

α'. Ὁ δὴ πᾶσα ἀνάγκη κατὰ τὸν πάλαι λόγον, πάσχειν ἔκνον ἄνδρα πρᾶγμα μέγα πρᾶσσοντα (ὄκνει δὲ πάντως ἐκείνος, καὶ ὁ ἔκνος οἷος μὴ ἔχειν τινὰ φόβον), οὐκ ἀπεικός, εἰ καὶ αὐτὸς πάσχοιμι, ἐμαυτὸν ἐπιβρίψας οὕτω μὲν μεγάλῳ, οὕτω δὲ καὶ δυσπεχειρήτῳ πράγματι. Εἰ μὲν γὰρ τὴν ἀρχὴν αὐτὸς τῷ προκειρισμένῳ ἔργῳ ἐπέβαλον, ἢ καὶ λόγους εἶχον τινὰς ῥαδίως μετρητοῦς, ἦν ἂν μοι θαρρῆναι, ἐξευρεῖν εἰπεῖν τι ἄξιον, μὴ προκαταληφθὲν τοῖς πολλοῖς, ὡς ἔαν καί τις μεθ' ἑνα ἢ καὶ δύο τινὰς μέταλλα τίμια ἐξορυττόμενα ἰδὼν, καὶ αὐτὸς ἐξευρών βασιανίζῃ τὴν γῆν ῥᾶον γὰρ οὕτω πορίσεται τὸ ζητούμενον, ἢ μετὰ μυρίους ἄσους, οἱ τὸν πυθμένα τῶν μετᾶλλων ἐπολυπραγμόνησαν. Ἐπει δὲ, μᾶλα πολλῶν ἀνδρῶν καὶ αὐτῶν εἰς βάθος καὶ εἰς ὕψος λόγου ἐπαναθεθεκῶτων καὶ διαρατικώτερον ἐγκυλιάντων, αὐτὸς ὑστατος ἐπαποδύσασθαι πρὸς ἄλλον λόγου δυσκατατάλαιστον, οὐκ ἂν ἀπεικόςτως ἔκνον πάσχοιμι.

β'. Ἀλλὰ τί μὲν μοι τὸ μέγα ἔργον; Τίς δὲ ὁ ἔκνος, εἴτ' οὖν ἡ δαίλια καὶ τὸ μὴ θαρρῆναι; Δίδοικα, ἴνα κεφαλαωσόμενος εἶπω, ἐμαυτὸν καθυῖς εἰς ἐπαίνους τοῦ ἡμῶν πολιούχου μεγαλομάρτυρος. Κακὸν μὲν γὰρ τι προσεξευρεῖν, ἐφ' οἷς τοὺς μαρτυρικούς ἄθλους ὑπεξήραν οἱ φθάσαντες, οὐκ ἂν εἴη. Οὐ γὰρ παχυλῶς αὐτοὺς ἐξεργάσαντο, ἀλλ' ἐπιμελέστατα ἐλεπτούρησαν, καὶ ἰσχνῶς ἐπεξήλθον ἄπεισι. Τὰ δὲ αὐτὰ εἰπεῖν αἰδέσθαι ἂν τις ἐχέφρων. Εἰ γὰρ καὶ κατ' ἴχνη τῶν ἀγαθῶν βαίνειν χρεῖων, ἀλλ' ἐκείνο λόγον ἄλλον ὁμοιότητος ἔχει. Οὐ μὴν ταυτὰ λέγειν ἑτέροις ἀντικρυς πραγματεύεσθαι τοὺς ἐπαίνουνας ἀπαιτεῖ. Εἰ τοίνυν οὕτε καινότερόν τι ἄκουσμα προσεξευρίσκειν ἐξῆν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῶν ἑτέρων ὑφαιρεῖσθαι δοκεῖν ταυτολογεῖντα ἔχρη, ἐλείπετο σωπῆν. Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ γέλων ὀφλήσει τις, εἰ τοὺς φθάσαντας ἐκμιμούμενος, ἐφ' οἷς αὐτοὶ εἶπον, οὐχ ὑπεραίρειν ἔχει, ἀλλ' ἐκπίπτει νικώμενος. Καὶ δυστυχεῖ τοῦτο κακὸν ἐπίσπαστον καὶ ἀθάλαστον. Ἦν γὰρ κάλλιον, σιγῶντα ἐπιστήματα λόγου εὐκρίναι εἶναι, ἢ περ λαλεῖν καὶ ἀπελέγχεσθαι ἄσφρον.

(1) Titulum initiumque hujus orationis ms. Paris. ita legit: Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Εὐσταθίου ἀρχιεπισκόπου λόγος ἐγκωμιστικὸς εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα, μυροβλύτην Δημήτριον. Ὁ δὴ πᾶσα ἀνάγκη, κατὰ τὸν πάλαι λόγον, πάσχειν ἄνδρα πρᾶγμα πρᾶσσοντα (ὄκνει δὲ πάντως ἐκείνος, καὶ ὁ ἔκνος, οἷος μὴ ἔχειν φόβον), οὐ κατεικός (sic), εἰ καὶ αὐτὸς πάσχοιμι, ἐμαυτὸν ἐπιβρίψας οὕτω μὲν μεγάλῳ, οὕτω δὲ καὶ δυσπεχειρήτῳ

PATROL. GR. CXXXVI.

1. Cum omnino necesse sit, ut quondam, metu percelli virum opus magnum aggredientem (penitus autem metus prævalet, et is qui quapiam a vituperatione absit), non ab re est, si et metu percellor qui memet in tantum tantisque conatibus patens opus immitto. Si enim inter primos quidem ad propositum opus accederem, aut sermones aliquos facile compositos haberem, meum esset animum erigere dignum quid dicturus nec a pluribus antea dictum, ut si quis post unum duosve metalla pretiosa fossa videns, et ipse qui reperit terram fodiat: facilius enim sic reperietur quæsitum quam post decem millia qui metallorum ima foderint. Itaque cum post multos qui ad sermonis alta profundaque summo et perspicaci ingenio descenderint equidem ultimus hujus sermonis aggrediar certamen præcellens nullo fastidio remotus.

2. Sed quare quidem mihi magnum opus? Quo! fastidium, sive timor, et repugnantia? Timui, ut summam dicam, ne meipsum in laudando civitatis nostræ protectore martyre magno consumam. Novum enim aliquid, quo martyris victorias extollere alii prævenierunt, jam non superest. Quas enim non incondite exposuerunt, sed accuratissime compserunt et omnia minutissimo sermone panderunt. Eadem vero narrare erubescit vir sensatus. Si enim honorum vestigiis insistere necessarium est, tamen aliam similitudinis rationem habes. Non enim eadem dicere ex adverso aliorum exigitur a laudantibus. Si igitur nec audientibus offerendum quid recentius licebat, nec aliorum opera repeters decebat utique, tacendum erat. Nam ab aliis dividendus foret qui antecessores imitatus, nihil adicere habens vicus turpiter cadit. Molestum est id malum quod nobis volentibus accidit. Satis enim erat tacendo prudentem videri, quam garrientem insipientiæ argui.

πράγματι. Εἰ μὲν γὰρ τὴν ἀρχὴν αὐτὸς τῷ προκειρισμένῳ ἔργῳ ἐπέβαλον, ἢ καὶ μετὰ τινὰς ῥαδίως μετρητοῦς, ἦν ἂν μοι θαρρῆναι, ἐξευρεῖν εἰπεῖν τι ἄξιον, μὴ προκαταληφθὲν τοῖς πολλοῖς, ὡς ἔαν καί τις μεθ' ἑνα ἢ καὶ δύο τινὰς μέταλλα τίμια ἐξορυττόμενα ἰδὼν, ἢ καὶ αὐτὸς ἐξευρών βασιανίζῃ τὴν γῆν ῥᾶον γὰρ οὕτω πορίσεται τὸ ζητούμενον, ἢ μετὰ μυρίους, οἱ τὸν πυθμένα τῶν μετᾶλλων ἐπολυπραγμόνησαν.

6

3. Hæc quidem erant de quibus mihi fastidium et propter quæ, non solum bos linguam opprimebat, a me taciturnitate quasi pretio empti; metu scilicet pro ludibrio abeundi ob inutilem verborositatem, dum disertus alius quispiam esset, sed etiam ut saxum lacui impendens navigationem impediabat. Alia vero volventi me non expeditiora quam sapientiora, nempe quod ante me aliquis locutus fuerit, quæ tardiora nec a sapientia omnino aliena, bos pretium taciturnitatis abiit, rupes devoluta est, silentium aufugit, et ecce dignum in martyris honorem verborum flumen.

4. Ratiocinium vero quod tædium meum sanavit, silentiumque fugavit, suggestit quomodo cælum non solum maximis astris et fulgore post hæc secundis, sed et exiguis stellulis emicat: quæ aliquando et refulgens quid signum sunt. Itaque cælum nostrum. Dei Ecclesia, fulgentissima astra habet, utcumque et inferiora. Pariter gloriatur qui tenuiter refulget scintillæ instar ab igne rejectæ; et volens ignitus vapor sideris in modum effulsit, et astri similitudine quasi gravis præstitit. Composita natura omnis generis animalia et reliqua produxit, alia in honoris fastigium, alia infra ad ignominiam seposita; nec defecerunt vel ista inconsiderate sic abjecta in gloriatione creationis: ecce culex villissimum animal aliquo pretio dignus habetur. Plerumque multitudinem stimulat animalculum auditum, quando bombum suum buccinat; sunt vero qui propter sonum parum vel nullo modo respectant, id vero intendunt, quod utile sit. Sint ergo hæc ita; a fortiori homo sensatus, quomodo divina recto more cantet, sit attentione dignus.

5. Veteris legis tabernaculum materiæ componebant pretiosæ et certe plures non tales; et templum istud celebratum non pretiosissimis in totum, sed partim lapillis exilibus conflabatur, et cæmento inserto et plumbo in juncturas lapidum infuso. Non enim magis tantum insulis mare mentione digna producit, sed et parvæ quædam de miro quodam ostentato gloriatur. Est forte lapis, non magni æstimatus, sed præ iis qui existimatione digni videntur, pulchrum quendam valorem habet, ideoque non despicitur. Ferrum auro collatum honore nihil erat, nisi accurate ad opus quidpiam magna egens attentione aptaretur. Tibiæ acutæ quandoque et in minori ordine sonum habent; similiter major tibia ad graviores descendens et sic modulorum harmonicorum reddit. Voces non omnibus penitus eadem, non lucet omnibus idem ingenium.

6. Sermonem et altius erigere audeo. Inter ordines supercælestes reperiantur superiores et inferiores. Non omnes prophetæ, non omnes apostoli. Sunt et in agrarum varietates, quia et gentium. Hæc suaves cum jucunditate in grave tolluntur, gutture aspero emit-

γ. Ἄλλὰ τὰτα μὲν, ἐξ ὧν μοι ὁ δυνος, καὶ δι' ὧν, οὐ μόνον εἰς βουὴν ἐπὶ γλώττῃ, οὐ τοῦτο δὴ τὸ σκῶμμα τοῦ ἀργὸν λαλεῖν, ὡς ἐάν τις εἴη βούγλωστος, ἀλλὰ καὶ λίθος ὡσεὶ καὶ λάκκῳ δυσχρηστούμενου ὕδατος ἐπέκειτο. Λογισαμένῳ δέ μοι ἕτερα, οὐ κατὰ ταχύτερα μέλλον, ἤπερ σοφώτερα, οὐ δὲ δὴ τις καὶ πρὸ τῶν ἡμετέρων ἐφθέγγετο, βραδύτερα δὲ, καὶ οὐδὲ πᾶν ἐξω σοφίας, ὁ βουὴς τε ἀπανεστή, καὶ ὁ λίθος ἐξεκλήθη, καὶ ἡ σωπὴ ἀπῆλθε· καὶ ἰδοὺ λόγου βεῦμα σύμμετρον εἰς τὸν μάρτυρα.

δ. Ὁ δέ μοι λογισμὸς, ὁ ἐν δυνον ἐκθεραπεύσας, καὶ τὴν σιγὴν ἀπαγαγὼν, τοιαῦτα ὑπέτεινεν, ὡς ὅτι καὶ ὁραὸς οὐ τοῖς μεγίστοις φασφάροις καὶ τοῖς μετ' αὐτοὺς δευτερεύουσιν, ἀλλὰ καὶ σμικροτάτοις ἀστρίοις ἐναγλαῖζεται· καὶ πού καὶ αὐτὰ ἐν καίρῳ παρασημαίνονται τὶ ἐπιφανέας. Οὐκοῦν καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς ὁραὸς, ἡ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία, ἔχει μὲν καὶ ἀστέρας; τοὺς φανοτάτους ἐκείνους· ἔχει δὲ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦς. Σεμνύνεται δὲ ἁμῶς, καὶ εἰ τις ἀμυδρὸν τι λάμπει, καθὰ πού καὶ ἐπινοῦν πυρὸς ἀποπαλλόμενος· καὶ διφτῶν δὲ τις πυρρὸς ἀμῶς ἀστέρα ἐφάντασε, καὶ οὕτω τὸ σεμνὸν τῷ ἀστεροειδεῖ ἀπηνέγκετο καὶ αὐτός. Φύσις ἐπιταχθεῖσα παντοῖα ζῶα καὶ λοιπὰ παρήγαγε πράγματα, τὰ μὲν εἰς ὕψος ἀνωκισμένα τιμῆς, τὰ δὲ κάτω τοῦ τιμᾶσθαι μένοντα· καὶ οὐκ ἐπιλείπειν, οὐδὲ ταχύθην οὕτω συρόμενα, σεμνύονται τὴν κοσμογένειαν. Ἦδη καὶ κώνωψ τὸ φαυλότατον ἀξιοῦται λόγου ποτε. Καὶ τὰ πολλὰ μὲν ὄχλον ἐμποῖεν τὸ ζῶσιον ἐξαικουόμενον, ὅτε τὸν ἑαυτοῦ νόμον σαλπίζει· εἰσι δὲ, εἰ τοῦ φόβου μὲν μικρὰ ἢ οὐδὲν ἐπιστρέφονται, ἀλλὰ τίνυν τοῦτο, ἐπὶ παντὶ πλέον ὁ κατὰ λόγον ὁ νόμος, εἴη ἂν ἐπιστροφῆς ἄξιος.

ε. Τὴν ἐν τῷ παλαιῷ νόμῳ σκηπὴν ὕλαι συνεκράτου πολλοῦ τε τιμώμενας, καὶ μὴ καὶ μὴ τοιαῦται πλείονες· καὶ ναὶ δὲ ἐκείνον τὸν ὀνομαζόμενον οὐ τὰ τιμαλφέστερα διῶλου, ἀλλὰ πού χαλκὸς λεπτὸς ἀπῆρτιζε, καὶ παραθυομένη τίτανος, καὶ μόλιθος, ταῖς τῶν λίθων ἀρμονίαις παρεγγεόμενος. Θάλασσα οὐκ ἐκ μόνων μεγάλων νήσων παράγει τὰ λόγου ἄξια, ἀλλὰ καὶ μικρὰ τινες εἰς ἔκφρασιν θαυμαστῶς τινας ἀθρύνονται. Καὶ ἔστιν οὐ καὶ λίθος οὐ πολυτίμητος, ἀλλὰ τῶν δοκούντων ἡξιώσθαι ἄλιγου τινός, ἔσχε τι καλὸν ἐνέργημα· καὶ δι' αὐτὸ οὐ παρεώραται οὐδ' αὐτός. Σιδηρὸς παραβαλλόμενος χρυσῷ ἦν ἂν οὐδὲν εἰς τιμότητα, εἰ μὴ πρὸς τι ἔργον σπουδαῖον ἐμπελῶς εἶχε ρυθμίζεσθαι. Ἄλλοι προέχοντες ἔχουσι ποτε καὶ τὸν ἐν ἐλάττω τάξει· τοιοῦτον γοῦν ἡ σύριγξ ὑποβαίνουσα κατὰ βαθμίδας τινάς, καὶ οὕτω ὑπασυρίττουσα ἐναρμόνιον. Φωναὶ οὐ πάντως ἅπασιν αἱ αὐταὶ· νοῦς οὐκ ἐναστράπτει ἅπασιν ὁ αὐτός.

ς. Τολμῶ καὶ ἀνωτάτω ἐξῆραι τὸν λόγον. Ἐν τοῖς ὑπερουρανίοις τάγμασιν ἔστι τὰ μὲν ὑπερθεῖν, τὰ δὲ ὑποβέβηκα. Μὴ πάντες προφήται, μὴ πάντες ἀπόστολοι. Εἰσι καὶ γλωσσῶν διαφοραὶ, ὅτι καὶ ἐθνῶν. Καὶ αἱ μὲν λέω; ἔχουσι, καὶ μεθ' ἰλαρότητος

εἰς ὄγκον διαίρονται· αἱ δὲ τραχὺ γαργαρίζουσι καὶ ἄ
ἐξαγριούνται διὰ τὰ βαρβαρόφωνον. Καὶ ὁμοίως ἔκ-
στον ἔθνος, τὸ τε εὐγενῶς λαλοῦν, καὶ τὸ βάρβαρον,
ρίθουσιν οὐκ ἀπαλειφόμενα. Καὶ θαπλῆκει καὶ οὐ-
τως ἡ πρόνοια τοῦ τοῦ βίου πολύτροπον. Ὅσπερ πολ-
λαὶ μὲν αἰσθητικοί, οὕτως καὶ διάφοροι σπουδαίων
λόγων καταγωγῆι, καὶ θεῶν καὶ τοῖς τοῦ Θεοῦ οὐκ
ἀπέβλητοι. Καὶ δὲ ποταμοὶ πλήθοντες, καὶ εἰς πολ-
λοῖς σχιζόμενοι κλῶνας· οὐκ ἄρα οὐδὲ πηγαὶ
μονάζουσαι. Ἔδοξα τις, ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα· καὶ
τὸ φῶνημα στεντόρειον ἔδεται. Καὶ οὐκ ἦδη τῶν
ἄλλως φωνούντων ἀποτέμνειν ἴδει τοὺς λάρυγγας.
Ἔβλεπεν ἕτερος καὶ τὰ κατὰ γῆς, καὶ σταδίοις, ἐπί-
σοι; οὐδεὶς ἄλλος, παρεμέτρει τὴν ὄρασιν· ἀλλὰ
κρίσιμος εἰς ἄπειρον, οἱ ἕτεροι τὴν ὄρασιν ὄντες, τὴν
φύσιν τοῦ βλέπειν οὐ φεθόδοται. Καὶ μὴν οὐδὲ ἀσπά-
λαξ, ὅτι τυφλὸν ἄμα γένεσσι, καὶ διὰ βίου δὲ τοιοῦ-
των ἠφάνισται· ἀλλὰ συντηρεῖται τῷ λόγῳ τῆς φύ-
σεως, καὶ συμπληροῖ τὸ ποικίλων τῆς κρίσεως.
Ἦκουεν ἕτερος, ὅσα μὴδὲ ἀνθρώπων. Τί τοῖνον;
Κλειστόν ἄρα τὴν λοιπὰς ἀκοῆς, ὅτι μὴ εὐκροφῶτε-
ρον τοῦ ἰνεργεῖν ἔχουσι; Καὶ στρατὸς ἔκ τε ἀν-
θρώπων. Ἐκ τε μὴ τοιοῦτων συγκροτῆται. Ἄδων
Δαυὶδ οὐκ ἀπηξίου τοὺς συγχορεύοντας. Καὶ μὴν οὐ
κατ' ἐκείνων καὶ αὐτοὶ ἐμελπον. Ἀρμονία χοροῦ ἔκ
διαφόρων, ἦδη δὲ καὶ ἐξ ἀντιφώνων καὶ δίχα φρονούντων ἀρμόττεται, ὡς φασιν οἱ τὰ τοιαῦτα σοφοί·
οἱ περὶ τέχνας.

ζ'. Οὐκ ἔσθ' ἕκαστος ἀπαντας συνδράμειεν ἂν εἰς
ὁμοίον. Περιφέρονται Σειρήνες ἐν τοῖς κάλαϊ λόγοις,
αἰτινὲς ποτε αὐτὰς δοκοῦσι δὲ ἄρα μέγα τι χρῆμα
ἐκείναι εἶναι. Καὶ ὁ Ἰώθ οὐκ ἀπηγείωσεν αὐτάς,
οὐδὲ ἐξέβαλε τοῦ φλομένου σημνώματος, ἐτέρῃ Σει-
ρήνῃ, μικροφωεῖ ζωῖδιον, τοὺς αὐτοῦ ἑξομοιώσας
κλαυθμούς. Ἦρσαν ἀνθρώποις, ἐγκρίναι εἰς με-
λωδούς καὶ τὸν τέττιγα· καὶ οὐκ ἐξέπασεν ἡ ἀηδὸν
τῆς σημνώσεως. Ὑμεῖς θεὸν καὶ τὰ ἄλογα, οὐχ οἷς
αὐτὰ φωνοῦσιν, ἀλλ' οἷς ἐκείνων γεραίρουσιν οἱ
θεωροῦντες αὐτὰ, καὶ τὸ τῆς φύσεως φιλοσοφούντες
εὐκοσμον, ὁποῖόν τι κἀναυθὰ ἔσται. Εἰ γὰρ τοῦ
μὴδὲ δοκεῖν λέγειν, οἷς ἀκόμμως τοῦ λαλεῖν ἔχομεν,
ἀλισκόματα, οἷς γοῦν ὁ ἄκροατὴς πρὸς ἡμῖν ἔχων
τὸν νοῦν ἐκπεπληξεται, ὅτι πρὸς ζῆλον ὄλω; τοιοῦ-
τον δ. εὐηρημέναμεν αὐτοὺς, τῷ κρείττονι θαυμάσας
ἀναθήσει τοῖς ἀτίων· ὅς καὶ αὐτός, οὐχ οὐδὲ πρὸς ἀξίαν,
ἀλλ' ὅτι μετ' εὐψυχίας ὀμνείται, τοὺς εἰς εὐχαρι-
στίαν λαλοῦντάς ἀμείβεται. Καὶ οὕτως καὶ ἡμῖν τάχα
τινὰ ὁ λόγος εὐρήσει ἔπεινον.

η'. Ταῦτα ἐν θυμῷ βαλλόμενος, καὶ τοιαῦθ' ἕτερα,
δι' ὧν θαρρότερον τοῦ; ὑστερολόγους καὶ ταπεινοῦς;
οὐ πάνυ κόρη τῶν ὑψηλῶς λαλῆσαι φθασάντων
ἐπατήξασθαι, εἰ μόνον πρὸς ὀρθὸν λογισμὸν φθάξον-
ται, καὶ οὕτω συσκευάσας εἰς θάρσος ἑμαυτὸν,
καθίτημι τὸν λόγον, οἱ προσθέμην, καὶ τοῦ σκοποῦ
γίνομαι, οὐχ ὑπὲρ τοὺς ἄλλους διαθέσθαι τι προ-
νοησάμενος (μανίας γὰρ ἐγγύς ἡ τῶν ἀδυνάτων
καταπελέρησις), ψυχῆς δὲ ζῆσιν ἐκφαίνων, καὶ τὸ
τοῦ ζήλου διακαεῖ, καὶ οὕτως τολμῶν, καὶ τὴν φύσιν
τυραννῶν, εὐλαθέστερον ἄλλως τὰ γε τοιαῦτα δια-
θεμένην τὰ κατ' ἐμέ.

tuntur, illæ et rusticior per barbarus sonos procedunt.
Sicilliter et unaquæque gens, alia venuste, barbære
alia loquens, manent nec e medio tolluntur. Sic vitæ
mobilitatem Providentia intertextit. Quemadmodum
multæ in salutis ordine mansiones, sic varii sermo-
num acutorum apparatus nec de Deo, nec de rebus
divinis improbandi. Pulchra amne pleno flumina et
in multos rivulos divisa, nec absque amenitate fontes
rivulis carentes. Clamabat aliquis quantum alii quin-
quaginta et vox stentorea celebratur. Nec ideo aliter
loquentium gula secanda. Videbat alius quæ super
terram et stadiorum numero quo nullus alius visum
perpendebat; sed plures in infinito numero longe
alii quoad visum sunt, nec videndi facultate frau-
dantur. Nec certe talpa quia cæca nascitur et vivit
tollitur; e contra naturæ lege servatur creationis-
que varietatem complet. Audivit alius quæ nullus
homo. Quid igitur? Num claudendæ reliquæ aures,
quia non faciliorem habent energiam? Et exercitus
tam e fortibus, tam e non talibus coaluit. Cantans
David saltatores non dedignatus est. Nec revera se-
cundum eum alii hymnizabant. Chori harmonia e
diversis, quin imo e dissonis et separatis modis pro-
cedentibus comparatur, ut aiunt qui hisce scientiis,
hisce artibus polent.

7. Non est quod in idipsum cuncti concurrant.
Memorantur Sirenes in priscis scriptis quæcunque
essent, inde magnum quid esse videntur. Nec eas
Jeb dedignatus est, nec e celebrato repulit ornamen-
to, illi Sireni, exili animalculo, suas exquans la-
mentationes. Homnibus placuit inter muscos et ci-
cedam annumerare; nec dignitate excidit lucinia.
Deo concinunt et Irrationabilia non eo quod ipsa vocem
emittant, sed quod Deam honorent qui illa mirantur
et qui excellentem naturæ ordinem quærit et ibi sit
æstimant. Namque si nihil dicentibus similis cum in-
compta verba habemus convincimur, cum auditor ad
nos animo attendens stupebit quia, tanto melius nos-
met ipsos accenderitius, meliori mirans cultum im-
putabit, quippe qui non quod juxta dignitatem, sed
quod homo animo Deo benedicit, in gratiarum actio-
nem psallentibus respondet. Itæ et noster sermo
aliquam approbationem inveniet.

8. Hæc in pectore volvens et alia hujusmodi quibus
modestis et humilibus animus est injiciendus, non
omnino longe a grandiloquis ponendos esse, dummo-
do recto ratiocinio loquantur, sic animo forti paratus
sermone emitto, prout proposui, et ad destinatum
pervenio, non aliis altiora exposituram me confidens
(non procul enim ab insania abest impossibilia vi-
ribus aggredi), animæ vero æstum zelique incendium
depromens, sicque audacter naturam domans, reli-
giosior nihilominus de talibus ingenio quod in me
est accinctam.

9. Itaque quot miracula martyr iecerit singulatim A enarrare, idem esset ac si quis terram auraziam dilaudare volens, non ex eo quod auro tota tum in superficie, tum in imis abundet, extollit, sed pugilos metalli prehensens, ex his alta voce infert multas divitiis redundantem. Hic opus est non sic, sed honorifice tractare, aurifodinæ opera quibuslibet relinquentes; et inibi martyris acta non per partes mirari, sed discere quasi per figuram, quot et quanta operari valet prodigia, nolle vero de singulis inaudare, præsertim de his ad quæ prioribus alii et melioribus sermonibus incubuerunt. Cavendum enim, ne aut disputatione gaudentes arguamur, si quasi adversus hostem priorem incidere aut arguamur si incertum quia non facile est, sermones ædificemus ne super fundamenta aliena sermones stabiliamus. επεξεχασθαι τοῖς προϊστορηκόσι φιλοτιμούμενοι, ἢ τὸ ἀπορον, ὡς μὴ εὐχερὲς ἔν, λόγους οἰκοδομεῖν εἰ μὴ ἐπὶ θεμελίοις ὀρθοῖσι προϋποτιθεμένοις αὐτοὺς ἐδράζομεν.

10. Confestim et martyris continua unguenti effusio magnam præ aliis et in omnibus ciebat stuporem, et thesauros cogitationum inveniebant oratores, auditoribus studiosis, scite exponentes. Nec est quod quisquam e nobis fructus uberiores percipiat, licet diu in labore insudaverit. Simili modo qui divina sapiunt et de reliquis victoris prodigiis disseruerunt, arte optima laudes celebrantes; unde qui recte cogitant ignoscent benevoli, si supervenientes nova nulla reperimus, sed aliis consona loquamur et retro post alios currentes eorum ut vestigiis instamus. Non enim furtum res, nec est quod ab aliis subripiamus, sed fortuitus, ut opinor, cogitationum concursus. Philosophice enim cogitandum quod sæpe a diversis idem sensus emanat, et quis antequam diluvio inundaretur (sic enim statuendum est) artem aliquam adinvenit. Tale quod in eos qui cum Noe erant penetrabat, in eorum corda et intravit et intrabit. Igitur qui sermones in martyris unguentum sive reliquum prodigiorum mare mergunt nihil novi perfecissent, nisi sicut qui manus ad locum unum jungunt appropinquant, sic et illi manibus scribentes in unum incumbant, alii aliorum cogitationibus propiores facti.

τὰς χεῖρας εἰς τόπον ἓνα συμπάλλοντες ἐγγίζουσιν, οὕτω καὶ αὐτοὶ χειρογραφοῦντες εἰς ἓν ἄπτωνται, οἷον ἀλλήλων τοῖς νοήμασι πλησιάζοντες.

11. Mihi ergo, qui sermonem de martyris operibus novum et exquisitum comparare conatus eram, gloriatio erat quasi recentioris dicti inventionis, et contingebat ut gauderem quia animæ campus spicas germinabat non contemnendas. Incidentem vero me in aliqua eadem quæ præcellenter scripserunt alii, nec illud longe a gloriatione convenienti rejicit; quia et ipse sermocinandi ornatus sum honore, sicut antecessores disarâ, et orationis scapham in eosdem amnes tenens, eodem fere tramite navigavi.

12. Sic ergo ad bonum confirmato animo meo, et fortiter erecto, in primis examino (ratio enim exigit ut qui desit il prius defectum quantum potest deponat et ex ordine tractet); qua fit ut tot et tantis pro Deo

θ'. Περιηγεῖσθαι μὲν οὖν, ὅσα θαυμασὰ πρὸς ἐκάστους ὁ μάρτυς ἐργάζεται, καὶ εἰς ἀριθμοῦ κερματίζειν λεπτότητα, ὅμοιον, ὡς εἰ καὶ γῆν χρυσέτην χρηστολογεῖν προθέμενος, οὐκ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πᾶσαν ἐκ τῶν ἐπιπολῆς καὶ εἰς βάθος χρυσῷ εὐφορεῖν σεμνύνει τις, ἀλλὰ δράκας τινὰς τοῦ μετάλλου χειρίζομενος, ἐξ αὐτῶν ὑψηλορεῖ τὴν πολλοῦ πλοῦτου γέμουσαν. Καὶ ἐκαὶ γὰρ χρεῶν, μὴ οὕτω ποιεῖν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα σεμνολογεῖν, ἀφιέντα τὴν μεταλλικὴν χειρουργίαν τοῖς θάλοισι· καὶ ἐνταῦθα δὲ, τὰ τοῦ μάρτυρος μὴ ταῖς ἐκ μέρους θαυμάζειν, ἀλλὰ διδάσκειν μὲν ὡσπερ κατ' εἶδος, ὅσα μεγάλα καὶ οἷα τερατουργεῖν δύναται, μὴ ἐθέλειν δὲ ποιεῖσθαι· περὶ τὰ καθ' ἕκαστα, καὶ μάλιστα ὅς ἑτεροὶ ἐπιστατικῶς τὸν λόγον ἐναπησχόλησαν. Φυλακτέον γὰρ Β ταῦτά γε, μήπως ἢ τῷ φιλῆρι ἐγκληθῶμεν, ὡς ἀπεπερατοῦ, ὡς μὴ εὐχερὲς ἔν, λόγους οἰκοδομεῖν εἰ μὴ ἐπὶ θεμελίοις ὀρθοῖσι προϋποτιθεμένοις αὐτοὺς ἐδράζομεν.

ι'. Αὐτίκα καὶ ἡ τοῦ ἀειδύτου μαρτυρικοῦ μύρου πρόχυσις μυρίαν πρὸ τῶν ἄλλων ἐπηγάγετο καὶ πρὸς ἀπάντων τὴν ἐκπληξεν, καὶ θησαυροὺς νοημάτων ἐξεῦρον οἱ ῥητορευσάντες, τοῖς φιλακρόμοσι τεχνήντως αὐτὸ διασκευασάμενοι. Καὶ οὐκ ἔστι τῶν καθ' ἡμᾶς τινα προσευπορησάμενοι, εἰ καὶ μακρὰ ἐνιδρώσει τῷ πονήματι. Τὸν ὅμοιον δὲ τρόπον οἱ τὰ θεῖα σοφοὶ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπεξῆλθον τοῦ ἀθλοφόρου θαύμασιν, εὖ μάλα τεχνολογήσαντες τὰ ἐγκώμια· ὅθεν οἱ ὀρθὰ φρονούντες συγγνώσονται, εἴπερ ὕστεροὶ διεκπεσόντες ἡμεῖς, μὴ καινὰ προσεξεύρωμεν, ἀλλὰ πού καὶ σύμφωνα τοῖς ἄλλοις λαλήσομεν, καὶ καθότιν θέοντες ἐτέρων ἔστιν ὅπου ἴχνησι συμπεσόμεθα. Οὐ γὰρ κλοπὴ τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἔστιν ἄλλοτρίων παρανοσφίσεσθαι, ἀλλ' αὐτόματοσ οἶμαι νοημάτων συνέμπτωσις. Αἰγιόστον γὰρ φιλοσοφώτερον, ὡς τὸ αὐτὸ νόημα πολλάκις εἰς διαφόρους ἔστιν ἀνελεῖν, καὶ τις, πρὶν ἢ κατακλυσθῆναι τὴν γῆν (θεῖον γὰρ οὕτω), ἐλογισάτο τι σοφόν. Τὸ δὲ ἦν, ὅποιον καὶ εἰς τοὺς μετὰ τὸν Νῶε καταβαίνον εἰς τὰς ἐκείνων καρδίας καὶ ἀνέβη καὶ ἀναδῆγεται. Καὶ τοίνυν καὶ οἱ τοὺς λόγους εἰς τὸ τοῦ μάρτυρος ἢ μύρον, ἢ τὴν λοιπὴν τῶν θαυμάτων θάλασσαν βάπτοντες, οὐκ ἂν καινοπραγοῦσιν, ἐῖν, καθάπερ οἱ

ια'. Ἐμοιγ' οὖν, λόγον μὲν τινα ἐπὶ τοῖς τοῦ μάρτυρος νεαρὸν καὶ πρόσφατον εἰς ἐξεύρημα καταγρασμένον, καύχημα τὸ πρᾶγμα ἦν ἂν, ὡς καινοτέρου ἀκούσματος εὐρεθῆ, καὶ ἐπήρχετο ἂν χαλεπὸν, ὅτι μοι τὸ τῆς ψυχῆς λήθον ἀστάχως φύει οὐκ ἀγενναῖς, οὐδὲ οἷους ἐξαθαρίζεσθαι. Συνεμπεσόντι δὲ τισιν, ὧν ἐκαλλιγράφησαν ἑτεροὶ, οὐδὲ τοῦτο ἔξω ἂν πίπτει τοῦ θεόντως ἀυχεῖν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἠξίωμα λογισασθαι, ὅσα καὶ οἱ φθάσαντες λόγοι, καὶ τὸ τοῦ λόγου σκάφος εἰς τὸν αὐτὸν ἐκείνοισι ροῦν ἐπαφείς ἑτερόν που καὶ τὴν αὐτὴν κατὰ τινα συνδρομῆν.

ιβ'. Οὕτω γοῦν ἑμαυτὸν καταστήσας ἐν καλῷ κἀνταῦθα, καὶ τὸ θαρβεῖν λέγειν ἀναλαθῶν, ἐν πρώτοις συνοουμαι (χρῆ γὰρ ἐλλόγως ἀπορησαντα πρότερον, καὶ τὴν ἀπορίαν, ὅπῃ δυνατόν, ἐπιλυσάμενον, χω-

ρείν ἐπὶ τὰ ἐξῆς), ὅπως ἄρα, πολλῶν καὶ μεγάλων ἂν ὑπὲρ Θεοῦ τεθεικότων τὰς ψυχὰς, καὶ μεγίστοις ἐνιδρωκίτων ἀγῶσι, τοῖς μὲν μετὰ καὶ τραυμάτων καὶ αἱμάτων τῶν ἐξ ἀθλήσεως, τοῖς δὲ καὶ ἄλλως ἐξ ἀσκήσεως, οὐχ ἄπασιν ἢ τοῦ μύρου βλύσις πεφιλοτίμηται, ἀλλὰ τισι μετρητοῖς, καὶ οὐς ῥᾶδὸν ἐστὶ καθυπαγαγεῖν ἀριθμῶ· ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς ἀπάσης μὲν ἐξαιρετὸν ἄκουσμα τῆσδε καθ' ἡμᾶς ταύτης οἰκουμένης καὶ ἐπὶ πλέον ἀγλάισμα. Καὶ φέρεται μὲν λόγος πρεσβυτικῶς, καθιστῶν τὴν τοῦ ἀπορουμένου δεσμοῦ λύσιν εἰς τὸ καθαρὸν τοῦ βίου καὶ εἰς τὸν ἔλεον, οἷς ἐνευδοκιμῶν φασιν ὑπερλίαν ὁ ἀθλητῆς Ελαχε θεῶθεν εἰς γέρας τὴν τοῦ μύρου ἐκδύσειν. Καὶ σεμνὸς μὲν ὁ λόγος οὗτος, φλέδας τινὰς ὑπανοίγων, ἐξ ὧν καὶ αὐτῶν ἐστὶν ἀναρῥύσασθαι τὸ τοῦ μύρου καλόν· ἐμοὶ δὲ τὸ ζητεῖν οὐ πᾶν τι ἐπαυσε. Μυρίοις γὰρ ὄσοις τὰ ἀγαθὰ μὲν ταῦτα καὶ εἰς ὑπερβολὴν ἐνέλαμψεν, ἢ ἐν βίῳ φημι καθαρότης καὶ ὁ ἔλεος· οὐχ ἄπασι δὲ ἢ τοῦ μύρου δόσις πεφιλοτίμηται.

ἰγ'. Ζητητέον οὖν καὶ ἐτέρων ἀνακαλύψαι τὸ κερυμμένον τῆς λύσεως. Καὶ μήποτε οὐδὲ τοῦτο ἔξω τοῦ προσφυσῶς, ὡς ἄρα τόποις τε καὶ προσώποις, καθ' οἷς οἱ τοιοῦτοι κείνται θησαυροί, εἰς δέον ἄνωθεν ἐπιψηφίσθη τὸ θαυματουργήμα. Ἐχρῆν γὰρ ἦτοι ἀρχῆθεν εὐθύς εἰς Θεὸν στελαιμένους τοὺς ἐκεῖνω θεραπευταῖς ἐπακολουθήσαι καὶ τοιοῦτον σημεῖον εἰς ἐντάφιον πολυτίμητον, ἢ καὶ μετὰ καιρὸν ὑστερον· καὶ τοῦτο, ἐνθα πρὸς ἀγαθοῦ ἦν καὶ εὐσύμφορον τοῖς περιούχοις, τοιόνδε κληρώσασθαι τερατουργήμα· ὡς ἂν τῷ πρὸς ἀπίστους εὐθέτω σημεῖω στερεωθεῖεν οἱ τοιοῦτοι τὰ εἰς τὴν θείαν θρησκίαν, καὶ θεμελιωθεῖεν σαθρότητα λογισμοῦ. Καὶ τοῖων ἑτεραουργήθη τότε τὸ ἐξαισιον ἀγαθόν, εἴτε τῇ μεταστάσει συγχρόνως, εἴτε καὶ μετ' αὐτῆν· καὶ δοθέν παρέμενε, ἵνα τῷ θείῳ τε χάρισματι τὸ ἀμεταμέλητον περισώζοιτο, καὶ οἱ πιστεύοντες οὕτω πλατύνοιτο. Ἐπαυρομένης δὲ ἐντεῦθεν τῆς πίστεως, οἷς οἱ ἄνθρωποι εἶδον θαυμάσια καὶ τῆς κατὰ ψυχὴν εἰς Θεὸν καὶ τὰ θεῖα ὑπαναπτομένης θερμότητος τῷ παραμόνῳ τοῦ θαύματος, καὶ ἐκφαινομένης εἰς τὸ λαμπρότερον, ἐστηρίχθη, καὶ εἰς αἰώνιον παρετάτη, καὶ ἀέννασον κέχεται.

ιο'. Καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἂν ἔχει τὸ εὐλογον· εἰπερ δὲ, καὶ τοὺς μυροβλύτους πρὸς Θεοῦ τὸ τοιοῦτον μεγαλεῖον αὐτοὺς ἐξαιτήσασθαι. Καὶ ἦν τὸ ἔργον φιλοτίμου ψυχῆς. Χρῆ γὰρ, ὡσπερ βασιλεὺς τὸν μεγαλοπρεπέστατον ἐθέλειν μέγала πρὸς τῶν ἀξίων αἰεῖσθαι, καὶ χαίρειν ἀπαιτούμενον, οὕτω καὶ ὅσον ἐν ὑπῆκοῖς φιλότιμον, μὴ σμικρολογικῶς ἐκείνῳ προσφέρεσθαι, ἀλλ' ὑπὲρ μεγάλων ἐντυγχάνειν, καὶ ἄτερ ἂν διὰ πολλοῦ θαύματος ἄγοιτο. Οὐκοῦν οἶδασι καὶ οἱ τῷ μύρῳ πλουτοῦντες ἄγιοι μεγαλόδωρον τὸν παμβασιλέα Θεόν, καὶ τοῖς ἐπάθλοισ ἐμπλατυνόμενον. Ὅθεν πρὸς ταῖς ἐκεῖθεν δωρεαῖς καὶ τῶν ἐνταυθὰ τι προσεπιτεθῆναι αὐτοῖς, φιλοτίμως οἱ μὲν ἤτήσαντο, ὁ δὲ ὑπήκουσε. Καὶ φθόνος τοῖς ἐτέροις οὐδεὶς, ἄλλως ἐνευδοκούμενοις τοῖς θείοις δωρημασιν. Οὐδὲ γὰρ ἐστὶν εἰπεῖν οὐδέ τι τῶν ἀπάντων ἐκεῖ-

animam ponentibus et magnis in praeliis insudentibus, illis vulneribus et cruore inter praeliandum, his alias ad meditationem se exercentibus, non omnibus unguentorum effusio gloriosa habeatur, sed quibusdam, et in mensura, et qui facile essent numero aestimandi, de quibus tum quidem sit rumor electus per universam terram, tum vero per regionem hanc nostram et amplior splendor. Et in senum concione fertur vinculorum solutionem in vitæ puritate constituentibus et in misericordia, quibus superabundanter nitescebat, atletam a Deo mercedem unguenti effusionem obtinuisse. Gravis quidem hæc narratio, venas aperiens, e quibus scaturit unguenti odor; mihi vero disquisitionis non omnino fuit cessandæ causa. Etenim in decem millibus hæc quidem bona et supra modum enituerunt, dico vitæ puritas et misericordia, non omnibus autem gloriosa unguenti effusio tributa est.

13. Quærendum ergo, et ab aliis patefaciendum solutionis arcanum. Nec illud forte extra rei rationem, nempe in locis et personis, in quibus hujusmodi reconduntur thesauri opportune ab alto decretum est miraculum. Ab initio enim oportebat ad Deum missos ejus servos hujusmodi signorum comitatu stipari in sepulturam gloriosam, aut etiam per subsequens tempus, quod ibi pro bono erat, vicinisque valde utile hanc prodigii venire hereditatem; ita ut hoc ad infideles apto signo confirmarentur vicini in cultu divino, et ratiocinii iufirmitati fundamentum esset. Itaque prodigiose tunc factum est bonum extraordinarium sive pro coætaneis vicissitudinibus, sive pro temporibus sequentibus, et mansit donum ut divina bonitate sine pœnitentia donatum servaretur, et sic dilatarentur fideles. Crescente autem fide ex eo quod mirabilia viderent homines et animæ Deo divinisque adhærente ardore ob miri permansionem et splendidius lucescente, firmatum est bonum, in sæcula conservatum et perpetuo sparsum est.

14. Sic quidem illud non sine causa esse patet; verisimile autem est unguento stillantes a Deo pretiosam virtutem poposcisse. Magnanimæ mentis opus erat illud. Oportet enim, sicut regem magnanimum decet, velle ut magna pro dignis merces poscatur, et gaudere quia poscitur, sic etiam in subditis magno animo non de minutissimis apud eum verba submittere, sed de magnis adire et de his quæ summam admirationem concitant. Igitur noverunt unguento ditiescentes sancti liberalem in donis Regem regum Deum, et braviorum largitorem. Unde hujus mundi donis et aliquid e cælo eis superaddi ipsi quidem petierunt; ille vero adjudicavit. Nec invidiæ locus in abundantibus divinis donis. Non est enim quod de quolibet e cunctis sanctis dicas quare unguentis stillat, sed absque hoc quod

celebramus, absque aliis in mundo celebratis magna sortitus est bona, thaumaturgus ille, hic aliter, multis modis cuncti: tanquam si rex opibus præpollens aliis lapillos electos, aliis margaritas et aurum, aliis denique alia, omnibus multimoda largiatur dona. Sic quidam inter Deo servientes animalium irrationabilium sacrificia institerunt aut sponte, aut ab hominibus ad hoc invocati, qua nobis unguenti splendorem illustrare videntur. Alii in peste contactorum gratiam simili petitione collineant sagittam, alii afflis, hi majoribus, illi minoribus mederi affectant morbis; nautas fluctibus eripiunt, quibus periculosa navigatio; dentium dolores tollunt, ocalorum asperrinos sedant dolores, et quod omnium jucundissimum est, cedunt et parvulorum petitionibus, ut rationabilium nihil sit in fortuna caeca positum, sed Græcorum commentum arguatur, referens nempe Providentiæ ad majora impotentiam. Si tandem fugitivorum servorum redditum permittunt, non est servis gaudium, sed gratias et munera domini debent.

φουσι, τὸ μὲν δουλικὸν οὐκ ἂν χαίροιν· οἱ δὲ δεσπότῃ

15. Sic sive illi ad quos postulationes dirigantur, sive aliter qui ipsi a Deo appetiverunt, talibus prodigiis qui se Deo consecraverunt gloriam adepti sunt, timoris quem erga Deum in visceribus conceperunt, remunerationem reportantes salutis spiritum conceptum et consequentem miraculorum operationem. Namque timentium eum voluntatem facit, et exaudit eorum preces nihilque postulanti- bus non dat. Prodigio pensandus timor; quod mensuræ ponendum timoris quem in Deum habuit, aut aliter dicamus, ad divinum timorem pensandum prodigium, ad quem æquiparanda et noscenda prodigiorum efficacitas, ita ut a timore Dei cognoscatur, ut ait psalmus, hujus zelus. In tantum enim Deum timemus in quantum æquato examine ipsius zelum habemus et delictorum nostrorum quæ coram Deo non absconduntur vindictam noscimus. Nam delictorum pœnas metuentes, omnino Deum retributorem noscimus; parum vero metuentes, desidem eum putamus et dormientem nec exurgere volentem. Itaque sic in sanctis in terra de Deo ex prodigiis trutinamus, quibus quomodo cum Deo erat. Si igitur ita est, librandum cum divino timore donum unguenti martyri traditum, atque pura mente considerandum exprimentumque æquilibrium, unde si illud donum magnum est (quod revera est), ergo et ille timor.

16. Hæc hæc hactenus, et hucusque res consideretur per se. Non enim est qua ultra progrediamur, nisi quibus datum est. Exinde vero considerandum prodigium per aliam viam qua valde venerabile præsertim per convenientiam martyria cruciatuum cum Dominica passione. Hic enim lateris scissio et vulnus post vivificam mortem sanguine manavit. Illic sinu idem in omnibus superioris prototypi ad instar servatur, sed in vulneribus omnino quolibet modo

Α των ἁγίων, ἧς, εἰ καὶ μὴ τοῖς μύροις λιμνάζει, ἀλλ' ὁμως διχα γὰρ τῶν ἐκεῖ μὴ καὶ κατὰ κόσμον μεγάλα εἰληγεν ἀγαθὰ, ὁ μὲν οὕτω θαυματοργῶν, ὁ δὲ ἐτέρως, καὶ πάντες πολυτρόπως· καθάπερ εἰ καὶ βασιλεὺς πολυλόχος τοῖς μὲν λίθους λογάδας, τοῖς δὲ μαργάρους καὶ χρυσόν, ἐτέροις καὶ ἄλλοις ἄλλα, καὶ πᾶσιν ὁμοῦ πολυτρόπα διανεῖμῃ χαρίσματα. Οὕτως οἱ μὲν τῶν ἑρπευζάντων Θεὸν ζῶων ἀλόγων ἐφίστανται θεραπείαις, αὐτοὶ αἰτήσαντες, ἢ καὶ ὑπὸ ἀνθρώπων εἰς τοῦτο προκλήθοντες, ἃ ἢ καὶ τὸ τοῦ μύρου καλὸν ἡμῖν ἐκφήνη· φαίνονται. Ἐτεροὶ λοιμωδῶν ἐξ ὁμοίας αἰτήσεως παθημάτων κατὰ τοξάζονται, ἄλλοι ἄλλων, οἱ μὲν μεγάλων, οἱ δὲ καὶ μὴ τοιούτων κατευμεγεθοῦσι παθῶν· διασώζονται πλωτῆρας, οἷς μὴ εὐθυπλοεῖν κεινδύνευται· ὀδόντων ἀλγηδῶνας ἐκρίζουσιν· ὀφθαλμῶν ὀξείας ὀδύνας ἀμύδλουνσι· τὸ δὲ ἄστειότατον, εἰκουσι καὶ παιδαριῶν αἰτήμασιν, ἵνα μηδὲν τι τῶν ἀλλόγως ἐχόντων ἀπρονοήτων ἦ, ἀλλ' ὁ καθ' ἑλληνικῶν λῆρος ἐλέγχεται, τὸ τῆς προνοίας πρὸς τοῖς μείζονσι περιγγραῶν ἀπειροδύναμον. Εἰ δὲ καὶ φυγαθείας δούλους ἐπαναστρέψωστρο ὀφείλουσι.

ιε'. Καὶ οὕτως ἢ αἰτηθέντες, ἢ ἄλλως αὐτοὶ θελήσαντες ἐκ Θεοῦ, θαύμασι τοιούτοις οἱ θαυμάθεντες αὐτῷ ἐναδρύνονται, φόβου τοῦ πρὸς αὐτὸν, ὃν ἐν γαστρὶ λαβόν, ἀντάλλαγμα σχόντες τὸ ἐκεῖθεν κυσκόμμενον σωτήριον πνεῦμα, καὶ τὸ ἐπεσόμενον θαυματουργήμα. Θέλημα γὰρ τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιεῖ· καὶ ἐπακούει τῆς αὐτῶν δεήσεως, καὶ οὐκ ἐσθ' ὅπως αἰτουμένοις οὐ δίδωσι. Τὸν δὲ φόβον σταθμητέον τῷ θαύματι, καὶ μέτρον αὐτὸ θετέον φόβου τοῦ εἰς Θεὸν, ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, πρὸς τὸν θεῖον φόβον σταθμητέον τὸ θαῦμα, καὶ πρὸς ἐκείνον παραμετρητέον καὶ γνωστέον τὸ τερατούργημα, ὡς που καὶ ἐκ τοῦ κατὰ Θεὸν φόβου γινώσκεται, ψαλμικῶς εἰπεῖν, ὁ ἐκείνου θυμῶς. Εἰς ὅσον γὰρ Θεὸν φοβούμεθα, εἰς τόσον καὶ, τὸν ἐκείνου ζυγοστατοῦντες θυμὸν, γινώσκωμεν τὴν τῶν καθ' ἡμᾶς ἐηλαθὴ πλημμελειῶν ἐπεξέλευσιν, αἷ οὐκ ἀποκρύπτονται ἀπὸ Θεοῦ. Πάνυ μὲν γὰρ φοβούμενοι τὰς τῶν ἀμαρτημάτων ποινὰς, πάνυ τὸν Θεὸν ἐπεξελουτικὸν γινώσκωμεν· ὀλίγα δὲ ὑποδεδιότες, καταρῆσθουμὲν ἐκείνου οἰόμεθα καὶ ὑπνοῦν, καὶ μὴ θέλειν ἐξεγείρεσθαι. Οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν θαυμάτων σταθμώμεθα, ὅπως τοῦ Θεοῦ ἐπιστρέφοντο. Εἰ τοίνυν τοῦτο, ταλαντευτέον κἀνταῦθα πρὸς τὸν φόβον τὸν θεῖον τὸ θελητὸν μῦρον τῷ μάρτυρι, καὶ θεωρητέον εὐλογοφανῶς τὴν ἰσότητα, καὶ ῥητέον, ὡς, εἰ τοῦτο πολὺ (πολὺ δὲ ὄντως), καὶ ἐκεῖνος ἄρα.

ις'. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τοῦτοις· καὶ μέχρι τοσοῦτου ἐπισκῆψον τὸ ἄκρον, καὶ τὰ εἰς αὐτό. Οὐ γὰρ ἔστιν ἡμῖν εἰς πλέον χωρεῖν, ἀλλ' οἷς δίδεται. Τὸ δὲ ἐντεῦθεν θεωρητέον τὸ θαῦμα καθ' ἑτέραν ἐφοδον, οὐ πολὺ τὸ πρεσβεῖον, καὶ μάλιστα διὰ τὸ τοῦ μαρτυρικοῦ πάθους συγγενὲς πρὸς γὰρ τὸ δεσποτικόν. Ἐκεῖ τε γὰρ, πλευρᾶς νύξιος καὶ ὠτειλῆς ἀνοξίς· μετὰ τὴν ζωογόνον θάνατον αἶμα ἐβλυσεν. Κἀνταῦθα δὲ, εἰ καὶ μὴ ταυτὸν ἐφ' ἅπασιν πρὸς τὴν ὑπερφύη

πρωτοτυπίαν σώζεται, ἀλλ' ἢ ἐν ὠτειλαῖς ὄλωσεν ὁπωσοῦν συμπάθεια, ἢ χάραις πάντως θεός ὁ ζηλούμενος, ὁμοιότητα τεραστίου ἐξέφημεν· ὁ δὲ πρὸ πάντων τῶν ὁμοίων καὶ πρὸς ἀπάντων ἀμύθητον ἐπάγεται ἐκπληξιν. Καλὸν μὲν γὰρ καὶ ὕδωρ ἄγιον λευφάνων ἱερῶν ὅσα καὶ πηγῶν ἐξαπορρέον ἰδεῖν, καὶ διψῶντας ἐκθεραπεῦον λαούς, ὡς τὸ μὲν πηγάζον πῆχει περιγεγράφθαι, εἴτε βραχίονι, ἢ ἀλλ' ἐτέρῳ τινὶ στερεμνίῳ τοῦ σώματος· τὸ δὲ ἐκείθεν ἐκδύζον κατὰ τινα κρήνην ἀπόρρυτον ἐκτρέχειν ἀένανον, καὶ ἐμπιπλῆν πάντα τὸν προσιόμενον, ὡς εἶν καὶ φωνὴ τις ἐκείθεν ἐξηγεῖτο, προκαλουμένη τοὺς διψῶντας ἔρχεσθαι. Τεράστιον δὲ, καὶ εἰκότων ἀπολείβεσθαι μύρον εὐώδες, ὡσεὶ καὶ ἐκ στερεᾶς πέτρας ἔλαιον. Ἄλλ' ἐπὶ πλεόν ἐτι θαυμάσιον, τὸ μὲν θεῖον σῶμα κρυπτόμενον στέγασθαι, τὸν δὲ τάφον ποταμῶν θεωρισθαι μύρου τοῖς ἀρῦεσθαι θέλουσιν εὐθύμιον. Ταῦτα τερατουργεῖ καὶ ὁ ταῖς ἐν Λυκίᾳ πελαγίζων μύρου προχύσει, καὶ ἡ σοφὴ παρθενόμαρτυς, ἣν τῷ Σιναιῶ ἐνεφύτευσεν ὄρει ζωογόνον φυτὸν ὁ θεός, καὶ ἕτεροι κλειούς, ἐν τε ἀνδράσιν ἠλιώδεις τὰ εἰς ἀρετῆν προλάμπαντες, ἐν τε γυναιξίν. Ὁ δὲ ἡμέτερος πολιοῦχος τοὺς μὲν μὴ κλυτοῦντας τῷ μύρῳ τῇ δαψιλαῖᾳ τούτου ὑπεραναβέβηκεν· οἷς δὲ ὁ τοῦ μύρου κλυτός, πληθύνεται, ἀλλὰ τούτοις περιβαλλόμενος, αὐχεῖ τὸ ἐπιπλέον ἐξάσειον τὰ τε ἄλλα, καὶ οἷς τὸ ἀθλητικὸν αἷμα κήησμον ἀναδρῦει, καὶ τῷ μύρῳ συμμίσγεται, καλὸν ἐπὶ καλῷ καὶ πλοῦτον ψυχῶν ἐπὶ πλοῦτῳ τιθέμενος.

17. Καὶ οἶδα μὲν καὶ ἑτέροις τῶν καθωσιωμένων θεῶν τοιαύτην χάριν βραβευθεῖσαν μετὰ τὴν ἐκ βίου ἐπανάστασιν, ἐν οἷς καὶ ἡ τοῦ εὐφημισθαι ἐπώνυμος, ἢ τοῖς ἀληθέσιν ὄροις μετὰ θάνατον (τὸ παραδόξοτατον) καὶ μαρτυρήσασα καὶ δικάσασα. Ἐγὼ δὲ ἀλλὰ καιρῷ ἐκείνῳ βραχεῖ ἀντιπαραβαίνειν τὸ αἰώμιον, ἢ καὶ παραμετρήσαι πρὸς λιβάδα τὸ πελαγίζον ὀκνήσαιμι ἂν οὕτω κατὰ πάντων τῶν τοιούτων.

18. Ἰλῆχοιοι δὲ οἱ θαυματουργοί, ἐφ' οἷς ἀκριδῆς ἢ παρὰ ὑχίσις. Ὁ ἡμέτερος ἀθλητῆς πλουτεῖ, λαχὼν ἐκ θεοῦ τὸ ἀπαρεξέταστον, τῷ τῆς μυροχυσίας τε πολλῷ, τῷ ἀπείρῳ, τῷ πλήθοντι, τῷ πελαγίζοντι, καὶ τῷ συναναδύζοντι αἵματι, καὶ τοῖς μύροις συνδιαωνίζοντι, καὶ παραδηλοῦντι τὸ τῆς ζωῆς μόνιμόν τε καὶ συνεχές. Εἰ δὲ ποτε καὶ ὑπερκεχίται τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ τάφος μὲν περιγράφειν ἐθέλει τὸ τίμιον, τὸ δὲ τὰς κρηπίδας ὑπονομεῖον μύρον ἐκκενωθὲν, ἄσματοικῶς εἰπεῖν, γίνεται καὶ εἰς ζωὴν ἀλλομένη πηγῇ, καὶ διεκτρέχει, ὡς οἶον ἐκχυμαινόμενον, καὶ πράγματα τοῖς ἀντλεῖν ἐθέλουσι δίδωσιν, ἄλλο τοῦτο τέρας καὶ ἀδύσσου ἔκφανσις, κάτωθεν ἐκπηρῆν ἀνείσσης τὸ μύρον, καὶ δεχθῆν μεριζούσης αὐτὸ εἰς τε τὸν τάφον, καὶ τὰ τοῦτου προτεμνίσματα· ἢ δὴ ἀδυσσοῦ καὶ ἑτέρῳ ἐπικαλεῖται ἀδυσσον τὴν τῶν ἀπλήτων θαυματουργιῶν, συναναφανομένην καὶ οἶα συνουσιωμένην τῇ τοῦ μύρου θαυμασιότητι· ἢν δὴ καὶ ἄλλως ἔστιν ἡμῖν ἐπιθεωρησαὶ ἀδυσσον. Γῆν τε γὰρ ὑδάτων ἀδυσσοῦ ὄχει, ὅσα καὶ οἰκοδομίαν θεμέλιος· καὶ τὴν πόλιν δὲ ταύτην ἢ καὶ ἡμᾶς ὑπανέχει ἀδυσσοῦ· αὕτη ἰδράζουσα. Καὶ τὸν τρόπον τοῦ ἰδράσματος παχὺς ἂν τις εἴη ὁ πυθναμέως.

A sympathia qua gaudet Deus zelosus miraculi similitudinem revelavit; quod proinde prae omnibus similiter effectis et pro omnibus ineffabilem inducit stuporem. Est enim dulce est aquam sanctam e reliquiis aeris tanquam e fontibus scaturientem videre et sitientes sanantem populos, sicut e cubite manans scripta est, tum e brachio, tum e qualibet alia corporis solida parte; quod vero exinde scaturivit fontis fluentis instar ad semper currendum et implendum omnem accipientem, tanquam vox exinde personabat, convocans sitientes ut ad ipsum venirent. Prodigiosum vero et ex imaginibus stillare suavi odore unguentum tanquam e saxo durissimo oleum. Sed mirius divinum corpus reconditum legi, et sepulcrum lumen videri unguenti haurire cupientibus. Haec prodigia operatur et qui in Lycia unguenti mare profudit, et sapiens virgo martyr quam in Sina montem vividum germen plantavit Deus, et alii plures tum viri virtute sicut sol fulgentes tum mulieres. Civitatis nostrae protector eos qui unguenti divitiis carent abundantia illa praestat: si qui vero unguenti divitiis gaudent ipsi noster equiparatus, de multo magis extraordinary quoad alia gloriatur; et si qui victorias sanguine nimis manant, unguento immixto, pulchrum pulchro et divitiis animarum divitiis ponderantur.

17. Novi quidem inter eos qui Deo se consecraverunt, aliis talem a summo iudice collatam gratiam e vita migrantibus, scilicet gratiam tum nominis cultu religioso recepti, tum veritati post mortem testimonium et iudicium (o mirum!) reddendi. Ego vero, tempore illi brevi equiparare aeternitatem, aut gutta mare metiri eodem modo de his erubescerem omnibus.

18. Propitii sint thaumaturgi, si vera gloria. Athleta noster dives est, a Deo incomparabile usque eum unguenti abundantia effusione, infinite, plena ut mare tam manante simul sanguine et una cum unguento perpetuo perseverante et vitae stabilitatem ostendente. Si autem superfluat bonum, et sepulcrum circuminscribere honorem velit, unguentum vero labra rumpendo evacuatam reddens, ut poetice dicam, fiat et saliens in vitam fons, currat quasi exundans, et labores compescentibus imponat aliud hoc prodigium et abyssus divulgatio, ab infra saliens unguentum emittentis et in duas partes dividens, in sepulcrum et in ejus atria, quae abyssus invocata abyssum, nempe prodigiorum virtutum infinitarum una effluentem existenteremque cum unguenti prodigio, quam sane et alio modo abyssum pensare nos oportet. Namque terram fulcit aquarum abyssus sicut et aedificium fundamentum; et urbem hanc sustentat abyssus nobis fundamentum stabilitum. Et fundamenti naturam explorans, iusanus es et.

19. Sed sic novum sacri unguentorum thesauri A
supereffluens bonum, ne omnis martyris gloria in-
clusa sit, sed ut foras producat nuntia pulchri
ab intimo prævia. Haustum vero illud et in alaba-
strum infusum, intra manere non vult, sed effusum
exundat ita ut et alia repleat vasa, e quibus et
exundet pariter bonum ex istis effusum in alia
fontes et ipsos pulchros vicissim multiplicatos; quod
sane fieri oportebat. Nam quæ crescere et multipli-
cari primum illud unguentum iussit gratia, et vivis
inde manantibus eandem inserebat copiam, unde
non solum sepulcri non defecit tale pulchrum,
sed nec si vas quoddam aliud est, inclusam tenere
hunc fluendi impetum statutum est. Quid non fecit
sanctorum Dominus qui in prophetæ favorem
olei lecytam effundentem quod ab intus servavit
plenuissimum fontis instar semperfluum stabilivit.

20. Qui prisearum historiarum studio incumbit,
apud veteres alicubi reperit resectum labrum quod
liquore quidem plenum erat et ex illo haurientes
sedulo efferebant nec ullam patiebatur imminutio-
nem. Nobis autem prodigium illud viget. Quia ve-
re oculorum contuitus posterius in prodigium non
cessabat, sed tum apparebat, tum occultum desinebat,
dubitare licet si sic se res haberet et ab
utroque casu confirmationem pendere. Mani-
festum autem en exstat prodigium nostrum: orbis
universus anteipsam, oculi omnes, et singulare
per universam terram divulgatur quod cuncti ante
manus et ante oculos habent. Et iusti cujuslibet
unguento isto impingunt spiritualia capita, qui-
cumque eximii inter virtutum opera sic inveniunt
qua lætentur, et sanguine spirituales postes divina
imitatione obsignant, e quibus istæ ad meditationem
sunt introitus, illæ ad operationem sedulam exitus.
Sic exterminatorem vitant aut portam prætermittentem,
ut dicitur, illum progredi sinentes, aut in
vanum pulsantem.

21. Sanguis ille, unguentum illud vitæ æternæ
sunt signa, quibus patet odoratum esse Deum marty-
rem suavitatis odorem. Renueratio fit multi-
plex de quibus pro Christo sudore et sanguine
manavit. Reddens dona præsentia in decem millia,
vitam æternam adjicit. Ipsius quidem spiritus, cor-
ruptione expertis voluptatis paradisi adeptus,
nobis similem parat gratiam, qua obvius custodi
et agricolæ huius incorrupti vireti fit, et primo-
rum parentum nobis restituit hæreditatem a qua
diaboli invidia excideramus; ipsius autem corpus
paradisi instar nobis delectamentum sit, non so-
lum pulchris quæ ut semper colligimus, sed et eo
quod in ipso magnifica ejus mirabilia conspiciamus
et unguenti stillationes et sanguinis fere usque
ad abundantiam ebullientia flumina quæ perpetuo
æstant, et lanceas quas arboribus a Deo plantatis
æquiparamus pulchro illo corpori martyrii tem-

10'. 'Ἄλλ' οὕτω μὲν καινὸν τῆς ἱερᾶς μυροθήκης
ὑπερεκχεόμενον τὸ ἀγαθόν, ἵνα μὴ πάντα ἡ μαρτυ-
ρικὴ αὐτῆ δόξα ἐσω συγκλείηται, ἀλλὰ καὶ ἐκτίς
προφαίνεται· πρόσδρομος τοῦ ἐντὸς διαδεικνυμένη κα-
λοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἀντηθῶν αὐτὸ, καὶ εἰς θλάδαστρον
ἐντεθῆν, οὐ θέλει καθ' ἑαυτὸ μένειν, ἀλλ' ἐκδιύζον
προβῶρει, ὡς ἐμπορεῖσθαι καὶ ἕτερα σκευῆ, ἐξ ὧν
καὶ αὐτῶν ἀναδρῦει τὸ ὅμοιον ἀγαθόν, ἐκ τούτων
κλίνον εἰς ἕτερα, πηγαῖα καὶ ταῦτα καλὰ, ἐκ δια-
δοχῆς πληθυνόμενα. Καὶ ἐχρῆν πάντως οὕτω γίνεσθαι.
Ἡ γὰρ αὐξάνεσθαι καὶ πληθύνειν τὸ πρῶτον ἐκεῖ· ο
μύρον κελεύσασα χάρις καὶ ταῖς ἐκεῖθεν ἀποβροῖαις
τὴν αὐτὴν ἐπέθετο δύναμιν· ὅθεν οὐ μόνον τῷ τάφῳ
οὐκ ἔστιν ἐπιλείπειν τὸ τοιοῦτον καλόν, ἀλλ' οὐδὲ εἰ
τι σκευὸς ἕτερον στέγειν ἐκεῖθεν ἀπόβροιάν τινα
τέτακται. Τί δὲ οὐκ ἐμελλεν ὁ τῶν ἁγίων Κύριος, ὁ
προφήτου χάριν καμψάκην ἐλαίου ἐξερρυγόμενον τὸ
ἐντὸς ὕδρον φυλάττων ἀεὶ πληρέστατον, καὶ εἰς
πηγὴν αὐτὴν τάξας ἀείδουτον;

κ'. Καὶ ὁ μὲν ταῖς παλαιαῖς ἱστορίαις καιρὸν τινα
σχολῆς ἐνδιδούς, εὐρίσκει πάλαι που πύλον ἀνακα-
λυφθεῖσαν, ἥτις ὕδρου μὲν τινος πλήρη; ἦν, καὶ
ἐξηγλεῖτο αὐτὸ, καὶ ἐξεφορεῖτο ἐπιμελῶς· οὐκ ἦν
δὲ παθεῖν ἐκείνην κένωμα. Ἡμῖν δὲ καὶ αὐτοῖς τέ-
ρας μὲν τι ἐκεῖνο καταφαίνεται. Ὅτι δὲ ὀφθαλμοὶ
μεταχρόνιοι τῷ θεάματι· οὐ προσέβαλον, ἀλλὰ τότε
ποτὲ φάνεν, εἶτα χρυθὴν ἀπέσθη, ἐνδοιάζειν ἔπεισιν,
ἐὰν τοιοῦτον ἦν, καὶ ταλαντεύειν ἐπ' ἄμφω τὴν
συγκατάθεσιν. Τὸ δὲ ἡμέτερον πάρεστι θαῦμα πρό-
σποτον· ἰδοὺ ἐκκεῖται· κόσμος ἅπας ἐπ' αὐτὸ, ὀφθαλ-
μοὶ πάντες· καὶ τὸ ἐξαίσιον εἰς πᾶσαν γῆν διακη-
ρυκεῖται, καὶ πάντες πρό τε χειρῶν, πρό τε ὀφθαλ-
μῶν αὐτὸ ἔχουσι. Καὶ τῷ μὲν τοῦ δικαίου μύρω
τούτῳ τὰς νοητὰς λιπαίνουσι κεφαλὰς, ταῖς κορυ-
φαῖαις τῶν κατ' ἀρετὴν πράξεων ἐξευρίσκοντες οὕτω
τὸ ἰλαρύνεσθαι· τῷ δὲ αἵματι τὰς ψυχικὰς φιλὰς
καθ' ὁμοιότητα θέλαν σφραγίζουσι, δι' ὧν αἱ τε εἰς
θεωρίαν εἰσοδοὶ γίνονται, καὶ αἱ πρὸς πρᾶξιν σπου-
δαίαν πρόοδοι. Καὶ οὕτω τὸν ὀλοθρευόμενον ἀφεύ-
γουσιν, ἢ παρὰ θύρας, ὃ φασιν, ἀφιέντες ἤκειν
ἐκείνον, εἶτα καὶ θυροκρουστῆν εἰς κενόν.

κα'. Τοῦτο τὸ αἶμα, τοῦτο τὸ μύρον ἀειζωίας
τεκμήρια, καὶ τοῦ εὐώδους Θεοῦ τὸν μάρτυρα προσ-
ενηνέχθαι θυμίαμα. Ἀντιμετρεῖται ταῦτα εἰς πολ-
λαπλοῦν, οἷς ὑπὲρ Χριστοῦ ἔχουν ἰδρῶσι καὶ αἵμα-
σιν· ὃς ἀποδιδούς τὰ ἐνταῦθα εἰς μυριοπλάσιον
προσεπιτίθει καὶ ζῶν αἰώνιον. Τοῦτου τὸ μὲν
πνεῦμα, παραδείσῳ τῷ τῆς ἀκηράτου τρυφῆς ἐν-
δαιτώμενον, πραγματεύεται καὶ ἡμῖν τὴν ὁμοίαν
χάριν, οἷς ἐντυγχάνει τῷ μελεθῶν καὶ φυτηκόμῳ
τῆς ἀφθίτου ἐκείνης φυταλιᾶς, καὶ τὴν προγονικὴν
ἡμῖν ἐπανάγει κληρονομίαν, ἥς φθόνος σατανικὸς
ἡμᾶς ἀπήγαγε· τὸ δὲ σῶμα παραδείσου ὄλον ἡμῖν
ἐντρύφημα γίνεται, οὐ μόνον οἷς ἐκεῖθεν δρεπόμεθα
καλοὶ· ὡς ἐκάστοτε, ἀλλὰ καὶ οἷς ἐν τούτῳ τὰ ἐκεῖ-
νο μεγαλοπρεπῶς θαυμάσια διοπτανόμεθα, τοῖς τε
μυροβόταις, καὶ τοῖς τοῦ αἵματος μικροῦ καὶ κυ-
ματῆαις διὰ τὸ πλησμιον ποταμοῖς, οἳ αὐτὸθεν ἐκ-
κύπτουσιν εἰς ἀένναον, καὶ ταῖς λόγχοις, ὃς εἰς

θεορύετα δένδρα παρομοιοῦμεν, τῷ καλῷ τούτῳ ἄ
 ἐμρυτευθέντα ἦν ὅτε σώματι, καὶ εἰς παράδεισον
 τρυφῆς αὐτὸ τῆς κατὰ πνεῦμα διασκευάσαντα.

κβ'. Ἐντεῦθεν ἡμεῖς καὶ εἰς ἄλλην διαβαίνομεν
 ἐνθύμησιν ὁμοότροπον, εἰ καὶ μὴ οὕτω πᾶνυ μεγα-
 λομπεπέστατα ἔχουσαν· καὶ τὸ ἐν Ἐδεμ ἄλλος ἀνα-
 πολοῦμεν εἰς νοῦν, καὶ τὰς ἐκεῖ πηγὰς καὶ τὰς
 φοινίκας, καὶ παραβάλλομεν εἰς ὁμοιότητα τὴν κατὰ
 τὸν μάρτυρα καὶ τὸν Ἰσραήλ. Τοὺς καθ' ἡμᾶς λαοὺς
 τοῦ θεοῦ θεωροῦμεν παρεβάλλοντας ἔνταυθα, ὡς
 εἰς χωρίον ἱερῶς τρυφερὸν, καὶ ἐπαναπαυομένους
 τῷ τιμῆναι τούτου, ὃ καὶ φυτὰ ὡσπερ αἱ ἐμπατη-
 ρίας λόγχοι ἐκόσμησαν, καὶ πηγὰ δὲ ποταμῶδον
 ἐκρέουσαι, καὶ μύρα καὶ αἵματα, ὧν ἡ πηγαια χύσις
 ὡς ἐξ ἀβύσσου τῆς μυροθήκης ἀναβαίνουσα, τὸ
 πρῶτον ἅπαν ποτίζει τῆς γῆς. Οὐκ ἔστι γὰρ ὅπου
 μὴ διαδόσιμον γίνεται τὸ καλὸν, συνδιατρέχον τῷ
 ἡλίῳ, καὶ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἱκνούμενον.
 Τοῦτον τὸν τόπον καὶ ποταμὸν ἔστι θεοῦ Δαυειτικῶς
 προσκεῖν, οὐχ ὑδάτων πεπληρωμένον, ἀ μάρτην
 κτανῶνται, ἀλλὰ προχοῶν σωτηρίων, δι' ὧν ἀναψύ-
 γονται νοερώς οἱ ἐκλείποντες.

κγ'. Ἔστιν ἡμῖν, ὃ μάρτυς, λέγειν ἄλλον τρόπον,
 ἥπερ οἱ κάλι ἀγοκετόνοι, « Τὸ αἷμα τὸ σὸν ἐφ' ἡμᾶς
 καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. » Τῶν ἐν βίῳ τὰ ἐν σαρκί,
 τῶν ἐξω βίου τὰ πνευματικά. Τούτῳ γὰρ καὶ ὡς
 εἰν σημεῖον τινὶ τὸ θεῖον ἡμῶν· παραηλούμεθα
 παμίον, καὶ τὸ ζωογόνον ἀναβρῶννύμεθα πολυ-
 κλασάζοντες· ὃ δὴ καὶ ὡσαὶ κόκκινον ἐπανθεῖ τῷ
 σὴ τούτῳ ναφ, οὐχ ἦτον, ἦ τὸ παλαιὸν τῆ κατὰ
 νόμον σκηπῆ. Οὐκ ἔστι σοι τὸ Δαυειτικὸν λέγειν·
 « Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματι μου, » ὅτι μὴδὲ κατά-
 βασίς γέγονεν εἰς διαφθοράν; Πᾶς γὰρ ὅστις οὖν αὐ-
 τοῦ ἐρύμενος, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅσον ὠφελοῦμενος
 βελτίων ἔπεισιν, ἀγιαζόμενος εἰς τε σάρκα καὶ αἷμα,
 ἀνεκωόμενος ζωὴν, προσεπιλαμβάνων πᾶν, ὃ τι
 ἔδει καθεῖν ἀγαθόν, ἐξευρίσκων αὐτό. Ἡ πῶς ἂν τις
 ἀνακαμία εἰς ἔργον κατακαυθήσεται τούτου, ὡς
 εἰπεῖν, ἀλλῶντα, τὸ τοῦ μάρτυρος γῆϊνον, οὐκ εἰς
 λιβάδας μόνον τεραστίας, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκρύσεις
 θαυματοδρότους ἀνοίξαντος;

κδ'. Μυστήρια καὶ ταῦτα οὐκ ἐκ τῶν πόρρω, ἀλλὰ
 τῶν ἐπι μάλιστα ἐγγυτάτω προκαταβέβληται τῆς
 ἐκείσε καὶ τελευταίας καὶ αἰωνίου ζωῆς. Πόθεν ἐκεῖ,
 φασί, τοῖς ἐγγεγεμένους σώμασι τὸ συνίστασθαι,
 ὅπου τρυφῆς μὴ ἔστιν ἐπίρροια; Λυεῖ ὁ μάρτυς τὸ
 ἄπορον. Ὅθεν ἔμοι, φησὶν, ἔνταυθα ἡ ζωογόνος τῶν
 αἱμάτων ἀπόρροια. Θεόθεν τοῦτο. Ἐκεῖθεν ἄρα καὶ
 ἐκεῖνο ὃ ἐχέφρων λογίσεται. « Ἄνδρας αἱμάτων βδε-
 λύσεται Κύριος. » Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τύραννον φῦ-
 λον, ἀδικῶς ἐκχέον αἵματα, καὶ μάλιστα, ὅταν ὑπὲρ
 Χριστοῦ ἐκεῖνα χέωνται. Οὐκοῦν καὶ ἐκεῖνους βδε-
 λύεται Κύριος. Εἰ δὲ τούτο, καὶ ἐπαμύνει τοῖς
 ἐκχομένους αἵμασι, καὶ ποτε οὕτω κρίνας, ὡς εἶδεν
 ἐκεῖνος διακτῶν εὐθετεῖν καὶ οἰκονομεῖν ἀποκαθιστᾶ
 τοῖς μαρτυρικοῖς σώμασι τὸ ἐκχεόμενον, καὶ ἡ πρὸς
 κερὸν (τὸ κρινόν), ἡ καὶ εἰς αἰώνιον (τὸ κρινόντα-
 τῶν) ὃ δὴ τῷ ἡμετέρῳ μάλιστα ἐπιπρέπει μάρτυρι
 ἀπραγματευμένῳ πρὸς θεοῦ τοῦ μαρτυρηθέντος;

pore plantatis et quasi in paradiso voluptatis eo
 secundu n spiritum ordinatis.

22. Inde in altam progredimur similem cogita-
 tionem, licet non tam magnificam, et hortum nemo-
 ratum in Edenanimo reputamus et tibi existentes
 fontes et palmas, ac in similitudinem adducimus
 narratum de martyre et de Israel. Populos Dei no-
 stros hic turbatim coactos videmus anquam in deli-
 ciis sacris exuberanti loco et in illius sacro recep-
 taculo consistentes, quod plantariorum instar in-
 fluxe lanceæ ornaverunt et fontes in amnem scaturien-
 tes, et unguenta et sanguis quorum fluvialis effusio
 tanquam ex unguentario thesauro ascendens, omnem
 terræ faciem irrigat. Non est enim cur non trans-
 mittatur pulchrum donum, cum sole currens et in
 omnem terram exiens. Locus et fluvius Dei Davidico
 more honorandus, non aquis plenus quæ in vanum
 errant, sed salutares aquas effundens quibus spi-
 ritualiter sedatur deficientium sitis.

23. Nostrum est, o martyr, alio modo quam ve-
 teres sanctorum occisores dicere : « Sanguis tuus su-
 per nos et super filios nostros. » Qui sæculi sunt, quæ
 carnis sunt sapiunt, qui extra sæculum sunt quæ
 spiritualia. Namque hoc quasi symbolo, divinum
 ostendimur ovile nos esse et fecunditate conforta-
 mur multiplicati; sanguis tuus tanquam coccinea
 cortina istud tuum purpurat templum non minus
 quam de veteri juxta legem tabernaculo continge-
 bat. Tuum non est cum Davide effari : « Quæ uti-
 litas in sanguine meo, quia non descendi in corruptio-
 nem? » Unusquisque enim ex eo hauriat; dicen-
 dum non est : in quo utilitatem percipiens melior
 evadit, carne et sanguine sanctificatus, vita melio-
 ratus, accipiens omne quod sentire oportet bonum
 hoc invento. Aut quæ ad opus impotentia gloriaretur,
 illo ut ita dicam defuncto quod terrestre est in
 martyre, cum martyr non solum ad guttas minimas
 sed et ad omnes miraculorum vectores pateat?

24. Mystera non leviter, sed explicite exponun-
 tar de hac et de æterna vita. Unde, sicut, resurgen-
 tibus corporibus coalescendi facultas quo non ablit
 alimenti derivatio? Solvit martyr difficultatem. Un-
 de mihi, inquit, hic vivifica sanguinis effusio? A Deo.
 Exinde ergo et illud sensatus reputabit : « Viros san-
 guinum abominatur Dominus. » Talem tyrannorum
 gentem, injuste sanguinem effundentem et præsertim
 cum pro Christo funditur. Ergo et istos abominatur
 Dominus. Si vero ita est, sanguinem quoque effu-
 sum vindicat, et judicans more quo decernens ita
 ut recte disponatur et providetur reducem marty-
 ris corpori sanguinem facit, sive temporibus nostris
 (quod mirum), sive æternis (maxime mirum); quod
 nostrum præsertim decet martyrem qui bene pro
 Deo operatus est et testimonium dedit de vita æter-
 na. Etenim morte immunem non licebat esse eum
 qui sub naturæ lege manebat, qua et colligari et

solvi et iterum insolubilem colligationem expectare oportebat. Mortuum vero iterum ad vitam redire, idque ante resurrectionis tempus, præ cæteris donatum est. Ordinatur ergo hoc modo intermedia sors : jacet corpus in sepulcro, en mortis : scaturit vero sanguis, ecce vitæ symbolum. Est casus, est resurrectio : casus per mortem secundum naturam, resurrectio per sanguinis superabundantiam supra naturam.

25. Sanguis ille, unguentum illud contra omni-
moda mala maximopere pollent. Mordent dolores ;
et hæc afferuntur et ærumnæ discedunt et metuit
doloris aculeus acutæ lanceas quæ heroici martyris
corpori infixæ pulchrum animum aperuerunt. Hiant
vulnera quibus proxima accedit mors, aperto ore.
Sed si in guento illita sint, mors fugit, sicut et de
animalibus, quotquot unguenti odore infecta fugiunt,
vulnus autem in cicatricem abit et integrum corpus
viget. Et sic martyris vulnera humor offendicula
humana abripit, non solum incommodum allevans,
sed etiam quod molestum est, in perfectum immu-
tans.

26. Cuduntur hæc in arma adversus Dei hostes.
Itaque multi pectoralia martyris gerentes exeun-
tium inde ad opera in belli die experti sunt virtutem.
Directa in eos est trux sagitta et immissa, et tendebat
intus infligi et transdigere ; erravit vero et in
vanum rediit. Non enim fas erat victoris donum vi-
cto cessasse. Clypeus quidem multoties replicatus
et materiarum adunatione validus, quasi e septem
bom coriis, sub jaculis defecit, simplex vero ves-
tis in sinu martyris thesaurum includens telis non
succubuit.

Θέματι τῶν ὑλῶν στερήμεριος, ὡς εἴ που καὶ ἐπιταβείος, ἐπαθεῖ τι ταῖς βολαῖς· ἱματισμὸς δὲ ἀπαλδός·
στέγων ὑπὸ κλίπῃ τὴν τοῦ μάρτυρος θησαυρὸν, ἀνεπιδοῦλευτος τοῖς βάλλουσιν ἐμεινε.

27. Sic multis vulneribus propter Christum sal-
vatorem confossus martyr viris vulneratis non au-
xiliatur solum, sed et decem malorum millibus eos
premit qui tales infligunt plagas, et sicut partus do-
lores, sic concilia et opera in irritum adducit, ac
eos qui pro præda jam in manibus erant evadere
sinit. Hæc noverunt barbari bellatores et aliæ tribus
sicut tribus Agar : corpore jam privatum protecto-
reum reverentur ; propitium reddunt, sæpe suppli-
cant et placamina adveniunt, vota faciunt, depre-
cantur, gratiarum actiones offerunt suo more ima-
gineam plingentes, omnia in propitiationem adhiben-
tes. Et quibus quidem martyr tormentis morte abla-
tus est attendere dubitant, passum vero reverentur.
A Deo factum est istud, ut gratias referret martyri.
Nam non confunditur de his qui prodigia qui-
dem exhibet, majora vero facere dat iis qui ipsi
serviunt. Et hæc barbari quotquot prudentius mar-
tyrem observant. Qui autem audentiores fortiores-
que sunt, martyris virtutem agnoscere haud recu-

τὸ καὶ ἐνταῦθα ὄλον ἀεζῶων. Μὴ θανεῖν μὲν γὰρ
οὐκ ἔζη τὸν ὑπὸ νόμῳ φύσει, ἥς τὸ καὶ συνδεῖσθαι
καὶ λύεσθαι καὶ ἀναμένειν τὴν εἰσαυθὺς ἄλυτον σύν-
θεσιν. Θανόντα δὲ εἰς τὸ ζῆν αὐθὺς ἐπανακάμψαι,
ἀλλὰ τοῦτ' ἔτι πρὸ τοῦ τῆς ἀναστάσεως ὄρου καὶ
ὀπερτέθειται. Οἰκονομαῖται οὖν πως τὸ μέσον. Καὶ
κεῖται μὲν τὸ σῶμα ἐν τάφῳ· τοῦτο τοῦ θανεῖν.
Βλύζει δὲ αἷμα· τοῦτο ζωῆς σύμβολον. Καὶ πως ἐστι
καὶ τοῦτο πτωσίς τις καὶ ἀνάστασις· πτωσίς· διὰ
τὸν κατὰ φύσιν θάνατον, ἀνάστασις· διὰ τὴν ὑπερ-
φύσιν περιουσίαν τοῦ αἵματος.

κε'. Τοῦτο τὸ αἷμα, τοῦτο τὸ μύρον κατὰ παθῶν
παντοίων ἀνδρικῶς κρατύνονται. Ὅδυναί κεντοῦσι·
καὶ αὐτὰ προσφέρρονται, καὶ τὸ λυποῦν οἴχεται, καὶ
πως ἡ τῆς ὀδύνης ὀξύτης δυσωπεῖται τὰς λόγχας, αἶ-
τῃ τοῦ ἀθλονίκου μάρτυρος σώματι ἐμπαιγεῖσαι
ὀξεῖαι, τὸ καλὸν ρεῦμα προέφηναν. Ἀναρρήγγονται
τραύματα, οἷς ἔγγιστα πελάζει θάνατος, κύνειον
ἐπεγαλίων. Ἄλλ' ἐὰν ἐπιχρισθεῖ τοῦ μύρου, θάνα-
τος μὲν θραπτεῖται, καθὰ που καὶ τῶν ζῶων, ὅσα
πρὸς μύρου ἔσφορη ἐκμαινόμενα φύγουσι· τὸ δὲ
τραῦμα οὐλοῦται, καὶ εἰς ὀλότητα τὸ σῶμα καθίστα-
ται. Καὶ οὕτω τραυμάτων μαρτυρικῶν ὑγρότης ἐκ-
θρώσκουσα, προσοχθίσματα παρασύρει ἀνθρώπινα,
οὐ μόνον ἐλαφρύνουσα τὸ δυσαχθεῖς, ἀλλὰ καὶ τέλειον
ἐξαλλάττουσα τὸ δυσπαθέει.

κζ'. Καλιεύονται ταῦτα καὶ ὡς εἰς ὄπλα τοῖς
ἐχθροῖς τοῦ Θεοῦ ἀντίμαχα. Πολλοὶ γοῦν ἐπιπέδπλα
φέροντες τοιαῦτα ἐκ τῶν τοῦ μάρτυρος, τὴν ἐκείθεν
ἐξερχομένην ἐργαίαν αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου ἐπι-
σχιάζουσαν ἔμαθον δύναμιν. Ἐπετάθη μὲν γὰρ ἐπ'
αὐτοῦς βλαῖον βέλος, καὶ ἐπέλασε, καὶ ἤθελε ψαῦσαν
παρακῦψαι καὶ ἐνδοῦν, καὶ που καὶ δι' ἐτέρας ἐκδο-
ναι, ὅποια τὰ διαμπερῆ βαλλόμενα· ἀπεπλάγχθη
δὲ, καὶ κενὸν ἀνέκαμψεν. Οὐδὲ γὰρ ἐχρῆν τὸ τοῦ νι-
κητοῦ δῶρον τὴν ἡττονα ἀπενέγκασθαι. Καὶ θυροῦς
μὲν, καὶ αὐτὸς αὐτὰ πολλὴ πολύπτυχος, καὶ τῷ συν-
τιμῶν.

κζ'. Καὶ οὕτως ὁ διὰ τὸν σωτήρα Χριστὸν πολύ-
τρωτος μάρτυς, οἷς πέποιθε, τοῖς κινδυνεύουσιν ἐν
τραύμασι βοηθεῖ, καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ μυριοῖς
ἐπιτρέθει κακοῖς τοῖς τὰς τοιαύτας πληγὰς ἐντήκον-
τας· καὶ ὡς περ τῆς βολᾶς, οὕτω καὶ τῆς βουλᾶς καὶ
τὰ ἔργα δὲ εἰς ἀπρακτὸν ἀποκαθιστᾷ, καὶ τοῖς ἐν
D χερσὶν ἄγρας ἐξολισθαίνουσιν ποιεῖ. Οἴβασι ταῦτα καὶ
οἱ πολέμοι βάρβαροι, τὰ τε ἄλλα φύλα, καὶ τὸ τῆς
Ἄγρας, καὶ τὸν ἀσώματον ἀρωγὸν τοῦτον δευμαίνουσι,
καὶ ἰλοῦνται, καὶ ποτνῶνται συχνά, καὶ μειλίγματα
ἐξευρίσκουσιν, ἀνακαλοῦμενοι λόγοις εὐκτηρίοις,
λιταζόμενοι, χάριτας ἀνατιθέντες, ὅποιας οἱ τοιοῦτοι
ἐπινοήσαιεν ἂν, τὴν χαρακτῆρα εἰκονικῶς ἐκτυπού-
μενοι, πάντα ποιῶντες εἰς πραγματεῖαν ἐξίλασμού.
Καὶ ὑπερὸ μὲν τὸ παθεῖν ὁ μάρτυς ἀνεῖλετο, ἀλλ'
ἐκείνῃ προσέχεν ὀκνοῦσαι, τὸν δὲ παθόντα σεβάζον-
ται. Θεοῦ καὶ τοῦτο, χαρισσαμένου τῷ μάρτυρι. Οὐδὲ
γὰρ ὀκνεῖ οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἐκείνος, ὁ τεράστια μὲν
ἀνδεικνύμενος, μεῖζω δὲ διδοῦς· ποιεῖν τοῖς αὐτὸν
θεραπεύουσι. Καὶ τοιαῦτα μὲν τῶν βραβάρων, ὅσα

ιωύτερον τοῖς τοῦ μάρτυρος ἐπιβάλλουσιν. Οἱ δὲ ἄσπαστες καὶ θερμότερον ἀγνοοῦσι μὴ οὐδ' αὐτὴ τὴν μαρτυρικὴν ἰσχύν· ἀπέντες δὲ τὸ εὐλογεῖν, ὅμως οὐκ οὕτως εἰς ὄβριον ἐκβαίνονται, οὐδὲ εἰς κακολογίαν σκληρὰν καὶ ἀπαρκαλύπτου διεκκλιπτοῦσιν, εἰδὲ σῶμα παρὰ μούσον ἐξερεύονται, οὐδ' ἐκτρέπονται πρὸς τὸ αὐστηρότερον· ἀλλὰ τῷ λυποῦντι κρησφύρονται ἀστευότερον.

κ'. Βραχὺς γοῦν οὗτος χρόνος, καὶ τὸν καιρὸν τοῦ μάρτυρος εἴδομεν αἰχμαλώτοις πυκνούμενον — φύλον Ἀγαρηῶν οἱ αἰχμαλωτίζσαντες· ἐξ ἑώρας τῆς ὑπερθεῖν Παφλαγῶνων, ἣν ὁ Εὐξείνους ζώνουσιν, οἱ τὴν αἰχμαλωσίαν παθόντες· οἱ καὶ σωθέντες ὡσιούνητο εὐχὰς, ἐ; θεῆ καὶ μόνος εἶχον εἰς χάριν ἀντινέμειν τῷ λυσαμένῳ μάρτυρι. Τῶν γὰρ κατὰ βίον πάντων ἐξέπεσον, μόνους ἑαυτοὺς ἔχοντες. Καὶ περιηγούντο οἱ ἑσθες τὰ εἰς αὐτοὺς· τὴν τοῦ πολέμου ῥοπήν, ὡς ὅχι ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλ' εἰς τούναντιον ἔκλινε τὰ τῆς μάχης τάλαντα· τοὺς δεσμούς· τὴν ἀπαγωγὴν, καὶ αὐτὴν ὑπερβρίον (Βαβυλῶν γὰρ ἢ ἐν Πέρσας εἶχεν αὐτοὺς)· τὴν ἐν τῇ καθείρξει σφιγμὸν· τὰς θεοκλυτήσεις, ἀ; ἀνέφερον εἰς τὸν μάρτυρα· τὸν λιμὸν, ὅν ἔπασχον· τὴν νηστείαν, ἣν ἐποιούνητο· ἐκείνην μὲν ὄντι· ἐκόντες, ταύτην δὲ ἀλλὰ συμπελθόντες ἑαυτοὺς. Οἱ μὲν γὰρ τῆς Ἀγαρ καταδαιτύωντες ἦσαν αὐτῶν ὁ τοῦ λιμοῦ πάθος, καὶ μέτρον τι βεῦμα παραφύχης αὐτοὺς ὑπὸνιογον. Αὐτοὶ δὲ, ἵνα κίν τούτῳ χάρις π; εἴη αὐτοῖς, ὑπεραναβαίνουσι τῷ ἐκρούτῳ τὴν ἐκ τῶν βαρβάρων κάκωσιν, καὶ βραχὺ λαμβάνοντες εἰς ἐπιστροφήν ἐπιμετρούμενον, ὅπεσπον τι καὶ αὐτοῦ· καὶ οὕτω λεπτύνοντες ἑαυτοὺς, καὶ ὡσπερ ἄνω περυσσομένοι εὐχαίς, εἰς θεῖον ἔκουφίζοντο, ὧν τὸ στόμα ἔγεμε, τῇ τῶν βρωμάτων μὲν εἰσοδοχῇ ἐγκλειόμενον, τοῦ δὲ ἐκείθεν πεπλησμένον μέλιτος. Ταῦτά π ὧν ἐξετίθεσαν εἰς διήγησιν οἱ δορυάλωτοι. Καὶ ὡς νῆς ποτε ἦν, καὶ αὐτοὶ οὐ μόνον ἐξω τοῦ καθείρξει ἦσαν, ἀλλὰ καὶ σταθλοῖς μακροῖς πόρρω τῆς πύλης εἶχεν αὐτοὺς τόπος, βραχύτῃ πετρῶν κατὰ τῆρας, δάσους ἐπιλωμένους παντός· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἤβασαν, ἀλλ' ἐπὶ χώρας μένειν ἐνόμιζον. Ὡς δὲ ἡμέρα διεκυψε, καὶ ἡλίου λαμπρὰς τὰ πάντα διεδείκνυτο κρυφαίνουσα, τῆνικαῦτα λελύσθαι μὲν ἐγίνωσκον τῆς εἰρηκτῆς, οὐκέτι δὲ μανθάνειν εἶχον, καὶ οὐ κατὰ γωγὴ τόπον εἶχεν αὐτοὺς. Καὶ τοῖνον πάλιν φθῆ; καὶ δέος, μὴ καὶ εἰς δουλείαν ἀλύστες ἀνακλμαζαίεν· καὶ κατηύχοντο τῆς λύσεως, εἰ πάλιν ἀνάγκη δεδῆσθαι αὐτοὺς, καὶ βραχείας γεγευμένους γλυκύτητος κικρίαν σπᾶσασθαι πλείονα. Ἄμα ταῦτα, καὶ ἀλλόθρου; ἐκ τῶν κατόπιον ἦχος ἤκούετο, καὶ βοὴ βάρβιρος, καὶ λαλιαὶ οὐκ εὐσημοὶ· καὶ αὐτοῖς εἶχε τὰς μὲν ψυχὰς τὸ δέος, ἢ γῆ δὲ τὰ σώματα. Καὶ κερῖθον ἔκαστος ἑαυτοὺς ῥωχμαίς λίθων, ὅπη δόξιν εἶναι σύμφορον, οὐ καταμόνας, ἀλλ' οἱ πλείονες κατὰ δεκάδας, καὶ ἔτι κατώτερον· οὐχ ὅτι βουλομένοις ἦν αὐτοῖς καὶ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι μὴ ἐξῆν μήτε ἄλλως εἰς ἀποκρυβὴν σπανάσθαι (εἰς βραχείας γὰρ τινες διαστάσεις αἱ πένεροι ὑπέχασκον), μήτε εἰς φυγὴν μερῖζεσθαι (ἢ βοὴ γὰρ ἐγγίζειν ἦδη καὶ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους ἐσημαίνεν)· οὐδ' ὅτι τοῦ σώσασθαι ἦν ἐλπῖς (οὔτε γὰρ τι σπηλαιώδες ὑπενο-

sant; benedictore vero remittentes, non tamen in contumelias efferuntur, nec in maledicta aspera et manifesta erumpunt, nec acerbis injuriis eructant, nec in graviora declinant, sed urbanus obvios se mœrenti præbent.

28. Non ita pridem, et martyris templum captivis refertum vidimus — Agarenorum tribus captivos duxerant; ab orientali superioris Paphlagoniæ plaga quam Euxinus circuit, captivi; qui salvati preces fundebant quas solas in gratiam martyri qui eos solverat referendas habebant. Namque omnibus ad vitam necessariis nudati, salva tantum vita remanserant. Et narrabant viri quæ ipsis acciderant, belli impetum quomodo non pro illis sed in adversum cessit prælii alea; vincula, abductionem eamque longinquam valde (Babylon enim apud Persas illis mansio fuit); in carcere angustias; pias preces quibus martyrem sollicitabant; famem qua eruciabantur; jejunia; de illa quidem inviti, de isis vero invicem cohortantes. Nam gens Agar eos ad famis supplicium adigebat, et ipsis solatii ostium jejunium aperiebat. Ut vero in hoc et bene ipsis esset, non repugnantis animo barbarorum improbitatem vincunt, et parum recipientes in cibum arcte ponderatum, ex hoc aliquid detrahebant, et sic ad maciem se ipsos adigentes et tanquam alis precum sublevati, ad Deum volabant quæ os abundabat, alimentorum quidem adinissioni clausum, melle vero desuper repletum. Hæc igitur narrations exponebant captivi. Et cum nox esset, et non modo extra carcerem starent, sed et longis spatiis ab urbe abesset eorum statio lapidibus circumsepta, ab omni arbore virgultoque aperta et patens; hi vero nesciebant, sed in terra firma se esse arbitrabantur. Ubi primum diluxit, et solis lampas omnia collustravit, tunc solutos a custodia se noverunt, nec vero discere poterant quo loci abducti essent. Metus itaque rursus et trepidatio ne servituti iterum subjicerentur, et de liberatione precabantur ne forte adhuc necessitas esset ligari ipsos et paululum suavitate gustata amaritudine majori corripi. Interea advenarum retro vox personabat, barbarorum clamor et voces non gratæ: ipsorum animas timor, terra corpora tenuit. Recondebat se quisque in petrarum fissuras obvias, non singulatim, sed plures, plus minusve decem; non prout consilium ipsis inerat, sed quoniam aliter in abdito adunari non licebat (parvis enim fissuris patebant petrae), nec in fugam dividi (clamor enim jam irruentes hostes significabat), non quod salvandi spes esset (nihil enim antro simile excavabatur, nec utrinque nemus umbram spargebat et lucem scrutantium oculis abigebat), qui nec toto corpore tegi valebant; sed quod fieri poterat fecerunt, animalium more quibus, fortiori persequente bellua, abscondere solum caput licet, quasi sic membra omnia in tuto sint. Hæc desperantium auxilia. Jacobant ergo prout singulos

casus constituit, et prout timor fugiendi vires ademerat; tum quasi in tumultum festinanter effossum seipso abstrudentes et patere ipsis etiam tartarum cupientes. Interim adsunt alieni. O mirum prodigium! tenebræ ipsis præ oculis perquirentibus in martyrem invocantium latebras; imo non tenebræ, sed aberrans oculorum obtutus; nec etiam illud, sed ut puto nobis columna fissurarum adimplens aperturas, latere stratos fecit, et tanquam lepores fuga in petras se coram eis qui prædam vestigiis preinunt abscondentes. Transierunt horæ multæ nec canes prædam assecuti sunt. Itaque in vanum equorum fatigatis pedibus laboraverunt et stupuerunt huc illuc prospicientes: et amplius curaturi videbantur de re illa scrutantes scrutinio, donec ipsorum inutilis curas cessare fecit vir, in veritatis rei abyssum descendens et divinum esse suspicatus quod acciderat; qui in vanum dixit defatigari persequentes eos quos consequi non licebat, et incomprehensibilia attingere instantes. Et dicere addidit, miscens philosophiæ....

κύνες οὐκ εἶχον τὸ ζητούμενον θήραμα. Καὶ τοίνυν ἰκανῶς ἐν κενοῖς τοὺς τῶν ἵππων κατατρέψαντες πόδας ἀπέκλιμον, καὶ τεθηπότας ἴσταντο, διεκπετανύντες πανταχοῦ τῆς ἐκεῖ γῆς τὰς ὕψεις. Καὶ ἐφκεισαν μελετᾶν ἐπιπλέον πράγματα σχεῖν, ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσεις, ἕως αὐτοῖς τοὺς ἀνηνύτους μύθους ἔπαυσεν ἀνήρ, εἰς βάθος τοῦ τῆς ἀληθείας προκύψας πράγματος, καὶ θεῖον εἶναι συνησάμενος τὸ ἐπιπροσθεῖν ὅς καὶ εἰ; μάτην ἐξεῖπεν αὐτοὺς πονεῖσθαι, ἀκίχτητα διώκοντας, καὶ ἀκαταλήπτοις ἐπιβάλλοντας. Καὶ προσέθετο εἰπεῖν, παραμικρῶς τῆ φιλοσοφίᾳ τῆς

Desunt multa....

29.... in existentiam materiæ expertem attenuentur ita ut non tantum ipsi apud omnium altissimum Deum sint, sed et alios supra terram tollant; et hucusque quidem exaltari faciunt, dein vero et in terra iterum absque defectu perstare. Et sic quidem qui tenebras fert (σκοτοφόρος) et circa ipsum prophetæ et apostoli et quibuscumque aliis Deum omnipotentem cognoscentibus exaltari leviores contigit et ad superiora promoveri, in quantum ipsos sustulit qui in sublime elevat, gaudent multiplicatam videntes pulchritudinem et cælum hominibus repletum ita ut jam non desertus æther dicatur; quo volatu elati tanquam cœlicolæ sunt per aera procedentes. Si vero tanquam equis salutaribus sublime tolluntur qui solvuntur, simul exaltari visi cum salvante martyre, et hoc mirabile aliud est in cogitationum quasi deliramenta inducens, sicut multa et profunda beatis antiquitus inclaruerunt.

30. Horum omnium quæ narrationem jucundam effecerunt, si auditorum quis exempla prisca in nobis quaesierit, equidem non repugnabo. Longi autem libri, quales de istis a sapientibus exstant, opus non amarent. Non enim oportet pulchre elaboratum revolvi. De jam dictis autem si mentis nostræ liber repletur et enarrationibus angustiatur, longitudinem tamen remittimus cantum novissimum ad jucunditatem auditui elaborantes. Cur cuim aliorum vestigiis ingrederemur, quando sermonis semita non arcta angustiatur, sed in maris latitudinem extenditur?

Α μεύετο, οὔτε ἀμφιλαφῆς ὕλη σκιάζειν εἶχε, καὶ τοῦ τῶν ψηλαφόντων φωτὸς ἀπάγειν τὸ παρεισοδούμενον)· καὶ οὐδὲ τῷ παντὶ τοῦ σώματος εἶχον κρύπτεσθαι. Ἄλλ' ὅπερ εἶχον, ἐποίουν, καθά που καὶ τῶν ζώων τινὰ, οἷς, ὅτε θῆρ βριαρώτερος ἐπιτρέχει, κρύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν καὶ μόνην ἔπεισιν, ὡς ἤδη καὶ τὸ πᾶν τῶν μελῶν ἀφανίζουσι. Τοιαῦτα γὰρ τὰ τῆς ἀμηχανίας βουλευματα. Ἐκείντο μὲν οὖν αὐτοὶ, καθάπερ ἕκαστον ἢ πτωσίς ἐσχημάτισε, καὶ ὡς ὁ φόβος παραποδίσας ἐρρίψε, τάχα καὶ ὡς εἰς αὐτοσχέδιον τάφον καταχώσαντες ἑαυτούς, καὶ χανεῖν αὐτοὺς εὐχόμενοι καὶ τὸν τάρταρον. Ἐπὶ ταῦτοις ἐφρίστανται τὸ ἀλλόφυλον. Καὶ ὦ τοῦ τεραστίου θαύματος! σκότος αὐτοῖς πρὸ ὀφθαλμῶν κατὰ τὸ ψηλαφητὸν εἰ; ἀποκρυβὴν τῶν δεδεημένων τοῦ μάρτυρος·

Β μᾶλλον μὲν οὖν οὐ σκότος, ἀλλὰ παρόρασις· ἤδη δὲ οὐδὲ αὕτη, ἀλλὰ στελλὸς τις, οἶμαι, νεφέλης τὲ τῆς φάραγγος ἀναπληρῶν κενώματα, λαμβάνειν τοὺς κοιταζομένους ἐποίησε, καὶ οἷα λαγωὺς καταφυγόντας εἰς πέτρας ἀποκρύπτεσθαι τοὺς ἰχνευτικῶς ἐμψυμένους αὐτοῖς. Ἐξμετρήθησαν ὥραι συχναί, καὶ οἱ

κθ'. . . . εἰς ἀύλλαν λεπτύνονται, ὡς μὴ μόνον αὐτοὶ πρὸς τῷ ἀνωτάτω πίντων θεῷ εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις ὑπὲρ γῆς κουφίζειν· καὶ τέως μὲν οὕτως ἀνωφορεῖσθαι ποιεῖν, εἶτα δὲ καὶ τῆς γῆς αὐθις ἀθλαδῶς γίνεσθαι. Καὶ οὕτω μὲν ἐσκοτοφόρος καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν προφῆται καὶ ἀπόστολοι, καὶ ὅσοις ἄλλοις τῶν εἰδῶτων τὸν ἐπὶ πάντων Θεὸν ἀρβῆναι κούφοις ἐξεγένετο, καὶ μετεωρισθῆναι, εἰς ὅσον αὐτοὺς ἀνέλαβεν ὁ ὕψων, χαίρουσι, πληθυνόμενον βλέποντες τὸ καλὸν, καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων γέμοντα, ὡς μηκέτι ἐρήμην αἰθέρα λέγεσθαι· ὅπου ἀνιπτάμενοι ὡσεὶ καὶ οὐρανοπολιταὶ τινες γίνονται αἰθεροβατοῦντες ἄνθρωποι. Εἰ δὲ καὶ ὡς ἐπὶ σωτηρίου ἱππασίας μεταρσιούνται οἱ λυόμενοι, συνέποχοι δοκούντες εἶναι τῷ ἠυομένῳ μάρτυρι, ἄλλο καὶ τοῦτο θαυμάσιον, εἰς φαντασιώσεις ἀναγόμενον νοερός, ὅποια καὶ πολλὰ καὶ βαθεῖαι τοῖς πάλαι μακαρίοις ἀνδράσιν ἐνέλαμψαν.

Γ. Τούτων ἀπάντων, ἃ δὴ καὶ φύσει ταῖς ἀφηγήσεις παρυφαίνεται, εἰ ζητοῖη τις τῶν ἀκρωμένων καὶ ὑποδείγματα τὰ παλαιὰ ἐν ἡμῖν, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν τάχα ὀκνοίην· αἱ δὲ μακρὰ βιβλία, ὅσα περὶ τὰ τοιαῦτα τοῖς σοφοῖς ἐκπεφώνηται, οὐκ ἂν φιλοῦσεν τὸ ἔργον. Οὐ γὰρ χρὴ τὸ καλῶς ἐκπεπονημένον ἀναπολεῖν. Τῶν δὲ γε προσφάτων εἰ καὶ τὸ τῆς ψυχῆς βιβλίον ἡμῖν πέπληθε, καὶ τοῖς διηγήμασις ἐστενωχῶρηται, ἀλλὰ τὸ μῆκος ὑποστελλόμεθα, ἀοιδῆν κλινοτάτην εἰς τέρψιν ἀκοαί; πραγματευόμενοι. Τί γὰρ τῆς ἐτέρων ἀκλουθητέον ἴχνησιν, ἐνθα ἡ τοῦ λόγου τριβὴ οὐκ ἐστενωχῶρηται ὡς εἰς ἀτραπιτὸν τρίβου, ἀλλ' ὡς εἰς πλάγος πεδιδῶν εὐρύνεται.

λα. Χθὲς γοῦν παρ' ἡμῖν καὶ πρὸ τρίτης, ἵνα τῆς εὐρυστέρου κοιλίας τοῦ ἐν ἡμῖν συγγραφικοῦ βέουματος βραχεῖαν τινα παραβρῦῃναι ἀφήσομεν λιβάδα πρὸς ἐνδοξίαν, ἀνήρ στρατιωτικὸς, τοῦ φυσικοῦ ὀρθίου πάλαι κατακλασθεὶς, καὶ τοῦ ἀνοφορεῖσθαι παραλυθεὶς, ὡς καὶ συγκαχυφέναι, καὶ ἐπὶ τεσσάρων βάλειν ἐφ' ἱκανὸν κατὰ τὰ βροσκόμενα, ἀφήκε μὲν περὶ γῆν ἰλυσπᾶσθαι, ἀρθεὶς δὲ εἰς ὑγίειαν, ὅτε πίντω; θελητὸν ἦν τῷ μάρτυρι, οὐπερ ἐνδελεγῶς ὁ ἐσθενης προκυλινδούμενος ἦν, καὶ τέλειον ἀρτιωθεὶς ἀπέπη, παροράσεως ἀλισκόμενος, καὶ μέμνην ἔχων, ὅτι μακρὸν χρόνον ἡμῖν εἰς ἔψιν ἤκων, καὶ ὑποκινῶν ἔλεον, εἴτα δὴ μετὰ τὴν ἀνάβρῃσιν οὐδὲν οἷς ἔδει ἠμιλήσας, ἀπέδραμεν, ὅσα τοῦ τῆς ὑγείας πετροῦ καὶ τοῦ πόθου τῆς πατρίδος ἀφαρπασάντων τὸν ἄνθρωπον, ἐν δευτέρῳ τὰ πάντα θέμενον.

λβ. Τοιοῦτον γὰρ ἦ, καθά τις εἶπεν, ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ, ἥτις ἀφνης ἐπιπνεύσασα μετωριστὸν τὸν χαιρόντα· καὶ πάντων μὲν ἐκλανθάνει τὼν πέριξ, εἰς ἐν δὲ καὶ μόνον ἀπευθύνει, τὸ πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ οὐπερ ἔτυχεν ἀγαθῶ. Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀντιστοιχοῦν τῷ τοιοῦτῳ καλῶ, ἢ αὐτόματο; λύπη, οὐδ' αὐτὴ ἀπασολαὶ τὸ λυπούμενον εἰς πολλὰ, εἰς ἐν δὲ ἐκείνο μεθέλκει τὸ ὕλατον κακὸν τῆς παρὰ πόδα θλίψεως, νοεῖν δὲ ἀναλόγου ἐστιν.

λγ. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω παρεμπίσθη εἰρήσθη μοι. Ἐγὼ δὲ καὶ ἐκεῖνο τοῦ μάρτυρος ἐν λόγῳ πάνυ πολλῶ τίθεμαι, ὅπως ἢ τοῦ θεοῦ Πνεύματος Ἐλλαμψίς αὐτῷ ἀναυγάσασα, καὶ τὸ ἐκ φύσεως ἐπιπροσθῶν, σχεδάσασα, προηνώσει; ἐνήστραψε φῶς. Ἄγνεια γὰρ, καὶ ὅσοις ἄλλοις ἀγαθοῖς αἱ ἱστορίαι παραδεδώκασι, γαθηραμένος τὴν ψυχὴν, καὶ εἰς προόρσειν διέβλεψε, καὶ ταύτην προφήου, δε, παραξέσας τὸ τῆς Γραφῆς, μυρίαν ἐν τῇ οικείᾳ πατρίδι τιμὴν εὐρατο, καὶ οὕτε ἐν αὐτῇ ἀτιμὸς ἐστι, καὶ παταχοῦ δὲ γῆς ὑπέριτος.

λδ. Καὶ πίναξ τοῦ λόγου τούτου ὁ λαμπρὸς Νέστωρ, ἐν ᾧ τοῦ ἡμετέρου διορατικοῦ μάρτυρος ὁ προαγορευτικὸς λόγος κείται ὅσα καὶ στήλη τινὶ ἐγγλυφεί; δ; καὶ τελεσορηθεὶς, εἰς πέρας ἐκδέθηκε. Αὐτῷς τε γὰρ, ὡς προηγόρευται, ὑπ' αὐτῷ νικητῆ περὶν ἐπιπτε, καὶ αὐτὸς ὑπὲρ Χριστοῦ νικητῆς ἀθλητῆς ἔκειτο, ἐνθα καὶ καλὸς ὁ τῆς προφητείας τῷ Δημητρίῳ μισθός. Μερισμὸς γὰρ τῶν βραδείων καὶ κοινῶν ὡσπερ αἱμάτων χύσει; ὑπὲρ Θεοῦ, οὕτω καὶ στεφάνων ἀθλητικῶν καὶ τῆς ἀνω μακαροσύνης. Ἦν μὲν γὰρ τῷ γενναίῳ Νέστορι ἐπικρύψαι τὸν εἰς μαρτυρίαν ἀλείπτῃν τε καὶ διδάσκαλον. Ἄλλ' οὐτε τῷ διδάξαντι θελητὸν εἶναι τοῦτο ἐμεμαθήκει, καὶ ἄλλω; δὲ φθόνος; ἔδοξεν ἂν ὑποσμούχεσθαι, εἰ τὴν ἐς οὐρανὸν αὐτὸς ἀνατρέχων, μὴ προσλάβοιτο συνοδοιπόρον καὶ τὸν ἀλείψαντα. Ἀμίλει οὐδὲ μακρὸς ἐμσολλάδει χρόνος. Ἄλλ' ὁ μὲν μαθητῆς ἀνω προήλας, τὸ γῆϊνον βρέθος; κάτω ἀφεί; ἐπικρολούθει δὲ, θεῶν οἶον κατ' ἔγνη, καὶ ὁ διδάσκαλος, ἐξείρετον ἔχων τὸ μυρίοις καταπεποικίλθαι αὐτὸς τραύμασι, καὶ ὡσπερ χύσει λόγου καὶ σοφίας; οὕτω προέχων καὶ ταῖς ἀπειροῖς τρώσει καὶ ταῖς εἰς πυκνὸν τοῦ

31. Hæri ergo et nudius tertius, ut elatis pectoribus guttulam fluenti in nobis oratorii operis stillare sinamus quod manifestetur, bellator jampriorem corporis rectitudinē orbatus et fractus, ita ut curvatus et quadrupes intercedat ubi opus erat gregis instar, tellurem quidem ægre membris perrepere cessavit, plena vero sanitate redonatus, ubi omne a volenti martyre acceperat quod antea continuo se volutans, sanus et perfecte allevatus exsilliebat, contemptus culpa conscius et objurigatione dignus, quia diu nobis videntibus incedens et miserationem post sanitatem recuperatam, non iis quæ oportebat incumbere, sed currebat qua sanitatis agilitas et patriæ longinquæ charitas hominem raperet, postpositis omnibus.

32. Nam id est, prout dixit quidam, extra spem et seposita spe gaudium quodcumque subito afflans quod gaudentem efferat; et omnia cætera ex animo ejicit, in unum vero mentem figit, quod præ oculis est et in quo bonum istud evenit. Quod vero tali pulchro ex opposito est, ægritudo improvisa non ab illo quod multis abundat ægritudinibus animum distinet, in unum vero illud retrahit materiale malum præsentis angustię, illud per analogiam cogitandum est.

33. Sed istud eventum mihi dictum sit: Sed illud martyris magis utique facio, quomodo divini Spiritus illustratio ipsum illuminans et quod in natura obstruebat dissipans, præscientię lumen effulgere fecit. Castitate enim et quotquot aliis bonis tradiderunt historiæ animam mundam fecit et in futura prævisa oculos defixit idque prophete qui radit Scripturæ sententiam, immensum in patria propria honorem invenit, nec sine honore in ipsa est, sed ubique terrarum honore nimio nuacupatur.

34. Sermonis illius exemplum celeberrimus Nestor, in quo nostri illustris martyr propheticus sermo est, tanquam calumnia insculptus; qui et maturo ad metam devenit. Lyæus enim, ut prædictum est, ante ipsam victorem cecidit victus, qui ipse propter Christum victor athleta jacebat, pulchra prophete Demetrio merces. Braviorum enim divisio et sanguinis effusionis communitas propter Deum sicut et coronarum athletic beatitudinisque cælestis. Nobis Nestor statuera institutorem in martyrio magistrumque celasse. Sed nec doctoris illud desiderium esse didicerat, et alias invidia quodam modo tabescere videbatur, si ad cælum tendens non viæ socium institutorem assumeret. Nec longum sane effluxit tempus. Discipulus in excelsum abiit, terrestre pondus deorsum deserens; sequebatur autem vestigiis insistens et magister, electam habens sortem ipse mille vulnerum varietate distingui, et quemadmodum sermonis et sapientiæ effusione, sic et innumeris vulneribus et quam plurimis corporis foraminibus præstare. Nam tyranni isti et martyris ipsi carnibus, ut puto, saturari cupientes,

dentibus proximum laniare dubitaverunt; lanceis autem scutis mucronem dubitationem istam sanaverunt. Et martyris corpus sic morsum ab integritate formationis solvebatur, et lancearum multitudini expositum jacebat. Unusquisque lanceam illi infligere cupiebat pergratam prædam tyranno. Non solum omnia in lateribus perquisiverunt martyris ossa, sed et frugerunt, sanguinis venas inciderunt, nec foderunt in modum putei sed fluminis in more aperuerunt. Si aliter thesaurum foilerunt, quem ipsi juxta proverbium carbonem repererunt, fideles vero salutis divitias, sed hoc quidem sub factum reuit, illud vero perverse agentes foderunt. Quid ipsi vitæ præsentis dolores ad sequentia prodigia? Vulneribus caro, canibus ad Deum os abundabat. Fluebat sanguis, ille vero in basilicæ tincturam purpuram illam æstimabat, effuso tingentis liquoris flore tanquam ei purpura pisce e martyris corpore et ut purpurei vestimenti permaneret pulchritudo orabat, nec deficeret unquam. Et ascendit oratio et annuit Deus et pulchrum illud fieri decrevit. Ecce permanet constanter. Immersus est in martyrii sudoribus et sanguine, quibus lavatus cadens somno beato consopitatus est, cujus expergefatio in perpetuæ vitæ voluptatem est evigilatio. Et quantum fluebat sanguis, tantam ipse preces ad Deum fundebat, ne hunc parvi penderet. Verecundia suffusus postulatam porrigebat et a primo audito petitum habuit, quia non est quod vacua cadat justî oratio. Tyrannice agentes, a corpore citius martyris animam expellere conabentur; ille autem ut permaneret rogabat, nec solveretur ut ferocius in Deum insurgentes hostes se ipsos læderent.

35. Deinde machinator dæmon non eo usque arguebatur, qui nesciebat si tam nobili, intrepido et fortissimo tremores quosdam machinaretur a pugnando deterrentes et trepidationis telum scorpionem prætenderet, frangere volens a cursu secundum Deum illum qui tam fortiter et alacriter in pugna currebat et hostis laqueos capreæ agilitate cludebat. Cur hæc meditaris, mallitiæ inventor? Cur fortissimo inter optimos puerilia moliris terribilia? Cur fortitudinis vastum ignem timoris gutta refrig. rantis extinguere contendis? Non sic venenatum pungens scorpio desigit liquorem, ut ferventissimi fide infuscet zeli erga Deum ignes. Lanceæ valde multæ cuspidibus in martyrem infixæ non illum a forti animo solverent, et scorpionis stimulus indigna cogitare coget magnanimum? Mihi videtur, o divinum et sapiens auditorium, majori stimulus tormentorum excogitatione tyrannice agentem excogitatum fuisse, quam pravitate magistrum dæmonem, a quo animum assumpserat, dominator ille. Qui quidem tyrannice agendo discipulus nobilior in vitæ solutionem martyri lanceas infixit; qui vero scorpionis aculeum acuit in illum, nec per-

σώματος; τρήσασιν. Οἱ γὰρ τυραννικοὶ ἄνδρες ἐκεῖνοι, καὶ σαρκῶν αὐτῶν οἶμαι τοῦ μάρτυρος ἐπιέμενοι κορίσασθαι, δδόντας μὲν ἐμπείραι εἰς ἀνθρωποφαγίαν ὤκησαν· ἄλλως δὲ λόγχοις εἰς ὄξειαν ἐσφυρηλατημέναις στήμωσιν, τὴν δκνον ἐκείνον ἐξεθεράπευσαν. Καὶ τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος οὕτω δεικνόμενον, τῆς ὀλομελοῦς παρελύετο πλάσει, καὶ οἷά τις δουροδόχη ταῖς μυρίαις λόγχοις ἐξέκειτο. Πᾶς τις ἐπιλοτιμεῖτο βάπτειν τὴν λόγχην εἰς αὐτόν, γλυκεῖαν ταύτην ἄγραν τῷ τυράννῳ περιώμενος. Οὐ μόνον ἐξηρεῦνησαν πάντα τὰ κατὰ πειρῶν ὅσα τῷ μάρτυρος, ἀλλὰ καὶ συνέτριψαν. Ὀρυξαν αἵματος φλέβας· καὶ οὐχ ὑπενόμισαν, ὡς εἰς φρέαρ, ἀλλ' ὡς εἰς ποταμὸν ἀνεστόμισαν. Εἰ δὲ τρόπον ἕτερον θησαυρὸν ὤρυξαν, ὃν αὐτοὶ μὲν παροιμιωδῶς ἀνορθώκας εὔρον, οἱ δὲ πιστοὶ πλοῦτον σιωτήριον, ἀλλὰ τοῦτο μὲν παρηκολούθηεν· ἐκεῖνοι δὲ ἀλλὰ κακοποιούντες ἐξέφρυτον. Τί δὲ αὐτῷ τὰ ἐκεῖθεν ἀλήθματα πρὸς τὰ ὑστερον θαύματα; Ἐγεμεν ἡ μὲν σάρξ τραυμάτων, τὸ στόμα δὲ ἀστράτων τῶν εἰς Θεόν. Κατέβρεον αἵματα· ὁ δὲ ὡς εἰς βάμμα πορφύρας ταύτας βασιλικῆς ἐλογίζετο, χρομένου τοῦ τῆς βραχέως ἄνθους ὡς ἀπὸ κογγύλης τινὸς τοῦ μαρτυρικοῦ σώματος, καὶ ἤχητο παραμέναι τὸ κάλλος τῆς ἀλουργίδος ταύτης, καὶ μηδέποτε διεκπεσὲν τοῦ καλοῦ. Καὶ ἡ εὐχὴ ἀνέβαινε, καὶ ὁ Θεὸς κατένευε, καὶ ἐπεφρίσθη τὸ καλόν. Καὶ ἰδοὺ παραμένει μόνιμον. Ἐνεκὸ μὲν τοῖς μαρτυρικοῖς ἰδρωσὶ καὶ αἵμασιν, οἷς λουσάμενος ἀναπεσὼν ὑπνωσεν ὑπνον μακάριον, ὅπερ ἡ ἐξίγερσις εἰς ἀπολαυστικὴν ἀειζωίαν ἐστὶν ἐγγήγορις. Καὶ ὅσον αὐτὰ ἐξέβρεε, τοσοῦτον αὐτὸς ἐξέχεε τὴν δέησιν εἰς Θεόν, καὶ μὴ περιδεῖν ταῦτα. Δυσωπία προσέφερε· καὶ εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπακουσθεὶς ἔχει τὸ αἰτηθῆναι, ὅτι μὴδὲ ἔστι διεκπεσὲν ἀπρακτὸν δικαίω εὐχῇ. Οἱ τυραννοῦντες ἀπανιστῶν τοῦ σκήφους τάχιον τὴν τοῦ μάρτυρος ψυχὴν ἐβιάζοντο· ὁ δὲ παραμένει αὐτὴν ἤχητο, καὶ μὴ ἀπολυθῆναι, ὡς ἂν θυμομαχοῦντες οἱ τοῦ Θεοῦ ἐχθροὶ αὐτοὺς βλάπτουσιν.

λέ. Εἶτα δὴ ὁ κακομήχανος δαίμων οὐκ ἂν καὶ ἐντεῦθεν ἐλέγχοιτο, μηδὲν εἰδῶς, εἰ τῷ οὕτω γενναίῳ καὶ ἀδειμάντῳ καὶ καρτερόφρονι δειματὰ τινα ἐσοφίζετο, τοῦ ἀθλείν ἀπείρξοντι, καὶ φόβου πρόδημα τὸν σκορπίον προσχετο, ἐγκόψαι θέλων τοῦ κατὰ Θεὸν δρόμου τὸν οὕτως ἐντραχῆ καὶ κούφον δραμῆν εἰς ἀθλήσιν, καὶ τὰς τοῦ ἐχθροῦ παγίδας δορκάδο; δίκην ὑπεραλλόμενον. Τί τοῦτο νοεῖς, ὦ σοφιστὰ τῆς κακίας; Τί τῷ ἐπὶ μεγίστοις ἀνδρίζομένῳ φαῦλα τεχνάζῃ φόδητρα; Τί πυρκαῖαν ἄρσους σταγόνι φόβου ψύχοντος κατασβῆσαι φιλονεικεῖς; Οὐχ οὕτω ψυχρὸν ὑγρὸν σκορπίος κεντριζὼν ἐναφίησιν, ὡς καὶ μαρῶναι ἂν τῷ θερμότητι τῆς πίστεως, τοὺς τῆς κατὰ Θεὸν ζήσεως ἀνθρώκας. Λόγχοι μάλᾳ πολλὰ τὰς ἀνωκῆς τῷ μάρτυρι ἐνερείασσαι, οὐκ ἂν αὐτόν τοῦ εὐθαρσῶς ἔχειν παραλύσωσι· καὶ σκορπίου κέντρον ἄρθρον ἀγεννῆς τι φρονεῖν ἀναγκάσει τὸν γενναῖοφρονα; Ἔμοι δοκεῖ, ὦ θεῖον καὶ σοφὸν ἀπροσθήριον, μεγαλορῶστερον, τῆ τῶν βασάνων ἐκινεῖ τὸν τυραννοῦντα ἐπιβαλεῖν, ἥπερ τὸν τῆς κακίας διδάσκαλον δαίμονα, ᾧπερ αὐτὸς ὑπεφίηται. Ὁ μὲν γὰρ τυραννεῖν μεμαθηκῶς γενναῖότερον εἰς ἀπαλλαγὴν ζωῆς τῷ μάρτυρι τὰς λόγχας ἀντέστη-

αἰν· ὁ δὲ σκορπίου κέντρον ἐπεξαγαγὼν αὐτῷ εἶη ἄν οὔτε βλαπτικὸς πᾶν, καὶ οὐδὲ κατὰ τέχνην ἀντί-
 κλος, μάτην αὐτὸς καὶ νῦν βουλευσάμενος, εἴτε
 πρὸς φόβον τὸ τοιοῦτον ἐμηχανᾶτο κακόν, εἴτε πρὸς
 θάνατον. Οὕτε γὰρ ἐξεφόθησε τὴν ἀθλητὴν ὁ σκορ-
 πῖος, τὸ τοῦ διαβόλου εἴτε κέντρον, εἴτε βέλος. ἀλλὰ
 καὶ νεκρὸς ἔκαιτο. Ἔνθα καὶ γελᾶν τοῖς θερμοτέ-
 ροις ἔπεισιν, ἐφ' οἷς ὁ πανοῦργος καὶ τὴν κακίαν
 σφώτατος ἀνηπάξει. Πάντως γὰρ ἀγνοῶν ἐτεχνά-
 ζετο, καὶ τὸ ἀγνοεῖν ἐπ' ἀμφοτέρα, εἴτε κακόν τι
 διάθηται ὁ σκορπίος τὴν ἄγιον, καὶ εἰ φόβον ὁ μάρ-
 τυρ πάθει τινὰ πρὸς τὸ τέχνασμα. Καὶ αὐτὸς μὲν
 δύναμιν ἂν ἑαυτοῦ μεγάλην τὸν σκορπίον ὠνόμασε,
 τὸ θεῖον βῆτην ἱεροσυλῶν, τάχα που καὶ εἰς μέγεθος
 καὶ ὄγκου μὲνον· ὅπαιον καὶ οἱ παλαιοὶ λογογρα-
 φῶσι τὸν τοῦ Ὀρίωνος, ἢ καὶ ἄλλον τινὰ, ἂν καὶ εἰς
 οὐρανὸν οἱ πάντα τολμῶντες ἀνήγαγον· ὅθεν καὶ
 πλῆθρα; ἑαυτοῦ τὸν ἄθρα, τὸ κέντρον τε ἤγριανε,
 καὶ δραστηριώτερον τὸν ἰδὼν ἐνεργάσατο, καὶ εἰς κί-
 νησιν διεθέριμανεν ἔντονον, θαλπόμενος ἐλπίσιν, ὡς
 ἄρα ἢ ἐκφοθήσει τὴν ἀθλητὴν, καὶ ἀγεννὲς τι πεῖσει
 φρονῆσαι, ὃ πάντως οὐκ ἦν ἔξιον τοῦ πεποιθότος
 ἐπὶ θεόν· ἢ ἀλλὰ κεντρίας, ἀγεννέστατα βίβει, καὶ
 ἀποστερήσει τῆς ἀθλήσεως, καὶ ἐλαττωθήσεται τοῦ
 Νέστορος· εἴπερ αὐτὸς μὲν Ἀναῖον τὸν οὕτω μέγαν
 κατήνεγκε, Δημήτριος δὲ ζῶον τοῦτου ἔργον γένη-
 ται. Περιέπεισε δὲ ἄρα τοῖς ἑαυτοῦ διαβουλοῖς ὁ καὶ
 τὴν ἀρχὴν ἀφρονευσάμενος, καὶ μέχρι δὲ πέρματος
 τοῦτου ὦν τοῖς ὀρθά φρονοῦσι καὶ κατὰ θεόν. Οὐ
 γὰρ ἔσχε λογίσασθαι λέοντας ἐπαφαιμένους μὲν μυ-
 ριαχοῦ τοῖς τοῦ Θεοῦ ἄγιοις, ἀργούς δὲ εἰς τὸ βλά-
 πταινόμενους· οὐδὲ ἄρκτους φρίκην ἐνδεδυμένας,
 χανθὸν μὲν ἐπιφουμένους, χαινούσας δὲ ὡς εἰς ἀνε-
 μόν· καὶ ἑτέροις; δὲ θηρίοις ἐμβλέψαι, τοὺς μὲν
 ἀκραιτοῦσιν εἰς τὸ καὶ βλάβος ἐπάγειν τοῖς θερα-
 πευταῖς τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ καὶ κειμένοις νεκροῖς·
 ἑτέροις δὲ καὶ εἰς δουλείαν ὑπαγομένους ἀχθοφορι-
 κῆν, ἢ καὶ ἄλλως ἀμδλυνομένοις τὴν τῆς θηριω-
 δίας ἀκμήν, καὶ μαλθακίζομένοις εἰς τὸ χειρῶσθεσ.
 Ἔπαθε καὶ Παῦλος ἐξ ἰχθύος σαγγῶν· ἀλλ' ἐκτινα-
 ξάμενος ταύτην, ἐπέκλισιν θείαν ἐπείθει ἀλεξιφάρ-
 μακον, καὶ τὸ τραῦμα ἰερακεύετο. Οὐκοῦν καὶ τῷ
 Δημητρίῳ ἦν μὲν ἀμφοτέρωθεν οὐ φόδος κινδύνου·
 κεντριθεὶς τε γὰρ εἶχε διεκπεσεῖν ἀλλαθῆς· εἶχε δὲ
 καὶ τὸν κεντρισμὸν πάντῃ διεκφυγεῖν. Ἐλετο δὲ
 τὸ θαυμασιώτερον. Πληγῆναι μὲν γὰρ αὐτὸν ἐνε-
 ποιεῖ τι χάσμα τῷ τε δαίμονι καὶ τῷ δαιμονῶντι
 τυράνῳ· μὴ ἐαθῆναι δὲ ψαῦσαι—ἀλλ' ἦν τοῦτο τε-
 ρασιώτερον· τοῦτου δὲ πλέον τὸ καὶ νεκρωθῆναι
 τὸν τοῦ δαίμονος τρόφιμον. Ζῆν μὲν γὰρ τὸ θηρίον
 μὴ καλῶσαν τῷ μάρτυρι οὐκ εἶχε θαῦμα πολὺ· καί-
 σθαι δὲ νεκρὸν τὸ γέμον δαίμονος—ἀλλὰ τοῦτο πλῆ-
 ρες ἦν τέρατος, καὶ δὲ πλέον καὶ ὁ τρόπος τοῦ
 θάματος. Οὐ γὰρ ἐνι τῶν σωματικῶν, ἀσωμάτω
 δὲ ὄργανῳ, τῷ διὰ δακτύλων τύπῳ τοῦ σταυροῦ, ὅσα
 καὶ βέλος ἐκλεπτόν ἐπαφαιμένῳ, τὸ τοῦ δαίμονος
 ἄργον ἀφῆκε κελύφα ὄργανον· καὶ μικρὸν τοῦτον
 βίβας ὑπεδρηστέηρα τοῦ θαινοῦ παλαίστου, καὶ τὸν
 μέγαν ἐκείνον ἀλείπτῃ ἐν ταυτῷ καταπάλασε. Καὶ

niciosus omnino fuit, nec perite adversarius fru-
 stra consilia sive ad timorem, sive ad mortem
 mala hæc excogitaverit. Nec enim perterritus athle-
 tam scorpio, sive diaboli aculeus, sive jaculum,
 sed mortuus jacebat. Inde ardentioribus videre li-
 cet quibus machinator et malitia sapientissimus
 pneriliter uti præsumpsit. Omnino enim ignorans
 machinabatur, ignorantia duplici tum si ad mala in
 aliquo disposuerit scorpio sanctum, tum si martyr
 de machinatione quidquam metus passus fuerit.
 Vires suas magnas scorpionem nominavit, divina
 voce profane utens, forsam timore magno inflatum;
 sicut et veteres scripserunt de Orione, aut de quo-
 piam alio, quem qui omnia audent in cælum in-
 duxerunt, unde et suam percutiens belluam, acu-
 leam stimulat, efficacius venenum effecit, et in
 contorquendo magis inflammavit, spe fervens, quasi
 qui athletam perterriturus esset, atque ignavum
 quid cogitare saaderet; quod nequaquam de eo qui
 in Deum confidebat sperandum; aut aliter aculeo
 stimulans, ignaviter prostraturus esset et victoria
 privaturus, et inferiorem præstiturus Nestori: qui
 quidem Lyæum adeo magnum devicit, Demetrius
 vero animalis istius opus factus fuisset. Perit ergo
 in insanis consiliis suis qui ab initio stulte ferit
 usque ad finem talis in recte et secunlum Deum
 sentientes perseverat. Non enim cognoscere debebat
 ut leones in Dei sanctos sexcentos immitteret.
 segnes ad nocendum nec ursos horrore indatos qui
 ferociter quidem irruentes, quasi in ventum iahiant
 et ut tum alias belluas conspiceret e quibus alia in
 nocuumtum Dei servis afferendo inertes essent,
 alia mortuæ jacerent; tam alias conspiceret ad
 onera portanda natas, vel quæ aliter fera indole
 exortæ curarentur. Morsum viperæ passus est Pau-
 lus, qua rejecta, invocationem Dei medicamentum
 adhibuit et vulnus sanavit. Igitur Demetrio non erat
 periculi timor: aculeo enim vulnerato contigit in-
 columem evadere; contigit et vulnus omnino effu-
 gere. Majori itaque miraculo usus erat. Nam quod
 sauciatus esset, dæmoni diaboliceque se gerenti
 tyranno gaudium afferbat, quod vero tangi non sine-
 retur—quod majus prodigium erat—maximum vero
 quod necaretur dæmonis alumnus. Etenim quod vive-
 ret quidem ad martyrem non appropinquas bestia,
 magnum non erat prodigium; quod vero mortua
 jaceret dæmonis plena, hoc sane res erat portentosa
 multoque amplius. Non enim aliquo e corporeis,
 incorporeo procurante organo, crucis per digitos
 signo teli electi instar immisso effecit ut segnes dæ-
 monis jaceret organum; et parvum terribilis adver-
 sarii servum prostravit et magnum in eodem devic-
 cit institutorem. Qui quidem insidiabatur reptantis
 animalis Impetu, adeo ecclestem animum subactur-
 us; insidias vero irridebat ille, quippe qui cum
 tantus æstimetur sub animalculi forma apparet et
 ostendat se reptilem ex alto decidiasse, et potentia
 villitatem sic demonstrat, et quod unde servis Dei
 nocent aperte et, ut aiunt, in faciem non habet quos

tantum aversos viriliter aggreditur. Quemadmodum enim quisque non alienum a natura illud observat, sic parvitate sua cum ipso consocium animal bellua magna sibi devinxit. Nullum enim scorpio ex facie et ore nocumentum mittit, sed extrema in cauda sepositum gestat venenum. Et dæmon aperta quidem consiliorum et ut ita dicam ante oculos et propalam ejaculatur malum nullo modo præ se ferentia, hæc voluptatis qua permulcentur plerique unguento liniens; retro vero et ab ultimo perniciem fert in inferni decipulo involventem, simpliciore quemque a principio inducens, timoremque celaus, in fine vero dolo bellico victor ad mactationem, non luctationibus obversa fronte, sed ut dixerit aliquis caudæ opera.

πρόσθια προβέβληται, κακὸν οὐδὲν τι προβαίνοντα, χρίων αὐτὰ τῷ φαρμάκῳ τῆς ἡδονῆς, ὕψ' ἧς κολακευόμεθα οἱ πολλοί· τὰ δὲ κατόπιν καὶ ἐσχατὰ ὀλέθρια φέρει, καὶ εἰς πέταυρον ἕδου κατὰγοντα, ὑπαγόμενος μὲν ἐν καταρχῇ τὸν ἀπλούστερον, καὶ ἐπικρύπτων τὴν φόβον, τῷ δὲ τελευταίῳ καὶ καταστρατηγῶν εἰς φόβον, οὐ ταῖς προμάχοις βραδουργίαις, ἀλλ', ὡς ἂν τις εἴπῃ, τῷ οὐραγῆματι.

36. Hæc sufficiat dixisse. Dolosi vero erroris artificis est illud sophisma vanis imaginibus dissimulare, insidiarum vero actionem persuasive struere, et veritatis speciem ostentare. Nam vano errore metum ciere, non autem infirmum animam stupefacere valet. Judicat enim mens non inani ludibrio veritatem convenire. Quod vero juxta veritatem terribile, licet in parva re offeratur, majorem timorem provocat apud veraces. Ideo draconem apparere non fecit illusionum auctor, qualia multa in alios incitarit. Non enim malam vernaculum, eoque ipso oculis phantasma videretur. Nec leonem aut simile animal in prælium misit (ubi enim sylvæ quæ bestias legat ac delegat ?); scorpionem vero animal talibus locis ut plurimum sopitum et nutritum, unde non falli se credidit, sed juxta veritatem malum inducere. At si animal non est magnam, nec pro sua natura terrefact, sed nobis persuasum esset contra naturam illud in tumorem degenerare, tanquam immundo plenum spiritu, et manuum instar longarum intorquere forcipes, quod aliquis de alius similitudinis animalii excogitaret, pedibus vero utrinque supra mensuram arrectum et sæpe ambulans et pugnans, aculeum vero vibrans ultra modum longum jaculum ad tremefaciendum contorquens. Et illud promptuarium erat veneni quod thesaurizavit in lethi divitiis bellua, et quantum dæmon propalavit, malum malo cumulans. Confestim et color horrendum quoddam immiscuit cinerens nigerque color, quibus talia animalia distinguuntur, et in alios variegabatur; ut et chameleonis instar ignavi præceps rueret, cum astantium stupore. Ita se res habebat, cum athletæ manus venerandum contorsit telum et amplius non erant; nam qui afflaverat aufugit, quod vero afflatum fuerat exanime jacebat. Et communis quidem inimicus coram se teli loco bestiam inventam insipienter sumpsit, fortitudinemque, ut aiunt, suam vibrabit deficientem in adversarium martyrem. Qui autem hinc et inde iterum atque iterum organo

A ὁ μὲν ἐμμηχανάτω, ἐν χαμερπεῖ ζῷῳ καταρρίψαι τὸν οὐτως οὐράνιον· ὁ δὲ κατεγέλα τῆς μηχανῆς, εἰ ὁ τοσοῦτος εἶναι δοκῶν οὕτω μικροφυεῖ ζῷῳ ἐμφαντάζεται, καὶ τὸ ἐξ ὕψους καταπεσεῖν ἐν τῷ ἔρποντι διαδείκνυσαι, καὶ τὸ μικροφυεῖ δὲ οὕτω παρεμφαίνει τῆς δυνάμειος, καὶ τὸ μὴ ἔχειν βλάπτειν τοὺς τοῦ θεοῦ εἰς ἐμφανῆς καὶ ὁ φασὶ κατὰ στόμα, ἀλλὰ τοῖς δπισθεὶν ἀνδριζόμενον. Ὡς γὰρ ἂν τις οὐκ ἐξω τοῦ προσφυοῦς καὶ τοῦτο κατασκέψεται, καὶ ὡς ὁμοιότητά τινα σῶζον πρὸς αὐτὸν ὁ μέγας θῆρ τὸ συγγενὲς τοῦτο θηρίον ἀκείνωσάτω. Σκορπίος τε γὰρ ἐκ τῶν κατ' ὕψιν καὶ κατὰ στόμα βλάθο; οὐδὲν προσίχεται, ἀλλ' ἄκριπ τῷ οὐραίῳ ἐγκαθημένον φέρει τὸ θανάσιμον. Καὶ ὁ δαίμων τὰ μὲν προάγοντα τῶν αὐτοῦ βουλευμάτων καὶ ὡς εἶπειν πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ

B λς'. Καὶ τοῦτο μὲν οὕτω πεπορίσθω ἡμῖν. Τοῦ δὲ τῆς πλάνης δολίου εἰρητοῦ κάκεινο σοφιστικόν, ἐπικρύπτει μὲν τὸ δοκεῖν φαντασιοκοπεῖν, ἐθέλειν δὲ πιθανῶς ἔχειν τὴν σκηὴν τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ παραυγάζειν τὴν ἀληθῆ. Φαντάσαι μὲν γὰρ τὸν φόβον, εἰ καὶ μέγας ἐκείνος, οὐ πάντῃ τι ἔχει ἐκπληξιν παρά γε τῷ φρονούντι στερεά. Κρίνει γὰρ ἡ ψυχὴ, μὴ συμβαίνειν τὴν ἀλήθειαν τῷ φαντάσματι. Τὸ δὲ πρὸς ἀλήθειαν φοβερόν, εἰ καὶ εἰς μικρόν τι ἐξαιρείται, ἀλλὰ μείζον τὸ θεῖμα προβάλλεται, οἷς τὸ εἶναι μὴ πάντῃ ψεύδεται. Διὸ δράκοντα μὲν οὐ παρέφηεν ὁ τῶν φαντασιῶν ταχύντης, ὅποια καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἐν ἄλλοις ἐχορήγησεν. Οὐ γὰρ ἂν ἔδοξε τὸ κακὸν ἐντοπον, ἀλλ' αὐτόθην φαντασιώδες ἠλέγγετο τὸ τῆς δψεως. Οὐδὲ μὴν λέοντα, ἢ τι τοιοῦτον, ἐπαφήκεν εἰς πόλεμον (ποῦ γὰρ ἐκεῖ λόχημη, τὰ τοιαῦτα καὶ κρύπτουσα καὶ ἐκφαίνουσα;) σκορπίον δὲ, κακὸν αὐθιγενὲς, καὶ τοιοῦτοις ὡς τὰ πολλὰ τόποις ἐγκαταδαρθάνον καὶ ἐκτρεφόμενον, ὅθεν οὐδὲ φαντάζειν δοκεῖ ἐνόμισεν, ἀλλ' ἐξεπεζάγειν τὸ κακὸν πρὸς ἀλήθειαν. Εἰ δὲ φύσει τὸ ζῶον οὐ μεγαλοφυεῖς, οὐδὲ οἷον ἔχειν ἐκφοβεῖν τὸν ἐν καθεστῶτι μένοντα, ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν φαντάσασθαι παρὰ φύσιν ἐκείνον διεστηκότα εἰς δγκωμα, οἷα καὶ ἀκαθάρτη φυσώμενον πνεύματι, καὶ χεῖρας μὲν ὡσπερ μακρὰς προβεβλημένον τὰς χηλὰς, ὁ δὲ ἢ τις καὶ ἐπὶ ἐτέρας ὁμοιότητος ζῶον εἶπειν ἔσορῆσατο, τοῖς δὲ ἐκατέρωθεν ποσὶν ἐξηρμένον πέρα τοῦ μετρίου, καὶ πυκνὰ βαίνοντα, καὶ ἐναγώνιον θέοντα, ἡρόκτα δὲ καὶ τὸ κέντρον ὑπὲρ ὁ φύσις οἶδε, καὶ ὡς οἷα τινα αἰγανέαν πρὸς ἐκρόβησιν ἀνασειόντα. Καὶ ἦν ἐκεῖνο ταμίον φαρμάκου, ὅσον τε ὁ θῆρ ἐθησαύριζεν εἰς ὀλέθρου ἔλθρον ἐκ φύσεως, καὶ ὅσον ὁ δαίμων ἐπωχέταυε, κακὸν κακῷ προσπιπιθεῖς. Τάχα δὲ καὶ τῷ χρώματι φοβερόν τι ἐπέφριττε καὶ ἡ τοῦ ταφροῦ καὶ μέλανος χροῖα, δι' ὧν τὰ τοιαῦτα ζῶα χρώζεται· καὶ εἰς ἐτέρας φαντασιώδες ἐξηλάττετο, ἵνα καὶ ὡς εἰς χαμαιλέοντιον ἀγεννὲς βλέπτοιο, οἷς ἔδοκει μέγα τι ποιεῖν. Ἦσαν ταῦτα, ἕως ἡ ἀθλητικῆ χειρὶ ἐπαφήκε τὸ τιμώτατον βέλος· καὶ τὸ λοιπὸν οὐκέτ' ἦσαν. Ἄλλ' ὁ μὲν φυσῶν ἐφευγε,

τὸ δὲ ἐμπνεόμενον ἔπνονον ἔδεικτο. Καὶ ὁ μὲν κοινὸς παίδμας παρὰ πόδας ὡσπερ ὄπλον τὸ θηρίον εὐρών, καθοπλιστὴς οὕτω μανωδῶς, τὸν ἑαυτοῦ ὄφρασι θυρὴν ἀπορήγγητον ἐπαρῆκε τῷ ἀντιμάχῳ μάρτυρι. Ἐὶ αὖθις ἐτέρωθεν ὀργάνῳ προχείρῳ χρησάμενος, τῷ σταυρικῷ τυπώματι, τὸ τε θηρίον ἀφῆκεν ἐβρίφθαι κερὸν καὶ τὴν εἰς ἐκφόδῃσιν αὐτὸ ἐνδυσάμενον, ὃς τοῦτο ἐμμηχανήσατο περιθέμενος, ὡς εἰ καὶ λυκὴν ἢ ακατάπλητον.

λζ. Ἄλλ' ὁ μὲν σκορπίος ἤδη κείσθω, καὶ παρ' ἡμῶν οὕτω κατεργασθεῖς. Ἡμεῖς δὲ τῶν ἐπαίνων οὕθις ἐπὶ βραχὺ τῆς μαρτυρικῆς εὐφυσίας γενώμεθα. Αἰθεῖς τις ὅσον προβλής ταῖς τῶν θοράτων ἐμβολαῖς ἀνιχνύσας ὁ σταρέμενος μάρτυς ἐξέκειτο, καὶ τῆς κλῆς θεὸν ἀπαρσάλευτος πίστῳ, κλυζόμενος οὐ κίμασιν, ἀλλ' αἵμασι. Καὶ αὐτὰ μὲν πυκνὰ προσβάλλοντα ἀπηθλύνοντο. Ὁ δὲ ἀκμαῖος ἦν, καὶ οὐκ εἰδῶς ἀμθλύτητα, ἐφ' οἷς ἑαυτὸν τομώτατον ἐξύνας κατὰ τῆς κλάνης ἐτόμῳσεν. Ἐμέτρεῖ ὁ ἐχθρὸς ταῖς εἰς τὸν μάρτυρα πληγαῖς τὰς εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἦν ὄλος ὠτω τραυματίας. Καὶ οἷς ἔδρα, πάσῃων οὐκ ἔφερε. Τεξεύειν ταῦτῶν κατὰ σῶρανοῦ, καὶ ἀκοντίζειν κατὰ τοῦ μαρτυρικοῦ σώματος, ὡς ὑπανθοῦναι τι παθεῖν πρὸς ἀσέβειαν. Ὁ αἵμασι χείρων θῆρα, ὁ πρὸς μάρτυρα, οὐκ εἶχε κατ' τοῖς μαρτυρικοῖς ἐπευφραίνεσθαι. Ἐκείνα μὲν γὰρ εὐφροσύνην ἀποτῶ δαιτρεύειν εἶχον τινά, τοῦτοισι δὲ ἀλλ' ἀναποπέπνικται. Καὶ φλέθα μὲν τις ἐμθελὶς καταφορικώτερον, ἢ καὶ ἄλλως ὃ γενναῖον τραῦμα παθῶν, καὶ ἰδῶν αὐτὸν αἵματος ἰκπιθόοντα, εἰς ὄχρον μεταβάλλεται, καὶ δειλίαν πάχει, τὸ φυσικὸν ἀπολείπει βρεθεῖ. Ὁ δὲ ὄλον ἐκπενοῦμενος τὸ ζωτικὸν, οὐ μόνον οὐδὲν ἐπασχεν ἀγενεῖς, ἀλλὰ καὶ ὡς εἰς κἀλλος ἀρεθόμενος πρὸς ἀνδρῶν ἐδάπττο.

λη. Ἐδόκει καὶ ὡς ὄρος εἶναι Σιών, καὶ ὡς πῖον ἔρος θεοῦ, ὑπερηρμένον μὲν τῶν κάτω τῷ ἀνατεταμένῳ καὶ ὀρθίῳ καὶ ὄψηλῳ τοῦ φρονήματος, φυτοῖς ἢ ὡσπερ κορμῶν παντοδαποῖς ἀγαθοῖς, ὧν ὁ καρπὸς ἀποδίδεται ἐν καιρῷ, ἤδη δὲ καὶ ταῖς ἐμφυεῖσαις λέγγυις, ὕδατα δὲ ζῶντα ἐξαναθλόζων τὰ τῶν αἱμάτων βέματα, οἷς καὶ τὰ μύρα εἰς τὸ ἐπιδὸν συνεπέβρεσαν. Ἐθώρει ἑαυτὸν καὶ εἰς ἄρτον, εἰς δὲ ζύμα μὲν οἱ μισοθεοὶ ἐνέβαλον, οἷς αἱ λέγγυαι συγκεκρότητο· οὐκ ἐκρυψαν δὲ, ὡς καὶ τῆς τοῦ θεοῦ τραπέζης ἀπαγαγεῖν. Ἐβρέε ποτε ποταμοῦ; διδασκαλῶν, καὶ παρέσυρε τοὺς τῶν αἰρέσεων· ἔβρευσε καὶ ποταμοὺς ἐκείνους αἱμάτων, καὶ τοὺς δαιμονοφορήτους κατέκλυσεν. Οὐχ οὕτω πέτρα πολύστομος ἐξερευγεται ὕδωρ θαλαμειόμενον, οὐδ' οὕτως ὕδροβρέας ἐκ μηχανῆς πολυτέρας ἐξακοντίζει τὸ ἀναθλιόμενον, ὡς αἶμα δαψιλὲς καὶ πολύκρουνον τῶν μαρτυρικῶν λαγόνων ἐξαπέβρεε, συχναῖς οὕτω λέγγυις πρὸς βίαν ἀναστομούμενον.

λθ. Ἐλόπει τὸν τύραννον τὸ τοῦ Αὐαίου αἶμα χυθὲν καὶ ἐξεβίχαι μὲν ὅτις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ που καὶ ἀγαπητὸν ἔλεγε καὶ αὐτὸς, δύο ἐνδὸς ἀντιπεφάσθαι. Τὸ δὲ ἄλλως ἐξέπιπτε. Δύο γὰρ τούτων κειμένων, Δημητρίου καὶ Νέστορος, λεγῶν τε δαιμόνων καταβέβητο, καὶ ὁ τύραννος καιρίαν βέβητο, ταῦτα δὲ καὶ οἱ περὶ αὐτοῦ ἐπασχον. Πλέον ἂν βδέλλαι τινὰ λυπῆσαιεν, ἐκμυζώσαι τὸ ζωτικὸν, ἢ περ αὐτὰι λέγ-

PATROL. GR. CXXXVI.

utens accommodato, signo crucis, tum bestiam mortuam stravit, tum cum qui ad terram ip-sius speciem induerat: quippe qui iconicum spec-tram contra intrepidum trepitationis monstrum induerat, quasi lupinam quis vel vulpinam spec-riem usurpans terrore impavidam vellet.

μορμολυκίου δίχην κατὰ τοῦ ἀτρέστου φόδῃτρον καὶ ἄλωπεπὴν ἐκαλῶν τις ἐκφοδὲν ἐθέλει τὸν

37. Sed scorpio quidem nunc jaceat a nobis sic sermone tractatus. Jam vero ad martyris inagnalimi laudes redeamus. Saxi instar signum telis in-concussus jacebat martyr, et in fide erga Deum immobilis ablutus non fluctibus, sed sanguine. Qui abundanter quidem quatientes hebetabantur. Ille vero integer stahat et incoluntis, unde acerrimus pugnator contra errorem evasit. Supputabat hostis plagas suas plagis martyris, et sic erat per totum vulneratus. Et in quo egerat, patiens non tolerabat. Tela in caelum jacnari et in martyris corpus trans-figere, quasi pati aliquantum intermitteret propior impietatem. Sanguine gaudens bellua vorax, de martyris sorte non delectabatur. Namque illa gau-dium ipsi immolare habebant, ab his vero suffoca-tus est. Venarum quidem sectionem patitur aut aliud ignobile vulnus, viso saliente cruce, in pallorem et timiditatem conjicitur, naturali amisso rubore. Qui vero penitus spiritu vitali est privatus, non solum nihil ignobile perpeusus est, sed quasi pul-chritudine crubescens, virilitate honestatus est.

38. Videbatur sicut mons Sion, isque Dei mons pinguis, super inferiora elevatus propter cogitationes rectas et altas, plantationibus vero fronde-scens omnimode bonis, quorum fructus in tempore ipsorum datus est, jam tunc transiis lanceis, aquis vero viventibus scaturiens per cruoris rivos, et unguenta quæ undequaque effluerunt. Se ipsum aestimabat panem in quem mittebant Dei hostes ligna quibus conficiebantur lanceæ; non vero ab-condiderunt, quo a Dei mensa amoveretur. Disci-plina primo emittebat amnes, ac eos qui in erro-ribus degebant, extraxit; emisit et sanguinis amnes, et a dæmone correptos lavit. Non sic petra multis fissa aperturis inclusam evomit aquam, nec sic aquagium ex industria multis foraminibus univium coarctatam conjicit aquam, sicut copiosus sanguis e martyris lateribus fluxit, multis lanceis prorum-pens.

39. Dolebat tyrannus de Lyæi sanguine effuso; et cum bis vindicabat et quodammodo gratum dicebat, si duo pro uno damnarentur, seil aliud accidit. Jacentibus enim duobus, Demetrio et Nestore, et dæmonum legio disturbabatur, et lethaliter vulne-rabatur tyrannus eademque comites patiebantur. Magis alicui nocerent sanguisugæ, quam athletæ lanceæ, martyris sanguini insultantes. Doloribus

enim qualis futuram juxta firmitatem spei remunerationem metiebantur. Qui contra incorporeos spiritus fortem se gessit et pro immaterialibus se exercuerat, carni et sanguini parcere nescivit. Voluit martyr totum adeo lanceis firmari corpus, ut per totum Christi signata portaret; quia vero non accidit, propter Dominicam imitationem de laterum punctationibus gaudebat, gratumque ducebat si discipulus secundum magistrum, et secundum Dominum servus fieret. Gratiam se debere fatebatur monenti Nestori et tyrannicam iram magis incendenti et reditum ad Deum acceleranti. A quo magisterii pretium grato animo lanceis metiebatur gratias: disciplinæ remunerationem plagarum numero acceptam retulit. Si vero moriebatur, firmiter perseverans, erat ei honorum caput. Omnino optabat servum Lupum, non de servitio in vita erubescere, sed animæ salutaria conservare consilia. Et desiderium adeptus est, et secutus est sicut et ille initiatorum Nestorem, ut dominum servus, ita ut non morientis, sed potius in novam et sempiternam vitam vitam ordinati, invicem relinquerent, sed in paradiso una habitantes pulchram conditionem non respuerent inter discipulum et magistrum, inter servitium et dominantem non erubescerent; imo ut disceperent qui mentem ad divina applicant, sapientem virum pro socio sibi adjungere dissimiles aut aliter illos ad amicitiam allicere. Demetrio ergo in Deo amici erant et Nestor et servus Lupus, itaque idem ad Deum curriculum percurrentes stadium victores absolvunt, cujus finis vita in paradiso consociata.

γουν θεοφιλείς ἦσαν καὶ ὁ ἑταῖρος Νέστορ καὶ ὁ δοῦλος Λεῦπος, διὰ καὶ ταυτῶν πέρας αὐτοῖς ἐξέβη τοῦ κατὰ Θεὸν δρόμου, τὸ στάδιον νικητικῶς ἐξανύσασιν, οὐ κατάντημα ἢ ἐν παραδείσῳ συμβιω-

40. Si vero prodigiis discipulum et servum præstabat athleta, abundantia in vita omnium bonorum, sic et post martyrrium miraculorum caro honorata est et sanguis cui incrementum post exteriora nutrimenta abunde datum est, regnum Dei non hæreditabunt. Caro autem martyrio laniata propter Deum, et sanguis aquæ iustæ ipsis ex ossibus effusus; ut cum Psalmista dicam, ipsa et beata hæreditate potiebantur, et nobis, juxta fidem dico, quotquot in acta martyris animo incumbimus, simile procurent bonorum. Quomodo autem non tardavit martyris caro ut terra fertilis et electa quæ boni germinis semen accepit, sulcante apostolicorum documentorum aratro, abundantet vero manante ex ipsa sudore et sanguine irrigata, et his ambobus propter Deum, et frequentium lancearum infixionibus culta, tanquam vegetus et luxuriantibus undique segetibus ager, quomodo non tardavit, inquam, fructum nobis salutem metere volentibus afferre, siquidem et chlamys super sanctum corpus illud expansa, et gratiæ quæ ab eo defluit particeps, possidentibus sanctificatio sit?

41. Annulus athletæ manum ornans, ejusdem

χαί τὸν ἀθλητὴν, τοῦ μαρτυρικοῦ καταναθευόμεναι αἵματος. Ἀντιμέτρει γὰρ ταῖς ὀδύνας τὴν ἐν σταθεραῖς ἐπίσειν ἀπόλαυσιν. Ὁ κατὰ πνευμάτων ἀσάρκων ἀνδρισάμενος, καὶ ὡς εἰς ἀύλιαν ἐκπονησάμενος ἑαυτὸν, οὐκ εἶχε σαρκὸς καὶ αἵματος φείδασθαι. Ἦθελεν ὁ μάρτυς καὶ τὸ πᾶν σῶμα πυκασθῆναι λόγχαις τοιαύταις, ὡς ἂν διόλου φέροι τὰ τοῦ Χριστοῦ στίγματα· ὅτι δὲ οὐκ ἐγένετο, ἔχαιρε τῷ δεσποτικῷ μιμηματι τοῖς; κατὰ πλευρᾶς νύγμασι, καὶ ἀγαπητὸν ἔλεγεν, εἰ ὁ μαθητὴς κατὰ τὸν διδάσκαλον, καὶ ὁ οἰκέτης κατὰ τὸν δεσπότην γένηται. Χάριν ὠμολόγει τῷ καταμαμνησκόντι Νέστορι, καὶ τὸν τυραννικὸν εἰς πλεον θυμὸν ὑπανάφαντι, καὶ ταχύναντι τὴν εἰς Θεὸν ἀνάλυσιν. Καὶ δίδακτρα ταῦτα πρὸς ἐκείνου λαθεῖν ἀνωμολογεῖτο πολλοῦ ἀξία. Ἐμέτρει ταῖς λόγχαις τὰς χάριτας· ἠρίθμαι τὰς τῆς μαθήσεως ἀμοιβὰς ταῖς πληγαῖς. Εἰ δὲ καὶ θάνοι, καρτερώτατα ἐπιμένει, ἀλλὰ τοῦτ' ἦν αὐτῷ τῶν ἀγαθῶν τὸ κεφάλαιον. Ἡξέτω πάντως, καὶ τὸν δοῦλον Λοῦπον μὴ καταισχύνας τὰ ἐν βίῳ δουλεύματα, ἀλλὰ σωστικὰ ψυχῆς ἀναλαθεῖσθαι βουλευματα. Καὶ συνεπεράνθη καὶ ἐνταῦθα τὰ τῆς εὐχῆς, καὶ ἠκολούθηκεν, ὡσπερ αὐτὸς τῷ μύστη Νέστορι, οὕτως καὶ ἐκαίνοσ τῷ δεσπόζοντι· ὡς ἂν μηδὲ θανόντες, μᾶλλον μὲν οὖν εἰς καινοτέραν μεταπαξάμενοι ζωὴν καὶ ἀπέραντον, ἀλλήλων λείποντο, ἀλλ' ἐν παραδείσῳ συσκηνωσάμενοι τόπω τὴν καλὴν σχέσιν μὴ καταισχύναςιν, τὴν τῆς μαθητείας ὁ διδασκόμενος, τὴν τῆς δουλείας ὁ δεσποζόμενος· καὶ μάθοισεν καὶ ἐντεύθεν ὁ τὸν νοῦν πρὸς τοὺς θελοὺς ἔχοντας, ὅτι σπουδαῖος ἐστὶν οὐκ ἂν τοὺς ἀνομοίους προσεταιρίζοιτο, ἢ ἄλλως ἔγοι ἂν πρὸς οἰκείωσιν.

μ'. Εἰ δὲ πλεονεκτεῖ τὸν τε μαθητὴν τὸν τε οἰκέτην τοὺς τεραστίας ὁ ἀθλητὴς, φθάνος ἐν ζωῇ τῶν ἑλῶν ἀγαθῶν, οὕτως καὶ τῶν μετὰ μαρτυρίαν θαυμάτων ἔχοντας. Σάρξ τμηλουμένη καὶ αἷμα πληθυνόμενον ταῖς ἐξωθεν διατροφῶν ἐπιβροαῖς οὐκ ἀνκληρονομήσῃ βασιλείαν Θεοῦ. Σάρξ δὲ αὕτη μαρτυρικῆ σπαραχθεῖσα διὰ Θεοῦ, καὶ αἷμα τοῦτο ὡσεὶ ὕδωρ αὐτοῖς ὄστοις διεκχυθὲν, ψαλμικῶς εἰπεῖν, αὐτὰ τε τῆς μακαριστῆς κληρονομίας ἔτυχον, καὶ ἡμῖν, πεποικιστῶς λέγω, τοὺς ὅσοι τὰ τοῦ μάρτυρος ἀμφιπονοῦμεθα, τὸ ἴδιον καταπράττονται ἀγαθόν. Πῶς δὲ οὐκ ἐμείλιν ἡ μαρτυρικῆ σὰρξ οἷά τις γῆ πίων καὶ ἐκλεκτῆ, τὴν μὲν τοῦ ἀγαθοῦ σπέρματος ἕδη καταβολὴν δεδεγμένη, ἀρότρου ἀνασχίσαντος τοῦ τῶν ἀποστολικῶν διδασκαλιῶν, ἀρδευθεῖσα ἐκ πλησμῶ τῷ ἐξ αὐτῆς ἰδρωτί, καὶ αἵματι, καὶ ἀμφοῖν ὑπὲρ Θεοῦ, τῇ δὲ τῶν συχνῶν δοράτων ἐμπήξει σχηματισθεῖσα ὡς εἰς δασὺ καὶ φρίσσον ἀδροῖς ἀναδρομαῖς ἀσταχύων λήθων, καρποφορεῖν ἡμῖν σωτήριον συγχομισμὸν τοὺς δρέπεσθαι θέλοισιν, ἔπου καὶ χλαμῶς τοῦ ἀγίου ἐκείνου καταπετασθεῖσα σώματος, καὶ τῆς ἐκείθεν μετασχοῦσα χάριτος, τοὺς προσερχομένους ἀγίτσμα γίνεταί;

μα'. Καὶ δακτύλος δὲ, ὁ τὴν ἀθλητικὴν κοσμήσας

χειρα, τῆς αὐτῆς ἠμύοιρηκε χάριτος, ὃς ἔχει καὶ ἅπασαν τὴν ἀρετὴν ἐπιστάτην, πολλὰ παρασημασμένον ἐν αὐτῷ· ἐν μὲν, ὅτι σύμβολον ἦν τοῦ χαίρειν τὸν ἀθλητὴν, ἐφ' οἷς πάσχωιν συνεμαρτύροι τῷ καὶ μεγίστῳ καὶ πρωτίστῳ τῆς ἀληθείας μάρτυρι. Ἀμέλει οὐδὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἄλλοις τὴν τῆς χειρὸς κόσμον βίβας ἀπέθετο, ἀλλὰ τῇ ἐκτὸς χιρῶν τὴν ἐντὸς προέφαινε. Καὶ ἐχρῆν οὕτως ἐκτελεσθῆναι τὸν ἐφ' οἷς οἱ πολλοὶ μεταπίπτουσιν αὐτὸν ἀκατάσειστον μένοντα. Εἰ γὰρ πολλοὶ τῶν ἀνάκαθεν, γενναιοφύγων μὲν, ἐξω δὲ θυραυλοῦντων τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς αὐλῆς, ἤρρασκε γινόμενοις πρὸς αὐτοῖς τοῖς δεινοτάτοις, ὅσα ποτὲ καὶ συνέπεσον, μὴ οἷ γε δάκρυον κατενεγκεῖν, ἢ παρειὰν ἀμύξαι, ἢ στόμα πρὸς γοερὴν λόγον ἀνοῖξαι, ἢ τὸ ἰλαρὸν ἀμειψαί τῆς βίβας, ἀλλὰ κοσμηθῆναι, καθάπερ ἐπὶ νυμφῶν, καὶ καταστῆσαι τὴν ψυχὴν μὲν εἰς καρτερίαν, τὸ σῶμα δὲ εἰς εὐπρέπειαν, καὶ οὕτως παραδεδωκέναι τοῖς φοβεροῖς· τῷ παντὶ πλέον ἔδει χαίρειντα καθυποδύναται τὰ παρ' ἀνθρώπων δεινὰ ὑπὲρ θεοῦ τὸν εἶς τὸ τῆς τρυφῆς χωρίον ἀπαίρειν μέλλοντα. Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τοῦ δακτύλου σημεῖον, οὐ κατὰ τὸ καίγιον τοῦ τὸν Γύγην κρύπτοντος ὡς ἐν σκιᾷ, καὶ ἐξφανίζοντος, καὶ αὐθις ἐκφαίνοντος, ἀλλ' ὡσπερ ἂν ἐκτύλιος τοιοῦτος αὐτὸς τε ἐκλάμπωι, καὶ μάλιστα οἷς θεοθεν τερατοῦργεῖν δεδυνάμωται, καὶ τὸν φορῶντα δὲ προεκφαίνοι τῇ αὐτῇ χάριτι.

ββ'. Συνανεφάνη δ' ἐντεῦθεν καὶ ἕτερον ὁμοίον τέκνωμα. Ψυχὴ γὰρ νυμφευμένη θεῷ, καὶ ἤδη ἀρμοστομένη αὐτῷ, καὶ τῆς ἐκείσε γινόμενῃ παστάδος τῆς ἀκαταλύτου, ἦν ὁ καθαρῶτατος μὲν τῶν ψυχῶν νυμφίος ἐπέταξεν, ἄγγελος δὲ καταπετάσαντες κοσμώματα συνεκρότησαν, καλῶς ἂν εἰς σύμβολον ἀβραάμω τοῦ κατὰ πνεῦμα τὸ τοιοῦτον φέροι ἂν περιτεθειμένον δακτύλιον. Εἰ δὲ τῷ περιφερῆ καὶ περιηγμένῳ τοῦ σχήματος, καὶ τύπος τις ἦν στεφάνου μαρτυρικοῦ, οὐκ ἂν εἴη οὐδὲ τοῦτο εἰς λόγου χάριν ἀσύμβολον, ὡς ἄξιον ὄν τῷ παντὶ ἐστεφανῶσθαι τὸν μάρτυρα, οὐ τύπος τὸ τοῦ δακτύλου στεφανοειδές. Εἴποι δ' ἂν τις, ὅτι καὶ σημεῖον αὐτὸς ἀπέγραψε τῆς ἐν φρουρᾷ περιστάλλῃς τε τοῦ ἀθλοφύρου καὶ κατασφίγγεως. Τίμιον δὲ τοῦ τοιοῦτου δακτύλου καὶ ἡ ὡς εἶδος ἐγγεγλυμμένη σφραγὶς καὶ τὸ ἄλλω ἀξίωματικόν τὸ φορήματος. Ὑπεδήλου γὰρ καὶ αὐτὰ τὸ μαρτυρικόν τε ἀξίωμα καὶ τὸ τῆς θείας ἐντεῦθεν χάριτος ἀνεπιβούλευτον ἐπισφράγισμα, ἧς οὐκ ἔστι κατακαυχῆσθαι τὸν συλαγοιγῶντα θεοῦ δακτύλῳ, οὕτω δὲ καὶ τῷ δακτύλῳ τούτῳ φύλα αὐτὰ, δυνάμει δηλονότι θεοῦ Πνεύματος.

γγ'. Ὡς δὲ οὐκ οὐκ, οὐπερ ἐντὸς ἀγαθόν τι στέγεται, οὐκ ἂν εἴη μὴ μέτοχον εἶναι τῆς εἴτε εὐωδίας ἐξείνου, εἴτε καὶ ἄλλης ἡστυνοσοῦν ἀρετῆς, οὕτως οὐδὲ περιβήματα θεῖον, ὅποι ποτὲ μέρους τῆς αὐτοῦ σῶματος, εἰς δὲ θεὸς ἐνέφλησεν, ἔχει ἂν μὴ τῆς τοῦ στεγομένου μετέχειν χάριτος. Οὕτω τὰ ἱερὰ σιμικίνθια χάριτος θεωτέρας πέπληται· οὕτως ἁγίων πέδιλα τοῦς ἐξω ὑγιείας πλανωμένους, καὶ τριβομένου, περὶ τραχυτέραν βίου ὁδὸν, εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἰεῖον καὶ εὐθὺ ἐπανέχουσι· καὶ βακτηριαὶ ἀνδρῶν

particeps fuit gratiae, et ipse auditorem in sui admirationem trahit, multis in ipso signatis: primum, symbolum erat, indicans, quod gauderet athleta, in quibus perpressus, martyrii eum maximo primoque veritatis teste particeps erat. Sane in praelio manus ornamentum reficiebat, seil exteriori laetitia intimam ostendebat. Sic ipsum disponi oportebat, in quibus plerique succumbunt, inconcussum. Si enim multis inter illos qui desuper egregium animi sortiti sunt, licet extra sanctam Ecclesiam nostram vivant, multis placuit in terribilissima quando forte delapsi sunt, ne lacrymam unam fundere, aut genam alierare, aut os gementi verbo aperire, aut faciei laetitiam immutare, sed exornari tanquam ad thalamum, et animam in patientia obfirmari, corpus vero in habitus vultusque decore, et sic formidolosis comparari, a fortiori oportebat gaudentem pro Deo in terribilia ab hominibus immitti tormenta eum qui in deliciarum locum jam se extolli sperabat. Aliud quidem annuli venerandum signum, non juxta deliramentum annuli Gygem tanquam in umbra occultantis et ex oculis subducentis, et iterum ad lucem reddentis, sed annulus talis illustrat, praesertim eos quibus a Deo prodigia faciendi data est potestas et gestantem eadem gratia ditat.

42. Exinde memorabile aliud apparuit. Sponsata enim Deo anima, jam cum ipso uncta et indissolubilis hic thalami consors effecta quem purissimum animam sponsus ordinavit, angeli vero ornatissime disposerunt, optime in arrbarum symbolum secundum spiritum tali digitum indutum annulo habet. Quod orbiculata forma et coronae martyris figuram exhibebat, non forsitan absque dignitate in sermone erit, per coronae speciem annuli hinc causam quam dignum sit omnimode coronari martyrum. Dixerit aliquis et illo signum angustiarum in carcere et strangulationis inscribi. Egregium vero annuli talis et ut verosimile est insculptum sigillum et alias gestatione dignum. Aperte significabant ista martyris dignitatem et divinae gratiae genuinum sigillum, de quo nunquam gloriatur qui animarum thesaurum rapit. Inde tanquam Dei digito, sic annulo isto daemonicæ catervae ejiciantur, digito sane hoc divino, nempe in Spiritus divini virtute.

43. Ut vas in quo bonum quid reconditur, non potest quin tum suavis ejus odoris, tum alius cujuslibet virtutis particeps sit, sic nec potest indumentum divinum, super quaecumque corporis in quo Deus inhabitavit partem appositum fuerit, quin gratiae particeps sit corporis quod tegebat. Sic sacra semicinctia diviniore gratia repleta sunt; sic sanctorum calceamenta, eos qui longe a sanitate errant et per asperiores vitae viam tribulantur, in planam secundum naturam et recta reducant; et virorum

Deo sanctificationum virgæ, virtutis virgæ sunt. Capiti sancto fuit opertorium: quod quidem quæ secundum homines sunt perdidit; quod vero mansit prodigia faciendi abundantiam protegit et servat. Sanctum corpus induit melota; et dum ad Deum ascendit iste, ipsa renovatur, plura quam viventem miracula edens, eo quod pulchrum nequaquam dediscit quod semel didicit. Martyris annulum tollens talis sermo ex athletæ corpore, miraculis abundare facit; ut sicut digitus circumdatus, sic et annulus circumdans communicatione prodigia operetur. Et chlamyda per eadem pulchra ducit, Deo per omnia talia mira facere dante, utpote qui in sanctis suis mirabilis prodigia facit et virtutes multiplicat. Aut quomodo aliter chlamys anima carens energiam contra morbos possideret aut alia operaretur mira; inter alia annem quem furentem reddidit temperatas, et fluctus ulzæ exundantes sedatos placaret, et divisione scinderet ita ut facilem inveniret viam qui hanc in viæ tætam fluxit, siccis calceamentis ultra trajectus? *ῥάβδιαν εἶποι διάβαιναι ὁ ταύτην εἰς φυλακτήριον ἐφθόδιον φέρων, στεγανούς πεδίλους τῆς ἀντιπέραν γινόμενος;*

44. Annulus iste, pretiosæ certe materiz, per quam lex figuris abundans Deum et divina significanter exprimit, ea et orbiculari forma divinissimarum virtutum indicat coronam quæ athletam reddimit quasi coronans, et contractionem angustiasque manifestat quas in vita sustinuit, non extrarationem errans nec dissolutus et intemperate volutus et mollis, sed secum cogitans, astrictus et seipsum compræhens continensque a dilatatione in deliciis propter voluptatis torrentem, in quo stare nefas aliquem, qui non per arctam Dei viam inessit; quemadmodum nec in Fortunatorum Insulis historiz commentum constituit illum qui ex Hesperizæ mari non Gadium arcta transmeavit, si per minima maxima obiter elucidare oportet.

45. Nova quidem ista et quæ audiosorum mirationem cieant. Cum vero et in somniis efficere martyrem quæcumque vivens fecerat contigerit, ampliosem exigit stuporem. Jani non corporis prodigium, aut corporis membri cujusdam a quo virtus exiens mira operatur; sed aliud quid super omnia stupendum. Nec tamen novum, volente Deo, illud. Si enim apostolorum umbræ miracula operabantur, neque hæc per somnia extra tantum prodigiorum modum cadunt (visionum enim diarnarum umbræ sunt quæ per somnia sunt); si dicere ausim umbras tam divina et adeo firma. Quid enim adeo firmum et constans et probatum et nervosum, qua in quod e terra erigere se possit totus homo et multo ferro oneratus, sicut de martyris visionibus fit, prout prius disseminatus sermo docuit, in quibus ille a terra tali visitatione dignos sustollit, aut nubium instar levium volare hi dicentur? Et si non secundum Paulum ad tertium cælum, sed ad primi

ἰσωμένον θεῶ οὕτω δυνάμει; ῥάβδοι γίνονται. Κεφαλὴν ὅσταν ἐκάλυψε σκέπασμα· καὶ αὐτὴ μὲν ἀφῆκε τὰ κατ' ἀνθρώπους, τὸ δὲ παρ' αὐτοῖ; μείναν τὴν τῆς θαυματουργίας ἀπόρροήν στέγει καὶ συντηρεῖ. Ἀμπέχει σῶμα ἰσίων μηλωτῆ· καὶ ἐπειθὲ εἰς θεὸν ἐκείνος ἀνέλθοι, αὐτὴ νεανιεύεται, πλεῖω τοῦ ζῶντος ποιεῖν θαυμάσια, ὥσπερ τὸ καλὸν οὐκέτι ἀπέμαθεν, ἐπεὶ ἔμαθεν. Ὁ τοιοῦτος λόγος καὶ τὸν τοῦ μάρτυρος δακτύλιον ἀπαγαγῶν τοῦ ἀθλητικοῦ σώματος, πλεονάζειν ποιεῖ ἐν τοῖ; θαύμασιν· ἴνα, ὥσπερ δάκτυλος ὁ περικείμενος, οὕτω καὶ δακτύλιος; ὁ περὶ αὐτὸν ὡς ἐν μεταδόσει ἐνεργοῖται τεράστια. Καὶ τὴν χλαμύδα δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄγει καλοῦ, θεοῦ πάντως καὶ τὰ τριαῦτα τερατουργεῖσθαι δίδόντος, τοῦ ἐνδοξαζομένου τοῖ; ἀγίοι; αὐτοῦ, καὶ ποιούντος τέρατα, καὶ δυνάμει; πληθύνοντος. Ἡ πῶ; ἄλλως χλαμὺς ἀψυχος τὸ ἐνεργεῖν κατὰ παθῶν φέροισι ἀν ἧ καὶ ἐτέρως ἐργάζοισι τέρατα, τὰ τε ἄλλα, καὶ ποταμὸν δὲ ὕβριστήν, οἷ; ὁ χειμῶν αὐτὸν ἐξέμεινε, καὶ πελάγια δὲ πλατυνόμενα πολλῶ τῷ ρεύματι σωφρονίζουσα, καὶ διχοτομοῦσα εἰς δίχαστασιν, ὡ; ἀν ἐφθόδιον φέρων, στεγανούς πεδίλους τῆς ἀντιπέραν γι-

μῆ. Ὁ δακτύλιος οὗτος, τιμίας δῆπουθεν τυγχάνων ἄλλης, δι' ἧ; ὁ ἐν τύπῳ νόμος θεῶν τε καὶ τὰ θεῶ; συμβολογραφεῖ, ταύτην τε καὶ τῷ κυκλοτερώ; ἐσηματισθαι τὸν κύκλον καθυπέγραφε τῶν θειστάτων ἀρετῶν, ὅ; τὸν ἀθλητὴν ἐναπέλαθεν, οἷον στεφανωσάμενος, καὶ τὴν συνοχὴν δὲ παρεδίλου καὶ τὸν σφιγγόν, ὃν διὰ βίου ὑπέμενον· οὐκ ἔξω λογισμοῦ πλανώμενος; οὐδὲ διακεχυμένος καὶ βεμβόμενος ἀνετα καὶ πλαδῶν, ἀλλὰ νοερώ; εἰς ἑαυτὸν στρεφόμενος καὶ ἐστυμμένος καὶ συνθλίβων ἑαυτὸν καὶ στενωχωρῶν τῷ ἐν θρόνῳ πλατύνεσθαι διὰ τὸν ἐκεῖ πλατυσμὸν τῆς τρυφῆ; ἧ; οὐκ ἔστιν ἐντό; γενέσθαι τινὰ, μὴ διὰ τῆ; ἐν θεῶ; στενῆ; δδούσαντα· ὡ; οὐδὲ Μικάρων Νῆσισ; ὁ τῆ; ἱστορίας λόγος ἐγκαθιστᾷ τὸν ἐκ τῆ; ἐσπερίας θαλάσσης μὴ διὰ τῆ; Γαδείρων στενωτάτης ἐκπλεύσαντα, εἰ τι χρῆ σμικροτάτῳ; παραφῆναι τὰ μέγιστα.

μῆ. Καὶνὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα καὶ οἷα ἐκπλήττειν τὸν ὀρθῶ; ἐπιβάλλοντα. Τὸ δὲ καὶ ἐν ὄνειροι; τὴν μάρτυρα ἐπιστάμενον καταπράττεσθαι, ὅ; καὶ ζῶν ἐπόλησεν ἀν, ἐτι πλέον ἐθέλει θαυμάζεσθαι. Οὐκέτι γάρ σώματος τὸ θαῦμα, ἧ τινος τῶν περὶ σῶμα, παρ' ὃ; δυνάμει; ἐξερχομένη τερατουργεῖ· ἀλλ' ἔστιν ἄλλο τι τοῦτο παρὰ δόξαν θαυμάσιον. Ἡδῆ δὲ οὐδὲ τοῦτο καινὸν διὰ τὸ θεῶν βούλημα. Εἰ γάρ ἀποστόλων καὶ σκιαὶ ἐπόλουν ἐξάστια, πίπτοι ἀν οὐδὲ τὰ κατ' ἕναρ ταῦτα ἔξω τοῦ τοιοῦτου τόπου τῶν θαυματουργιῶν (σκιαὶ γάρ τινε; τῶν ὕπαρ τὰ ἐν ὄνειρασιν), εἰ δὲ καὶ τολμητέον, σκιά; ἐνταῦθα λέγειν τὰ οὕτω θεῶ; καὶ στερεμνιώτατα. Ποῖον γάρ τι οὕτως ὑφεστηκὸ; καὶ στερεβόν καὶ πάγιον καὶ σθεναρὸν, ὡ; τὸ καὶ κουφίζειν ἐκ γῆ; δυνάμενον ὄλον ἀνθρώπον, καὶ τοῦτον ὡ; τὰ πολλὰ σιθῆροι; ἀνδραχθεῖσι βαρυνόμενον, ὅ; αἱ ὀπτασίαι τοῦ μάρτυρος, ὡ; καὶ ἀνὸπιν ὁ λόγος ἐπιτρέχων ἐδίδασκεν, ἐν αἷ; ἐκείνος γῆθεν ἀναλαμβάνει τοῦ; ἡξιωμένους τοιαῦ-

της ἐπισκοπῆς, ἣ καὶ ὡσεὶ νεφέλαι πέτασθαι λε-
χθήσονται ἂν καὶ αὐτοί; Καὶ εἰ μὴ κατὰ Παῦλον εἰς
τρίτον οὐρανὸν, ἀλλ' εἰς τὸ τοῦ πρώτου μετέωρον
ἀρπάξεσθαι θαρρόντως ἂν αὐχθῆσαιεν, οὐ; καὶ συν-
νοῦμαι, ὅπως τὴν χαρὰν φόδῳ σύγκρατον ἔχουσι.
Χαίρουσι μὲν γὰρ, οἷς ἀπανίστανται τῆς τῶν πολε-
μίων γῆς, καὶ τοῖς οικείοις ἐπανασώζονται· ταρατ-
τῶνται δὲ, ἰλιγγιῶντες πρὸς τὴν ἀνωθεν τοῖς κάτω
ἐκάρσει τῆς ὕψους. Καὶ ἡ μὲν χαρὰ θάλλουσα· κου-
φίζειν ἐλαφρίζουσα τοὺς τοιοῦτους δοκεῖ, φόδος δὲ
συστάλλων βαρύνειν, καὶ ὡς εἰς νέκρωσιν καταβρι-
πτεῖν αὐτοὺς βούλεται, ἀεροβατοῦντας μὲν καὶ περι-
γῆτικῶς τοῖς κατὰ γῆν ἐπιβάλλοντας, οὐκ ἔχοντας
δὲ πιστεῦν τῷ τερατουργήματι, ἀλλὰ περιεργαζο-
μένους, εἰ καὶ πτερὰ τοῦτοις ἐπανεφύθησαν. Ὅτι δὲ
μὴ ταῦτα περικρίνεται ὑποδεδίωτας καὶ ὑφορωμένους
ἐν ἐβδιδάπτων, καὶ ἔχει πολὺ τὸ εὐλογον ἢ τοιαύτη
ψυχικὴ συστολή. Εἰ γὰρ τὸ ὕδατι ἑαυτὸν ἐπαρτεῖναι
δύον ἐμποιεῖν οἶδε μαθητῆ ἑκείνων μεγάλῳ, κραδαινομένῳ τοῖς κύμασι, τίς ἂν εἴη ἀδείης κυβιστῶν ἀέριος,
στερεμνωτέρων ὕδωρ ἀέρος εἶναι εἰδώς;

μς'. Εἰσι δ' ἐν τοῖς τοιοῦτοις καὶ διαφοραὶ τῷ
μάρτυρι, ὡς ἂν τῷ οὕτω ποικίλῳ συναμεμιγμένον
εἴη τοῖς θαύμασι καὶ τὸ ἐπίχαρον. Τοῦς μὲν γὰρ
μετέωρος τῆς ἀλώσεως ὑπεξαγαγόν, εἶτα περὶ γῆν
τίθησι, καὶ ἀφίησι ποιεῖσθαι περὶ τὴν βάδισιν. Ὁ-
τω γὰρ συμφέρειν διέκρινε, μὴ ἀπονητὶ ἀποκατα-
στῆναι τοῖς ἰδίοις, ἀλλὰ μόχθῳ τὴν λοιπὴν σωτηρίαν
κωρῖσασθαι, καὶ ἐπιγῶναι, ἐξ οἶων εἰς οἷα μετέπε-
σον. Τοῦς δὲ διὰ πάσης ἡμέρας ἀγει τῆς μεταξὺ,
καὶ τῆς τῶν βαρβάρων ἀναρπάσας, οὐκ ἄλλην
ἀφίησι πατήσαι, ὅτι μὴ τὴν ἑαυτῶν, ὡς ἂν μηδενὸς
πόνου γεύσωνται, ἀλλ' ἐνὶ σταθμῷ τὴν οὕτω μακρὰν
πυρίαν μετρήσωσιν ἀέριοι, ὡς εἰ καὶ ἐν θαλάσῃ
ἀπρόσκοπα ναυτιλλόμενοι. Πολλοὺς δὲ καὶ τῷ ἑαυ-
τοῦ τεμένει τοῦτω ἐγκρατιστῶ, ἵνα κἀναῦθα πρὸ τῶν
ἄλλων οἱ πατριῶται τοῦ θαύματος εἶεν μάρτυρες.

μς'. Ὁ δὲ τοιοῦτος, καὶ οὕτω κατεξουσιάζων
τῆς ἀερίας· χύσεως, εἶνας οὐκ ἂν βεβίως, ὅθεν ἂν
ἐπιναύσειε, βύσαστο; Πῶς δὲ οὐκ ἂν καὶ ἀνέμοις
ἐπιτάξῃ, καὶ σκηπτοῖς ἐπιτεμήσῃ, καὶ ὅτε οὗς δὲ,
τοῖς μὲν ἀναστειλεῖ καταγομένους, ὅποι τε καὶ ὅτε
μὴ τοῦτων χρεῖα, τοῖς δὲ καταβρῆξει αἰτούμε-
νος; ὣν δὲ πάντων εὐκταλὸν καθηγεῖσθαι ἡμῖν
προϊστάμενον τὸν εὐεργετοῦντα ἐφ' ἅπασιν, ὃς
πυλαγίζων ὡς περ μύρις, οὕτω καὶ θαύμασι, D
καὶ πᾶσαν μὲν οἰκουμένην ἐπισκεπτόμενος, καὶ ἐν
παντὶ τόπῳ τῆς τοῦ Θεοῦ δεσποτείας ὁμοῦ με-
νος, ἵνα ὁ τοῖς θεοῖς ἐπηκολουθηκῶς προστάγμασι
περιέγῃται πανταχοῦ γῆς, καὶ συνεπακολουθοῦντα
ἔχη τοῖς τοῦ Δεσπότητος καὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἐγκώμια.

μη'. Τὴν ἑαυτοῦ ταύτην φιλεῖ μάλιστα, καὶ ἀν-
επίστροφος αὐτῆς οὐδὲ ἐν τοῖς βραχυτάτοις κατα-
λεμβάνεται. Εἰ δὲ Κύριος ἀγαπᾷ τὰς πόλεις Σιών
ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ, καὶ εἰς οἶκτον
σκηνώματα τὸ ἐκεῖ ἐγγράφεται, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ-
θεν παραποιήσαντες προσαρμόσαι τῷ μάρτυρι τὴν
ὁμοίαν ἐπὶ τῷ κατ' αὐτὸν τοῦτω σκηνώματι φι-
λητικὴν σεμνότητα, καὶ ὁ λόγος μέγα καταπλουτεῖ
τὸ εὐλογον. Ὅρᾷ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἄλλον τρίπον ἢ

excelsa rapti confidenter gloriarentur, ego Intel-
ligo quare gaudium timore mistum habeat. Nam
gaudet quidem, quod ab inimicorum terra abdu-
cuntur et ad suos revertuntur; turbantur vero,
propter magnam a rebus infra visis altitudinem
vertigine laborantes. Et gaudium quidem afficiens
hos agiles viros elevare videtur; timor vero pre-
mens gravare et tanquam in mortem præcipitare
eos conatur, per aera quidem discorrentes et deam-
bulando quæ sunt super terram inspicientes, con-
fidentiam vero de prodigio non habentes, sed in-
quirentes num ipsis succrescant alæ. Quoniam vero
non hæc metuendæ et de prospero eventu trepidandæ
est locus, valde consentaneus est animæ angor.
Si enim in aquam immittere se discipulo magno
B displicuit, fluctibus perterrito, quis temere in
ærea se tollet, qui aere solidiorem aquam esse
novit?

46. Sunt autem in talibus et diversitates in martyre,
quasi hæc varietate mistum fuerit prodigiis jucun-
ditatis commodum. Etenim alios e captivitate ex-
tractos super terra deponit et molesto itinere fatigat.
Sic enim opportuum judicavit non absque labore
redintegrari, sed cum gravamine eos salvatum iri
atque cognoscere quantopere lapsi sunt. Alios
per quam elevatos ab omni intermedio et periculo
barbarorum abducens haud alibi incidere sinit, ita
ut nec proprium, nec quemlibet laborem gustent,
sed uno saltu adeo longam viam in aere conficiant,
ut in mari absque impedimento navigantes. Multos
vero et in isto tempore suo statuit, ut ibi ante alios
prodigii testes sint.

47. Hic vix summus et super aeræas regiones po-
testatem habens, quosnam non facilliter quando volue-
rit, eripiet? Quomodo non et ventis imperaret, fulgu-
ribus comminaretur et imbres jam imminentes fuga-
ret ubi et quando non sunt utiles, alias vero sollicitates
effunderet? His de causis optandum est ut nos
gubernet qui omnibus benefacit, qui fertur quasi
nando, super unguenta, nec non super miracula,
et totum orbem considerat et in omni dominationis
Dei loco celebratur, ut qui divinis obsecutus est
mandatis ubique terrarum celebretur, et cum Do-
mini laudibus laudes suas habeat conjuncias.

48. Istam suam præsertim amat, cujus negligens
nec in minimis deprehenditur. Si vero diligit Domi-
nus portas Sion super omnia tabernacula Jacob,
et in proprio tabernaculo ibi habitat, nos quoque
inde martyri similem transferamus erga istum ejus
tabernaculum majestatem, et sermo rationi valde
conformiter dicescit. Videt idem in quo aliud
quam evangelicum præceptum proponit.

49. Immisericordes in custodia illum asservaverunt, nec panem esurienti dederunt, in Dei vero panem ipsum ligna mutarunt, sicut antea sermone vilimus; nec sitiienti potum dedere, imo omnem vitalem illius destruxerunt humorem. Et venerabilis evadit hæc cernens, quibus illustris fit. Propter amorem tolerat incarcerationem per quam sicut lucerna sub modio positus, aliquantum absconsus fuit, deinde apparuit orbemque totum illuminavit. Effundit illum balneum, ablutionis per sanguinem symbolum, effundunt et mansiones, cœlestem indicantes came-ranam ad quam per martyrium pervenit. Ibi vero tanquam uvam seipsum veræ Salvatoris nostri Dei vitis considerans, et jam maturam, jam vindemias jam quasi in torculari æstimat carceris clausuram, et ex ipso fluentem sanguinem mustum a tyrannice irruentibus haustum, quod et usque adhuc scaturire non cessat, corda hominum, ut cum Davide loquamur, lætificans, et ad fruendum invitans. Interfectores accusat sanguis ille, fideles vero delectat. Non enim sola sanguinis Abel vox de terra clamorem ad Altissimum effert, sed et martyr's sanguis accusatrice voce adversus tyrannum clamabat, nunc vero provocatrici voce clamat ad fidellis populi stuporem et venerationem et possessionem utpote mentis et corporis salutem producentem.

50. Hæc et reliqua venerabilia, quorum si quis indicem inire vellet, libros componere cogeret, in patriæ protectorem martyrem constitutum; quam minime reliquit, nec de minimis corporis reliquiis. Hoc nobis revelaverunt mysterium qui martyris capulum foderunt ad reliquias intus recipiendas, aut, ad pretiosum thesaurum inveniendum; qui vero verecundiori timore repressi sunt, audientes quod non nimis oportet sapere, et sic cessantes, illum Dei arcanium nec violabilem esse thesaurum didicerunt. Inde placet mihi magnanimum et veneratione dignum celebrare martyrem. Nam pulchrum quidem de manu ad manum multis transmitti et reliquiarum divisione locis pluribus adesse et multis in locis disseminatos et abundanter effusos salutis fructus producere, nec angustiari in uno circumscriptum; qui vero divino unguento consecratus est ubique distribuendus, et mandatum accepit ut quotquot reciperent ipsum salvaret, in integritate manere mavit, totum intactumque continua integritate manere in medio omnium apud quos martyrium profecit profuturum; nec solum qui in nullis deficeret propriorum quæ martyrii sigillum stabilivit, sed et superabundaret. Nihil ergo athletæ corporis eum defecit, et sanguis in æternum permansit, et unguentum insuper additum est, usura eorum quæ Deo sceneravit martyr rite retributa. Si autem athletarum decem millia qui sive Domini prælia, sive exercitia pia sustinuerunt, sua permiserunt membratim a reverenter reseccantibus dividi et in salutem multimode thesaurizari,

μὲν. Οἱ ἀνηλεεῖς ἐν φυλακῇ αὐτὸν ἐπισκέψαντο· καὶ ἄρτον μὲν πεινώντι οὐκ ἔδωκαν, εἰς ἄρτον δὲ Θεοῦ αὐτὸν ζύλα ἐνέβαλον, ὡς καὶ ἀνόπιν τῷ λόγῳ τεθεωρήκαμεν· καὶ οὐδὲ διψῶντα ἐπίτισαν, ἄρισαν δὲ τὴν ζωτικὴν ἀπήγαγον τοῦτου ὑγρότητα. Καὶ σεμνύνεται, ταῦτα βλέπων, ἐφ' οἷς ἐλλάμπεται. Φέρει δὲ ἀγάπης καὶ τὴν κάθειρξιν, καθ' ἣν ὅποια λύχνος ὑπὸ μόδιον τεθείς, τὴν εἰρκτὴν μικρὸν μὲν ἐκρύβη, εἶτα ἐξεφάνη, καὶ τὴν οἰκουμένην περιέλαμψε. Διαχέει αὐτὸν καὶ τὸ καθείρξαν λουτρὸν, ὅσα σύμβολον τοῦ δι' αἵματος λούματος, καὶ αἱ καμαραὶ, ὡς ὑπογράφασαι τὴν οὐρανίαν ἀψίδωσιν, εἰς ἣν διὰ τοῦ μαρτυρίου ἀνέδραμεν· ἐνταῦθα δὲ ὡς εἰς βότρυον ἐκυτὸν τῆς ἀληθινῆς ἀμπέλου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ θεωρῶν, καὶ αὐτὸν ἤδη πίπειρον, τότε εἰς τρυγητὴν ὡς εἰς ληνὸν ἀνάγει τὸ στεγανὸν τῆς καθείρξεως, τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ αἶμα εἰς γλεύκος τοῖς τυραννικῶς ἐπίσιπσουσιν ἐκπιεσθὲν, ὃ καὶ εἰσέτι βλύζειν οὐκ ἀνήγει, καρδίας ἀνθρώπων, Δαυϊτικῶς εἰπεῖν, εὐφραίνον, καὶ εἰς ἀπόκλαυσιν προκαλούμενον. Αἶμα τοῦτο κατήγορον μὲν τῶν φονευτῶν, ἰατρὸν δὲ τοῖς πιστοῖς. Οὐ γὰρ μόνον φωνὴ τοῦ "Ἄβελ αἵματος γῆθεν ἤφει βοῆν πρὸς τὸν Ὑψίστον· ἀλλὰ καὶ αἶμα τοῦτο μαρτυρικὸν τότε μὲν ἐβόα κατὰ τοῦ τυράννου ἐγκλητικῶς, νῦν δὲ ἀλλὰ προκλητικῶς τοῦ πιστοῦ λαοῦ καὶ εἰς ἐκπλήξιν, καὶ εἰς προσκύνησιν, καὶ εἰς τὸ ἀπολαύειν δὲ πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς τε καὶ σώματος.

ν'. Ταῦτα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ σεμνά, ὧν εἴ τις ἐθέλοι ποιησθαι κατάλογον, ἀναγκάζοιτο ἂν βιβλιογραφεῖν, εἰ; ἐπισκοπὴν τῆς πατρίδος ἐφέλικται τὸν μάρτυρα· καὶ οὐκ ἂν ἔχοι αὐτὴν μὴ ὅτι γε κατὰ τὸ ὄλον προλιπεῖν, ἀλλ' οὐδὲ βραχυτάτῃ λειψάνῳ τοῦ σώματος. Καὶ τοῦθ' ἡμῖν ἀπεκάλυψαν τὸ μυστήριον οἱ ἀνορύττοντες μὲν τὴν ἱερὰν μαρτυρικὴν λάρνακα ἐπὶ ἀναθήφει λειψάνου τινός, ταῦτ' ἂν εἰπεῖν, ἐπὶ εὐρέσει πολυτιμότητος θησαυροῦ, κωλυθέντες δὲ φρικωδεστέροις δειμασι, καὶ ἀκουσάντες μὴ σοφίζεσθαι περιττά, καὶ οὕτω παυσάμενοι, καὶ μαθόντες, εἶναι τοῦτον θησαυρὸν Θεοῦ ἀσυλον καὶ ἀπόκρυφον. Ἐνθα καὶ ἐπέρχεται μοι τὸ τοῦ μάρτυρος μεγαλοπρεπὲς καὶ φιλότιμον συλλογισασθαι. Καλὸν μὲν γὰρ γενέσθαι αὐτὸν πολλοῖς διαδοσίμον, καὶ μερισθῆναι τῇ τῶν λειψάνων κατατομῇ τόποις πλείοσι, καὶ σπαρμένα πολλαχοῦ καρποφορῆσαι πολύχοι τὰ σωτήρια, καὶ μὴ ἐστενωχωρῆσθαι περιγεγραμμένον εἰς ἓν· ὃ δ' ἀλλὰ τῷ θεῷ μύρω ἀναθέμενος τὸν πανταχοῦ μερισμὸν, καὶ σώζειν τοὺς ὑποδεχομένους ἐντειλάμενος, αὐτὸς ἐν ἀκεραιότητι μένειν εἴλωτο, καὶ ὁλομειῶς ἔχειν τῆς συνεχού; διαρτίας, καὶ μένειν ἐντελῶς ἐπὶ πᾶσιν, οἷς τὴν μαρτυρίαν ἤνυσεν· ἵνα μὴ μόνον μηδενὸς τῶν οικειῶν λείποιτο, ἀπερ ἡ τῆς μαρτυρίας σφραγὶς ἐθεβαίωσεν, ἀλλὰ καὶ προσεπιμετροῦτό τι ἐκ περισσοῦ. Οὕτε γοῦν τινα τοῦ ἀθλητικῶς ἐλλέλειπται σώματος, καὶ τὸ αἶμα παρέμεινεν εἰς ἀνάσταν, καὶ τὸ μύρον δὲ καὶ αὐτὸ προσεπιθέβληται, τόκος οὗτος προσεποδοθεῖς, ὧν ὁ μάρτυς τῷ θεῷ ἀεδάνεικεν. Εἰ δὲ μυρία ἕτεροι τῶν τε ἠθληκῶτων, τῶν τε ἡσυχκῶτων ἠνέσχοντο μελετῆται

παρὰ τῶν εὐσεβῶς κατατεμνόντων μεριζόμενοι, καὶ εἰς σωτηρίαν πολυειδῆ θησαυριζόμενοι, καὶ κατὰ μόρια ἐκ βραχυτάτα εἰς εὐλογίαν τοῖς καρπούμενοις κερματιζόμενοι, θέλησις ἐκείνων μὲν αὐτῆ· τοῦ δὲ ἡμετέρου μάρτυρος, μὴ συντριβῆναι τι τῶν αὐτοῦ ἢ διασπασθῆναι, ἀλλὰ φυλάσσειν τὸν ἐκ φύσεως σύνεσμον. Καὶ ἦν ἄρα σεμνότερον, διαπέμπεσθαι τὰ καλὰ ὑπὸ τούτου, ὡς διὰ τινῶν ἀποστόλων, τοῦ μύρου τε καὶ τοῦ αἵματος, ἥπερ αὐτὸν παρόντα σώματι διδόναι τὰ ζητούμενα. Τοῦτο μὲν γὰρ ὀμιλητικώτερον, τὸ δὲ στέλλειν καὶ τὸ ἀξίωματικὸν πλείον ἔχει, καὶ πρὸς μεγαλοπρέπειαν ἀπονέμει καὶ τὸ τοῦ πόθου δὲ πῦρ ἐπὶ πλέον ἐκκαίει τοῖς φιλομάρτυρον, ὡς καὶ θέλειν ἀγαπᾶν αὐτοὺς τὸ μαρτυρικὸν καὶ τοῦτο συλλαμβάνεται ἡμῖν τοῦ λόγου, ὃν ἐν καταρχῇ ἐθεωροῦμεν, ἐπιλέγοντες τῇ μαρτυρικῇ ψυχῇ τὸ φιλότιμον, ἐξ οὗ καὶ ἡ μυροχέυμων χάρις πεπόθηται, καὶ ζητηθεῖσα πρὸς Θεοῦ δίδεται, καὶ ἡ τῆς φύσεως ἀρμογή πεφίληται καὶ περιεστμηται, ᾧ δὲ συναναφαιίνεται καὶ τὸ φιλόπερι, καὶ τὸ μὴ θέλειν τὸν μάρτυρα, ὥσπερ μὴ κατὰ τὸ πᾶν, οὕτως οὐδὲ κατὰ τι τῶν μερῶν γενέσθαι λειπόπατριν, ἀλλ' ἐπὶ χί'ρας μένειν διόλου, καθάπερ καὶ ἐπὶ σχήματος, καὶ συντηρεῖν τὸ ἐν ἔκαστῳ τέλειον.

ἦ. Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ οὕτω τὴν πατρίδα περιποιεῖται, καὶ ἔστιν ὄλος αὐτῆς, ἀλλὰ φυλακτέον, μήποτε καὶ πρὸς ἀνανάκτησιν ἡμεῖς αὐτὸν ἐρεθίσωμεν, μὴ τῆς κρατήτος παράγωμεν, μὴ τοῦ ὑπερμαχεῖν παραλύσωμεν. Ἐνεστὶν οἶκος, εἴστι δὲ καὶ θυμὸς μέγας, ὃ δὲ εἴ τις εἶπεν ἑτέρωθεν. Καὶ δεῖγμα τοῦ λόγου πάλαι ἐκείνου οὐδὲν οὐδὲν πλάττει ἐπεγγαδὸν τῇ πόλει ταύτῃ ποτὲ, καὶ εἰς μάτην ἐξανοιχθῆναι· καὶ αὐτὸν πάλιν ἑτέρος πόλεμος ἄρδην ἐκθερίσει· γλαφυρὸν οὕτω καὶ βαθὺ τῆς πόλεως· λήθον, ὡς μηδὲ βραχίαιαν ἀσταχυολογίαν ἐγκαταλείψοι αὐτῇ. Ἐκεῖνο οἶκος, τοῦτο μαρτυρικῶν προσώπου ἀποστροφῆ· συμμαχίας ἐκεῖνο, τοῦτο ἐγκαταλείψους. Ἄρα ἐκ μάτην ἢ ἀθλονικίῃ ἢ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο καταπέπρακτο; Παρραφρονῶν ἂν τις αὐτὸ καὶ λογιέται. Θεράποντας μὲν γὰρ Θεοῦ τε καὶ ἑαυτοῦ ἐξευρίσκων ἡμᾶς κήδετον· καὶ καθάπου καὶ μήτηρ ἀμφιπонуμένη ποθητὸν βρεφύλλιον, τὰς ἀναθεῖς μυρία· ἀποσοθεῖ, ὡς ἂν γλυκύς ἔπνοος αὐτὸ ἀμφιγέιτο, οὕτως αὐτὸς ἀπεργεῖ πάντα δεινὰ, καὶ αὐτὰ τὰ σμικρότατα, ὡς ἂν ἡδέως αὐτοὶ καθευδόμεν. Καὶ πάντα πορίζει, τὰ τε ἐξ ἀέρος, τὰ τε ἐκ γῆς, τὰ τε ἐκ θαλάττης καλὰ περιποιεῖται δὲ καὶ σώμασι καὶ ψυχαῖς τὸ ὑγιές. Ἐτέρως δὲ βλέπων ἐκρίνοντας, ἢ παραρρίπτει πρὸς κάκωσιν, ἢ ἀλλ', ἐπερχομένης αὐτῆς, οὐκ ἀμύνει, ἀλλ' ἐπινοστάζειν δοκεῖ· καὶ ὡς ὑπὸ κουλεῶ τὴν ἀμυντικὴν κρύπτων σπάθην, ὅσα τε βρδιουργεῖ πόλεμος, ἀφίσει γίνεσθαι, καὶ τὰ ἐξ ἀέρος ἡμῖν ἐπαιγίζοντα δεῖματα περιρρᾶ, καὶ συγχωρεῖ καταράσσεσθαι. Καὶ οὕτω τὴν γῆν εὐλογεῖ, ὡς διδόναι τὰ ἑαυτῆς ἀγαθὰ· καὶ τὴν θάλασσαν ἢ ἐξαγριαίνει τραχυνομένην, ὡς καὶ κατασπᾶν τοῦ; ἐξ ἡμῶν πλωτήρας βαθὺ χαινουσαν, ἢ καὶ ὡς εἶπειν ἀρύγετον. Εἰ δὲ καὶ πειραταὶ ταύτην ἀροῦντε; χερπίζονται τὰ ἡμέτερα, οὐκ ἂν θελήσει, μὴ καὶ τοῦτο ἀποστροφῆς τῆς καθ' ἡμῶν εἶναι τοῦ μάρτυρος. Ἢ Ἐλισσαῖο; μὲν βροχία; τινὸς λῦπης ἐκείνου; ἐξεργεῖται.

particulisque minimis ad benedictionem iis qui fructum inde consequentur distribui, ista quidem eorum voluntas; martyris vero nostri nec quidquam comminui, nec membratim dividi, sed naturalem servare compagem. Et honestius sane erat bona de ipso ut de apostolis nonnullis exire tum unguento, tum sanguine, quam ipsam præsentem corpori edidisse quæsitâ. Nam hoc quidem jucundius, unguentum vero sanguinemque emittere majorem dignitatem habet, atque magnificum est, et desiderii ignis magis martyris amicos inflammât; quippe qui martyris tabernaculum diligere voluit et ejus atria introire.

51. Et ecce a nobis concipiuntur sermo ille quem ab initio consideravimus, e martyris anima desiderium hoc seligentes, quo unguenti effusi gratia quæsitâ et a Deo donata est, et naturæ integritas dilecta est. Hinc refulget patriæ amor et in martyre voluntas, ut non de toto sic nec de partium aliqua patriæ desertorem fieri, sed in regione jugiter manere ut extrinsecus, sic in omnibus integritatem servare.

52. Attamen, si sic patriam servat pro qua totus est, cavendum ne ad indignationem eum provocemus, a benignitate retrahamus, a pugnando pro nobis abducamus. Est misratio, est et ira magna, prout alibi dictum est. Exemplum est belli istius os late quondam urbem sui inhians et in vanum apertum; et iterum bellum alterum penitus vastam sic et pulchrum metens urbis agrum, ut nec minimum ei remaneret spicillegium. Illud misratio, hoc martyris aversio faciei; illud belli societas, hoc desertio. Num inconsulto a victore martyre sive hoc sive illud factum est? Insiptens illud opinaretur. Nos quidem Deo sibi que servos esse curat, et sicut mater dilectissimum infantulum sollicito tractans, molestas unsecas abigit, ut eum dulcis consopiat somnus, sic ille omnia funesta vel minima amovet ut jucunde requiescamus. Omnia largitur, tum ex aere, tum e terra, tum e mari bona; nobis autem et corporis et animæ sanitatem operatur. Aliter vero degeneres videns, vel in mala proficisci, vel malo superveniente auxilium non fert, sed dormire videtur et quasi in vagina vindicem recondens gladium, quando furit bellum sævire sinit aereos jugiter timores, quos in nos irruere permittit. Neque terræ benedicit ut bona sua donet, et mare aut procellosum inhorrescere jubet ut gurgite vasto navigantes absorbeat, aut facit inivium nobis reddi et infructuosum et, dicere ausim, sterile. Si vero et piratæ mare transfretantes nostra prædantur, nemo affirmabit non martyris a nobis aversi opus esse. Aut Elisæus brevis mæroris vindices expergescit...

ἢ ἀλλὰ ποιεῖ ἄλλως ἀπλοῦσθαι εἰς ἀκερόδες ἡμῖν. τοῦ μάρτυρος. Ἢ Ἐλισσαῖο; μὲν βροχία; τινὸς

Desunt multa.

53... ne plura dicamus de quibus alii philosopha- A
buntur, nec secundum nos, quos nullo pretio quis
emeret, sed secundum sapientiæ culmen, precibus
idoneis et quidem iis qui nuper de martyre locuti
sunt paratis, sermone sineum faciamus otiumque
nobis demas.

54. O magne victor, Christi martyr, o nulli impar
bono quod facere valeat homo veritati testimonium
dans; nobili enim genere adeo extolleris ut ad ho-
norem satis sit, tametsi nullo felicitatis genere
multum splendesca; pulchritudine vero eximius
qua esfulgeret quivis tametsi non egregio gloria-
retur genere; gravis appares sermionibus qui
nobilitatis et corporeæ dignitatis gloriam extollunt,
dum nihil sunt quæ his in terris exstant præ: heredis
sapientiæ bonis; internis et externis sic divitiis B
abundas, ut nolis nullos intus positos ad gloriam
internam caput inclinare, sed adorantium numero
esse. Omnia martyrii tui pulchritudine obscuras
et obsigillas; nunc coram Rege regum Deo stas su-
premum in optimis donis nactus, et iusta poscentibus
satisfaciens, regi nostro omne bonum perlice; fac ut
barbari sicut scorpiones ipsius manu enecati, ad pe-
des ejus jaceant; licet lethifera tela jaculentur innume-
ra, lethiferos eorum aculeos frange; si quid forte
instillatum est venenatum per ipsorum mortuos per
medicamentum vulnera sana, quemadmodum de
scorpione sit qui cum mortem pungendo adduxit, si
obritus vulnere imponatur, morbo liberat. Lanceas
quas in Romanas sortes immittunt detorqueus regis
hostium in corda conjice. Sub eorum ruinis, terram C
quam pedibus calcant oeculia, quasi sanguinibus
ebriorum iraderet. Pacificam vitam populo tuo
largire. Potentiam tuam exsuscita neque differas nos
salvare. Integra enim in te sunt Dei dona, nec ullo
tempore cessaverunt. Igitur nec ipse benefaciens
cesses. Deus triump, cui adstans cum caelestibus
choris dignum cultum perficis, donec in omnibus
salutem operatus sit; hunc imitans, sis et ipse
nobis semper consuetorum bonorum dator be-
neficus, nunquam immutatus; ut et sic Deus,
quem glorificasti, per ea, quæ pro ipse passus es,
magis glorificetur, Deus, cui soli convenit glorificari
in sæculorum sæcula. Amen.

ἐργάζεται ἄπνοι τὰ σωτήρια· ὃν μιμούμενος, εἴης καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἀεὶ τὰ συνήθη διαπραττόμενος ἀγαθὰ.
ὁ αὐτὸς ὢν ἐν τῷ εὐεργετεῖν, καὶ οὐκ ἀλλοιούμενος· ἵνα καὶ οὕτως ὁ Θεὸς, ὃν ἐδόξασας, οἷς ὑπὲρ αὐτῶν
ἐπαθεῖς, ἐπὶ πλέον δοξάζοιτο, κρείττων ὢν μόνος δοξάζεσθαι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

νγ'. . . τες, ἵνα μὴ πλείω λέγωμεν, ἐφ' οἷς ἔτα-
ροι φιλοσοφήσουσι, καὶ οὐδὲ καθ' ἡμᾶς, οὗς τοῦ
μηδενὸς ἂν τις κρίναιτο, ἀλλὰ κατὰ σοφίας ὑπερβο-
λήν, εὐχὴν προσφυῆ καὶ αὐτὴν τοῖς ἄρτι περὶ τὸν
μάρτυρα λεγομένοις πορ:άμενοι, τὸν τε λόγον παύ-
σωμεν. καὶ ὑμᾶς ἀναπαύσωμεν.

νδ'. Ὁ μεγαλότιμος μάρτυς Χριστοῦ, ὃ μηδενὶ τινι
σχάζων τῶν ἀγαθῶν, οἷς ἐνευθηνεῖται ὁ πρὸς ἀλή-
θειαν ἄνθρωπος· ἀλλὰ γένους μὲν εὐκλείῃ τοσοῦτον
ὑπερθεν ἀναβεθεκῶς, ὡς ἀρκεῖν εἰς τιμὴν, κἄν εἰ
μηδὲν ἄλλο τῶν ἐν βίῳ ἀγαθῶν εἴχας ἐλλάμπων σοι.
κάλλει δὲ ἐπιπρέπων, ὅποιον ἔχων τις διαφαίνεται
ἂν, κἄν μὴ γένους αὐχολίᾳ κοσμιότητα· λόγους ἐκ
σεμνυνομένου, οἱ καὶ εὐγενείας κατακαυχῶνται καὶ
εὐπρεπείας σωματικῆς, ὡς μὴ ἐν αὐτῶν εἶναι τὰ κάτω
πρὸς τὸ ἐν σοφίᾳ αἰθέριον· τοῖς δὲ περιθέτοις κα:
ἐκτὸς οὕτω καὶ αὐτοῖς περιουσιαζόμενος, ὡς μὴ ἐθέ-
λειν τοὺς πολλοὺς ἔσω παρῖναί, καὶ εἰς τὴν ἔνδον
προχύπτειν δόξαν, ἀλλὰ τῶν προσκυνίων γίνεσθαι·
πάντα δὲ τῷ μαρτυρικῷ καλῷ ἀποκρύψας καὶ ἐπι-
σπραγισάμενος· καὶ νῦν, τῷ πικρασιελὶ Θεῷ πα-
ρεστῶς, καὶ τὸ ἐν καλοῖς ὑπατον τοῦτο λαχῶν, καὶ
τοῖς δίκαια αἰτουμένοις ἐξάγων τὰς δεήσεις εἰς ἐν-
τελεῖς, καταπραΰσαι ἅπαν ἀγαθῶν τῷ ἡμετέρῳ βασι-
λεῖ· ποιήσον τοὺς βαρβάρους, ὡς σκορπίους τῇ αὐτοῦ
νεκρωθέντας χεῖρι, ὑπὸ πῶδα τεθῆναι αὐτῷ· κἴν-
ην θανάσιμον ὑπερδύζωσι, βέλη, ὅσα καὶ κέντρα
θανάσιμα, ἀφροντες, σὺ αὐτοὺς συντρίψας, εἰ τί που
καὶ ἐνετάκη φαρμακῶδες, τοῖς αὐτῶν νεκροῖς, καθὼς
καὶ τισὶν ἀνειδῶτοις τὸ τραυματισθὲν θεράπευσον,
ὅποιον δὴ τι καὶ σκορπίος πάσχει, κεντρίσας μὲν
ποτε εἰ; θανάσιμον, οἷς δὲ ἐπιτριβείς ἐνεκλάσθη τῷ
τραύματι, ἀπαλλάξας τοῦ νοσήματος. Τὰς λόγχας
δὲ ἀπευθύνουσι κατὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λόχους, ἀντι-
στρέψας ταῖς καρδίαις τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως
ἐμπηξον. Κρύψον, ἦν κατοῦσαι, γῆν τοῖς αὐτῶν ἐρει-
πίαις, ὡς ἂν μεθυσθεῖη τοῖς ὕδων παροινούντων αἰ-
μασιν. Εἰρηναίαν ζωὴν τῷ λαῷ σου πρυτάνευε. Ἐξέ-
γειρον τὴν δυναστείαν σου· καὶ μήποτε διαλείποις
ἐρχόμενος εἰς τὸ σῶζειν ἡμᾶς. Ἀμεταμέλητα ἐν σοι
τὰ τοῦ Θεοῦ χάρισμα, καὶ οὐκ ἐλλείπειται χρόνον
ποτέ. Οὐκοῦν μὴδὲ αὐτὸς ἐγκόποις εὐεργετῶν. Θεὸς
ὁ ἐν Τρ:άδι, ὃ παρεστῶς μετὰ τῶν ἀνωτάτω ταγμα-
των πληροῖς τὸ κρέπον λειτουργήμα, ἕως ἄρτι